

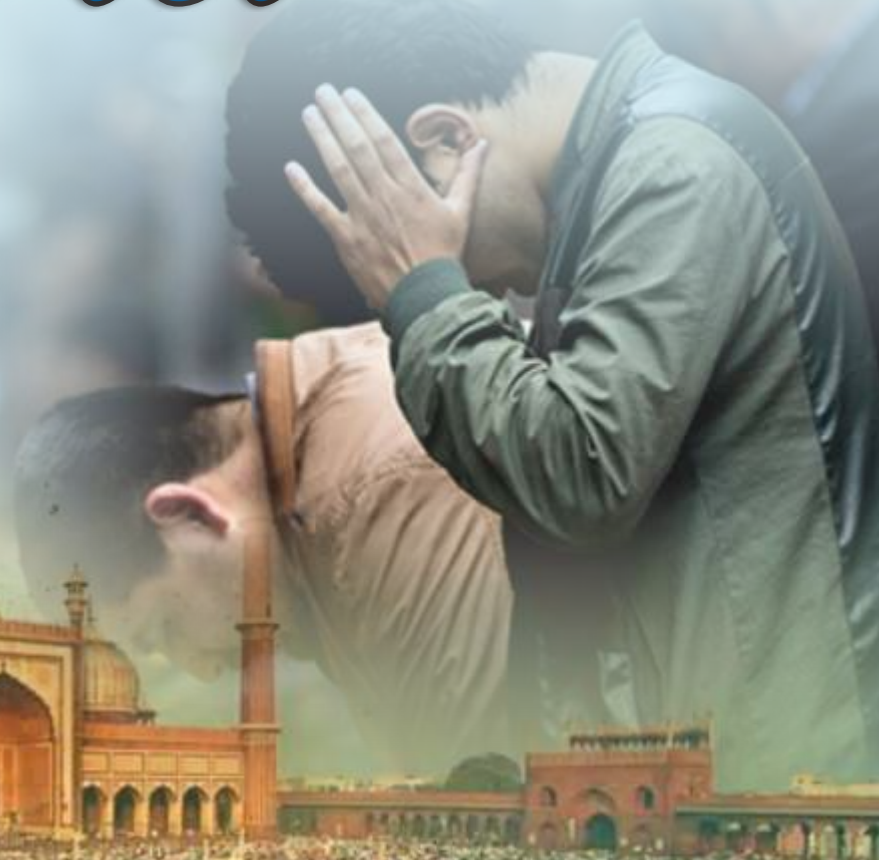
Gönül Dili

ÇANKAYA FAİK GÜNGÖR
ANADOLU İMAM-HATİP LİSESİ

OKUL DERGİSİ

YIL:3 • SAYI:3 • MAYIS 2018

DEĞİŞEN VE
G E L İ Ş E N
DÜNYADA
MÜSLÜMAN
KİMLİĞİ

ÇANKAYA FAİK GÜNGÖR ANADOLU İMAM-HATİP LİSESİ

OKUL DERGİSİ

YIL:3 • SAYI:3 • MAYIS 2018

Gönül Dili

Çankaya Faik Güngör
Anadolu İmam-Hatip Lisesi
Adına İmtiyaz Sahibi
Zekai TAŞIN
Okul Müdürü

Editör
Cemile SUSAM
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Yazı İşleri Sorumlusu
Cemile SUSAM
Filiz SABİNER

İnceleme Kurulu
Emine HOCAOĞULLARI
Filiz SABİNER

Öğrenci Komisyonu
Emine ALAN
Meliker ŞEKER
Orhan Veli KORKMAZ
Fatma Yaren UZUNKAYA
Meva Nur GENÇ
Elif ÇAKIR
Emir Han GÖKTAŞ

İçindekiler

- 1 BAŞYAZI
- 3 İMAM HATİP GENÇLİĞİ KİMLİĞİ VE MİSYONU ÜZERİNE
- 5 GELİŞEN VE DEĞİŞEN DÜNYADA MÜSLÜMAN KİMLİĞİ
- 7 YENİ BİR DÜNYA
- 9 KİMSİN
- 10 AİLE
- 12 SEKÜLERİZMİN AMENTÜSÜ: DEİZM
- 14 GENÇLERLE HASBİHAL
- 15 TANZİMAT'IN GETİRTİKLERİ
- 16 TÜRKİYEDEKİ ENDEMİK BİTKİLER VE ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMİ
- 20 TARİHTEN GÜNÜMÜZE TÜRK İSLAM MATEMATİKÇİLERİ
- 22 EDEBİYAT VE GERÇEKLİK
- 23 RASİN ÖZDENÖRENLE İÇTEN BİR SÖYLEŞİ
ÖĞRENCİLERİMİZİN GÜNÜMÜZ VE GELECEKTEKİ
- 28 MÜSLÜMANLAR HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ
- 30 İLK İMAM HATİP OKULU NASIL AÇILDI
- 32 ASRI SAADETTE BİR KISSA
- 34 KUDÜS SESLENDİ: DİNLE BENİ EY ÜMMET-İ MUHAMMED!
- 35 ALİ FUAD BAŞGİL'DEN ÖĞÜTLER
- 35 MÜSLÜMAN KARDEŞLİĞİ
- 36 YALNIZLIK
- 36 SANMA UNUTURUZ 15 TEMMUZ'U
- 37 MARMARA'NIN RENGİ
- 38 HAYATIN RENKLERİ
- 38 ÇARESİZLİK
- 38 MUTLULUK VE ALIŞKANLIK ÜZERİNE
- 38 AĞLIYORUM
- 38 BAŞLANGIÇ
- 39 KELEBEĞİN ÖMRÜ KADARDIR DÜNYA HAYATI
- 39 BENDEN ÖNCE
- 40 KONYA TROPİKAL KELEBEK BAHÇESİ
- 42 DEYİM HİKAYELERİ
- 44 BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ ?
- 45 BAŞARILARIMIZ
- 46 OKULUMUZUN ETKİNLİKLERİ

DERGİMİZİN YAYIMLANAN ÜÇÜNCÜ SAYISI MÜNASEBETİYLE **BİR BAŞKA AÇIDAN MEKKE'NİN FETHİNE BAKIŞ, GÖNÜLLERİN FETHİ VE İŞİN EHLİNE VERİLMESİ**

Zekai TAŞIN
Okul Müdürü

“Allah'ın yardımı ve fetih (Mekke fethi) geldiğinde ve insanların bölük bölük Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde, Rabbine hamd ederek tespihte bulun ve O'ndan bağışlama dile. Çünkü O, tövbeleri çok kabul edendir.(Nasr Suresi 1-3)”

Mekke'den hicrete zorlanan Peygamberimiz (sav), Mekke'nin kan dökülmeden fethedilmesini istiyordu. Bu amaçla Hicretin 8. yılı olan 630 yılında, Ramazan ayının 10. günü 12 bin kişilik büyük bir ordu ile Medine'den yola çıktı ve gizlice Mekke şehrini kuşattı.

Fetih için her türlü önlem alınmış, iş zorun zoru... Kâbe yurduna sefer var... Ölümünü kefen diye giyen gel-sin... Ya var olunacak ya da yok... Kılıçlar çekilecek ama kan dökmek yok.. Fetih var... İşgal yok... Zafer var ganimet yok... Esir var köle yok. Zafer var övünç yok... Tövbe var... İstiğfar var... Asker var, silah var... Güç vehmi yok... Sefer kuldan, tevfik Allah'tan bilinci yürek-lere çivi gibi çakılmış. Her şeyin ötesinde amaç şehir değil yürek fethi...

Ordu Mekke önlerinde gece meşalelerle aydınlatılıyor. Mekkeliler şehrin sınırlarına sıkışmış, kendi içlerine büzüşmüş bir halde. Korku ve kaygı yüreklerde çörek-lenmiş, yüzlerinde tarifsiz duygular öylece donuvermiş. Abdullah'ın oğlu yetim Muhammed (s.a.v), ordusu ile Mekke'ye girecek. Yapılıp edilenler, hafızalarda taptaze.. Söylenecek sözler, boğazda düğüm düğüm... Tasarlanan her sözden yutkunularak vazgeçiliyor. Biri aş-

ğılandığını hatırlıyor, içi daralıyor; biri deve işkembesini başına geçirildiğini hatırlıyor, gözü dağlara kayıyor. Biri, hicret günü pusu kurulduğunu hatırlıyor, nefesi kesiliyor. Biri mallarına el konuluşunu, biri ikiye ayrılan Sü-meyye'yi, biri Bilal'i, biri Hamza'yı, biri Musabı, biri Bedir'i, biri Uhud'u, biri Ahzap gününü hatırlıyor. Herkes büyüyen korkusunun altında eziliyor.

Değişik noktalardan şehre giren ordu, yerinde duramıyor. Kılıçların şavkı güneşte parlıyor, nefesler tutulmuş; sessizlik birden bir bildiri ile bozuluyor: "Kâbe'ye sığınan güvendedir, evine kapanan güvendedir. Ebu Süfyan'ın evine sığınan güvendedir." Rasullullah, bir devenin üstünde boynu devenin boynuna yaklaşmış tövbe ve istiğfar halinde.. Şehir, sessizce teslim oluyor. Şeytan ve şeytani düzen kaçacak delik arıyor. Allah'ın evinde putlar önce anlamlarını yitiriyor ve put kıran nebi kardeş İbrahim gibi bütün putları kırıyor. Dillerde "Lebbeyk, lebbeyk Allahümme lebbeyk.." Allah'ım geldim, emret, hazırım, şükür secdesi en anlamlı haliyle ete kemiğe bürünüyor.

Mekkeliler toplanmış Efendimiz konuşuyor. " Ey, Mekkeliler! Bu gün size nasıl davranmamı beklersiniz?

Cevap titre ve kısık bir sesle :“ Sen kerim bir kardeşsin .” Bir an sessizlik... Herkesin geçmiş günahı diz boyu “Adaletle muamele talep” edemediler. Söz bitmişti. Efendimizin içlerini sükûnet denizine çeviren sözleri yükseldi: “ Size bu gün kardeşim Yusuf’un kardeşlerine davrandığı gibi davranacağım.” Kur’an’daki bu hikâyeyi biliyorlardı, bu başışlanmak demektir. Kafalarında binlerce düşünce, yürekleri merhamet anaforuna tutulmuş... Muhammed’in getirdiği bu Kur’an ve bu din gözlerinde “merhamet anıtına” dönüşmüştü. Artık hepsi imanın serinleten, diriltken kaynağından doyumsuzca içiyorlardı. Yürekler “feth” edilmişti. TARİHTE İLK DEFA BİR ŞEHİR KAN DÖKÜLMEDEN AFAKİ VE ENFÜSİ ANLAMDA TESLİM OLUYORDU.

Kâfirlerin elinde sosyolojik ve siyasi kobaya dönen Müslümanlar, bu gün birbirlerini “tekbirle” öldürüyor, ölenler ise “kelime şehadetle” ölüyorlar. Ümmet coğrafyası Müslümanların silahlarından oluk oluk akan kanla köpürüyor. Merhamet, muhabbet ve sükûnet Kaf dağının ardında. “Ayrılığımız nedeniyle rüzgârımız gitti. Düşmanlarımıza yenik düştük. ” Bu gün Müslüman deyince zihinlerde beliren imaj: Tefrika, cehalet, ilkelik ve kan döken... Tek çaremiz ardımıza attığımız ve mehcür (işlevsiz) bıraktığımız kitaba yüzümüzü dönerek vahyin ırmağında aklımızı, kalbimizi yıkayıp arınarak takvayı yeniden kuşanmaktır. Birlik ve beraberlik ve vahdet biricik limanımız derken Mekke’nin Fethi’nden sonra neler oldu, diye bakacak olursak:

Mekke alındıktan sonra çevredeki diğer bütün Arap kabileleri de İslam dinine katıldı. Böylelikle İslamiyet büyük bir güç kazandı. Ayrıca, fetihden sonra Mekke’nin ekonomik ve sosyal durumu da değişmiştir. İhtiyaçların temini için gereksinim duyulan kervan faaliyetlerine olan bağımlılık ortadan kalktı. Mekke’de Kuran ahlakının hakim olması ile birlikte şehrin elde ettiği gelirler ihtiyaç olan yerlere adil bir şekilde paylaştırılıyor ve böylelikle Mekke’nin ihtiyaç duyduğu her şey sağlanıyordu. Mekke artık Hac zamanlarında hareketli ve canlı günler yaşıyordu. Bu zaman zarfında Mekke çok yoğun bir ticari faaliyete de sahne oluyordu.

Mekke’nin Fethi’nde, bütün dünyayı hayrete düşüren İslam’daki adalet ve işin ehline verilmesi anlayışının muhteşem bir örneği tezahür etmiştir. Mekke’nin Fethinden önce Kâbe’nin anahtarı Osman Bin Talha’daydı. Kendisi Kâbe’nin bakımını yapardı. Peygamberimiz (s.a.v) Kâbe’ye girmek istediğinde, Hz. Ali anahtarı ondan alarak Kâbe’nin içine girdiler. Henüz Osman Bin Talha Müslüman olmamıştı. Peygamberimizin (s.a.v) amcası Hz. Abbas, Kâbe’nin anahtarının kendisine verilmesini rica etti. Peygamberimiz (s.a.v) de anahtarı amcasına verince: “Allah Teâlâ, size emanetleri ehline vermenizi emreder.” (Nisa,58) ayeti indi. Bunun üzerine

Peygamberimiz (s.a.v.) anahtarı, Osman Bin Talha’ya geri verdi. Peygamberimiz (s.a.v.): “Ey Osman! İşte Kâbe’nin anahtarı! Bu gün iyilik ve vefa günüdür. Sen cahiliye zamanında bu vazifeyi layıkıyla yaptın. İnanıyorum ki şimdi daha güzel bir şekilde yaparsın.” buyurdu ve anahtarı herkesin huzurunda ona teslim etti.

Bu büyüklüğü gören Osman Bin Talha Müslüman oldu. (Ayetin tamamı: “Haberiniz olsun ki, Allah size emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emreliyor. Allah size en güzel şekilde öğüt veriyor. Şüphesiz Allah her şeyi iştir ve her şeyi hakkıyla bilir.”) Görüldüğü üzere “iş ehline vermeyi” Allah (c.c.) emreliyor.

Peygamber Efendimiz (s.a.v), bir hadis-i şeriflerinde şöyle buyuruyor: “İş, ehli olmayana tevdi edildiği zaman, kıyameti bekle.” “Ya Resulallah, emanetin zayı edilmesi nasıl olur?” denince, (Görev ehlinde başkasına verildiği zaman kıyameti bekleyin) buyurdu. (Buhari)

İş ehline verme, aslında bir basiret ve feraset işidir. Kâinatın iftihar tablosu, her hususta olduğu gibi bu hususta da zirvedeydi. O, yanına en sadık dost olarak Hazreti Ebû Bekir’i seçerken de, Habeşistan’a gönderdiği heyetin başına Cafer b. Ebu Talip’i seçerken de Medine’ye ilk mürsit olarak Hazreti Musap b. Umeyr’i gönderirken de hicret ederken yatağına Hazreti Ali’yi bırakırken de harp meydanında elinde kılığın sopayı Ebu Dücâne’ye verirken de Kureysli müşriklerle Yahudilerin ittifakını bozma misyonunu Nuaym b. Mesut’a verirken de başkasını değil Hazreti Huzeife’yi sırdaş edinirken de Mekke’de istihbarat yapmak üzere Hazreti Abbas’ı bırakırken de ve mali mevzularda Erkam b. Ebî Erkam’ı seçerken de hep isabet etmiştir. Her birini, kabiliyetlerine göre görevlendirmiş. Hepsisi de işin ehli olarak ellerinden geleni yapmış ve misyonlarını hakkıyla eda etmişlerdir. Bu sayede hem o işler, tam olarak gerçekleşmiş hem o sahabe efendilerimiz vazifelerinde başarılı olmanın huzurunu yaşamışlardır. Dünya Allah Resulünün fetanet-i azamına bu vesile ile bir kez daha şahitlik etmiştir.

Son olarak: “ (Al-i İmran 103) de Rabbimiz” Topunuz bir Allah ipine sınıksız tutunun, birbirinizden ayrılmayın ve Allah’ın üzerinizdeki nimetini düşünün, sizler birbirinize düşmanlar iken o sizin kalplerinizin arasında ülfet husule getirip yanaştırdı da nimeti sayesinde uyanıp kardeş oldunuz. Hem sizler ateşten bir çukurun tam kenarında bulunuyordunuz da O, tuttu sizi ondan kurtardı. Şimdi böyle size âyetlerini beyan ediyor ki Allaha doğru gidebilirsiniz.” ayeti ile bitirken dünyanın Hz. Ali’nin bir sözünde ifade ettiği gibi: “Devletin dini adalettir, dinin adaleti ise özgürlüktür. ‘anlayışına dönerek sonsuz adalet ve sonsuz merhamet çizgisinde yeniden şekillenmeye çok ihtiyaç vardır. İşte o zaman Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği dünya 5 den büyük olacak ve hak galip gelecektir.

İMAM-HATİP GENÇLİĞİ, KİMLİĞİ VE MİSYONU ÜSTÜNE...

Doç. Dr. Özcan GÜNGÖR

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
İslami İlimler Fakültesi Öğretim Görevlisi

Yaratıldığında insan olarak tanımlanan ve bu adla isimlendirilip dünyaya gönderilen insan, böylelikle kimlik kavramıyla da tanışmıştır. Bu yaratılışa, başkalarından ayrılığın yanı sıra kim olduğunu hissetme ve kendini bizzat kendisinde bulma gibi insan olmaya ait bir aidiyet mevcuttur. Bununla insan, daha yaratılışı itibarıyla henüz kendi arasında toplumsal ayrılmaya yönelmeden önce diğer varlıklardan farklılaşarak ayrı bir kimliğe (mükemmel bir yaratılışa) sahip olmuştur. Dolayısıyla "Yaratan"; insana bir kimlik, sorumluluk, aidiyet ve bağlar vererek yaratmaktadır. Bunun adı "fitrat" üzere olmak demektir. Çağımızda yaşanan kimlik ve benlik problemi bir anlamda kimin nerede, kimin için, ne ile ve hangi kökle durduğunu anlamlandıramama problemidir.

Kimlik, genel olarak, kişinin diğer insanlarla ortak yönlerinin ve farklılıklarının neler olduğuna ilişkin bir ait olma sorunudur. Kimlik, en genel anlamıyla insana kişisel konum duygusu ve bireyselliğe yönelik değişmez bir öz verir. Kimlik arayışının arkasında farklı ve bazen de çatışan değerler olabilir. Çünkü insan; kim olduğunu söyleyerek aynı zamanda ne olduğunu, neye inandığını ve ne istediğini de anlatmaya çalışır. Bu farklı inanç, değer, gereksinim ve istekler toplumlar arasında olduğu gibi aynı toplum içerisinde de bazı kimliksel farklılıkları barındırmaktadır. Farklı kimlikler ve onları yaşatan toplumsal bağlılıklar modern dünyadaki bireysel ve toplumsal gereksinimlerin çeşitliliğini yansıtır.

Günümüzde toplumların yaşadığı derin anlam krizi ve varlıklarının gayesini çıkarsamada kafa karışıklığı, insanlığın en büyük problemlerinden birini oluşturmaktadır. Benzer sorunların bizim toplumumuzda da olduğu görülmektedir. Bu sorunlara, usta bir hekim edasıyla çözüm bulması beklenen nesil ve gençlik ise İmam Hatip gençliğidir. Çünkü bu en derin sorunları kendi kültür ve medeniyetlerinden cevaplarla reçeteler yazabilecek olanlar, değerlerimizi yakından tanıyan ve insanın varoluşuna anlamsal çerçeve çizecek olanlar, maneviyat eksikliğiyle dalaran gönüllerimize huzur ve sükûn verecek olanlar, kendi irfani değerlerini yeniden yaşayan, anlayan ve diriltiren insanlar olacaktır. Ümidimiz odur ki bunun öncüleri İmam Hatip gençliği olacaktır.

Bu yüzden İmam-Hatip nesli gençliğinin bir kimlik problemi yoktur. Ancak kimliklerinin kaynağı ve kimliğin

mutlaklaştırılıp bir çatışmaya dönüştürülmemesi için bazı ipuçlarına ihtiyaç vardır.

Kimlik, insanın potansiyeliyle birlikte zaman içinde değişen veya sabit kalan tüm vasıflarını ifade etmektedir. En özet tanımıyla kimlik, bireyin ben kimim?" sorusuna verdiği yanıtıdır. Ancak, bu sorunun yanıtı kolayca verilememektedir. Bunun nedeni, kimlikle ilgili tanımlamaların birçok alana yayılarak yapılabilmesi, ayrıca kimliğin çok yönlü bir gelişimin ürünü olmasıdır. Kimliğin; bireyin fiziksel, bilişsel, sosyal ve psikolojik gelişiminin eşgüdümü ile ilerlemesinin bir sonucu olduğu söylenebilir. Elbette kimlikler boşlukta oluşan hayali kategoriler değildir. Kimlikler, sadece etnik ya da dinsel bir bağlamda da ortaya çıkıp gelişmiyor. Din, gelenek, dil, sosyo-ekonomik yapı, şehirleşme, göç, medyatik kültür gibi hayat alanlarımızı oluşturan pek çok unsur, sahip olduğumuzu düşündüğümüz kimliklerimizi belirlemede birer etkidir.

Her birimiz aynı anda birden çok kimliğe sahibiz ve birçok kimliği temsil ediyoruz. İddia edilen aksine kimlik katmanlarını oluşturan farklı öğeler arasında belli bir hiyerarşinin olması, bir kimlik ve aidiyet anarşisine yol açmaz. Belli dönem ve şartlarda belli kimlik unsurları diğerlerine baskın çıkabilir. Örneğin ülkemizde Peygamberimize hakaret içeren karikatür krizinde Müslüman kimlik unsurunu öne çıkaran insanların, Emeni soykırım iddiaları karşısında Türk kimlik unsurunu öne çıkarmaları doğal olup milletin ortak hafızasında derin izleri olan Çanakkale Zaferi'nin kutlanması esnasında ve terör olayları karşısında ümmetçi tutumun ön plana çıkması hep "iç içe geçmiş" (çok katmanlı) kimlik modeli örnekleridir. Ancak herhangi bir kimlik öğesi mutlaklaştırılıp dışlayıcı kategoriler haline geldiğinde, bu kimlik katmanları bir çatışma unsuru haline gelebilir. Oysa İslam dini bu kategorilerin hepsinin de değerli olduğunu ancak asıl olanın "Allah'a karşı duyulan sorumluluk bilinci" olduğunu ifade eder.

Kimlik en son tahlilde de bir kültür meselesidir. Teknolojik gelişmeler sürdükçe ve toplumlar, kültürler değiştikçe insan kimlik sorunuyla uğraşmaya devam edecektir. Verilen reklamlar, çizilen oyuncu portreleri insanlara hep bir kimlik algısı/anlayışı sunmakta (dayatmakta) ve insanları da buna çekmek istemektedir. Adeta her gün yeni bir "kimlik modeli" ile karşı karşıya kalan insan, ken-

dini, değerlerini ve maneviyatını aramaya muhtaç görünmektedir.

Hakikaten çağımızda kimlikler, çatışma değil tanıma; hesap sorma değil hatır sorma; mutlakçılık değil saygı duyma; tektipleştirici değil kesrette vahdet sınırı yakalama şartıyla varlıklarını güçlendirme/sürdürebilme potansiyeline sahip olabilmektedir. Ancak bunun yolu yukarıda cevapları verilmeye çalışılan kimlik sorularıyla beraklaşmaktadır. İmam-Hatip gençliği; milletimizin gittikçe belirginleşen kaynak, mekân, grup, talep ve gelecek muhayyilesini sağlam bir kimlik çerçevesine oturtma çabasıdır denebilir. Kimliğin keskin ve bazen yıkıcı yanları bir tarafa sağlam ve sahih kaynaklara dayandığı imam-hatip gençleri için artık bize/onlara düşen tarihin bu kırılma anlarından birinde yani milletin değerleriyle Batılı meydan okumaların sukune/dengeye erme noktasında yolu bilim, irfan, akıl ve sahih dini tecrübeyle aydınlatmaktır. Aksi takdirde kimliği ve benliği belirgin olmayan bir neslin gideceği noktada sığır ideolojiler, teo-stratejik hedefler, ifsada dönük inkârcılık, tarihi sadece düşmanlık için üretme niyeti, varlığını kavga/ihtilaf/çatışma üzerinden kurgulama amacı bütün toplumu, ülkeyi ve ümmeti sonu bir karanlık yola hapsedmek olacaktır.

Tarih boyunca biz Müslümanlar için daima bir geçici ve küçük; bir de kalıcı ve büyük aidiyet ve mensubiyetler var olagelmıştır. Bir aileye, bir ırka, bir gruba, bir mezhebe, bir meşrebe, bir cemaate, bir ideolojiye olan intisap ve mensubiyet geçici, küçük mensubiyetlerdir. Asıl olan büyük aidiyet ve mensubiyet, İslam ailesine olan mensubiyettir. Önemli olan şairin: "İntisabım ta ezeldendir Cenap-ı Ahmet'e" dediği gibi Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'ya (s.a.s.) olan intisaptır. Tarih boyunca Müslümanlar için en büyük tehdit ve tehlike, küçük mensubiyetleri üst kimliğe dönüştürerek bu büyük mensubiyetin önüne geçirmeye kalkışmak olmuştur. İrkçilik, mezhepçilik, meşreplik ve cemaatçilik üzerinden kardeşlik hukukunu çiğnemek ve bizi kardeş kılan değerleri yok saymak, Sevgili Peygamberimize (s.a.s.) olan intisabımıza hep gölge düşürmüştür.

Gençliğin yüz yüze kaldığı yabancılaşma, kendi dünyasından kopma, başka ürünler, kavramlar, semboller, hayaller, özelemler içinde kendi kimliğini kaybetme, yabancı bir diyarda âdeta garip kalma sürecidir. Kimlik problemi yaşayan gencin dini yabancılaşması tevhidi özden uzaklaşma, bireysel yabancılaşma öz benlikten kopma, sosyal yabancılaşma toplumsal normlardan sapma şeklinde ortaya çıkacak ve nihayet insanın yaratıcı, eşya ve varlık ilişkisi düzeneği bu bunalımda denge kaybına uğrayacaktır.

Nihai olarak, Türkiye'de gençlerin bir kimlik problemi olmamalıdır. Geleneğimizde küçükken ezberletilen sözler aslında bir milletin hangi kimlik unsurlarını hayatı boyunca baş tacı ederek yaşatması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bu soruların geniş manada kimlik cevabı şöyledir:

Dinin nedir?

İslam.

Kimsiniz?

Allah'ın kulu, İbrahim'in Milleti, Muhammed (sav) ümmeti, Ameli mezhebi Hanefi, İtikadı mezhebi Maturidi, Ehl-i Beyti'ni seven irfan mektebinin muhabbetli gönle sahip Anadolu'nun sakinleri.

"Ne zamandan beri Müslümanısın?"

"Kâlû Belâdan beri." Kâlû Belâ nedir? Müslüman olma kimliğimizin başlangıç zamanıdır. Ruhların ilk yaratıldığı andan itibaren yani doğduğumuz günden beri değil; Kâlû Belâdan beri Müslüman'ız. Doğduğumuzdan beri bu sözümüzde sadık isek ne âlâ!

Kimlerdensiniz?

Dedem Oğuz Kağan'dan, Satuk Buğra Han'a, Alparslan'dan, Ertuğrul Gaziye, Fatih'ten Yavuz Sultan Selim'e, Abdülhamit'ten Mustafa Kemal'e, "kökü mazide olan atı" olarak yitirdiği şiar edinmiş, kınayanın kınamasından çekinmeyen, inandığı hakikat uğruna baş/can veren/koyan İslam Alpleri.

Neredensiniz?

Aslı Horasan olsa da binlerce yıllık gelenek ve İslam'ın aydınlık ikliminden beslenerek hakikat yolculuğunda bir göçebe olarak Hakkı kaldıran, zalime karşı duran, insanı merkeze alan ahlak anlayışına sahip garip yolcular.

Nereye gidiyorsunuz?

Menzili uzun, yolu zahmetli ancak varılacak mekân muhabbet sofrasının kurulduğu ve ölümsüzlüğü bulma potansiyeli olan nefsi kemale erdirmeye, kızıl elmaya.

Nelerden beslenirsiniz?

Ayetlerden, sünnetten, menkıbelerde sembolleştirilmiş hakikat parıltılarından, Hacı Bektaş Veli, Yunus Emre, Mevlana, Şah-ı Nakşibendi, Mevlana Halit, Said Nursi dilinde Hz. Peygamberin yaşayan sünnetinden, Türk milletinin İslam'la yoğrulmuş geniş ve derin tarihi tecrübesinden, edebinden ve cihat için harcadığı bütün bir tarihindeki temel misyondan.

İşte bu sorular, çağımız gençliği ve imam-hatip gençliği için yol gösterici fener niteliğindedir. Ümit ediyorum ki İmam-Hatip gençliği bu meşaleyi daha yüksek medeniyet ufkuna taşıyacak, yalpalasa da yeniden kalkıp yoluna devam edecek, çağın parazit ruh sorunları karşısında kendi kaynaklarından iksirler üretecek hem kendisinin hem de ihtiyacı olanların derterine manevi dermanlar bulacaktır.

DEĞİŞEN VE GELİŞEN DÜNYADA MÜSLÜMAN KİMLİĞİ

Servet HOCAOĞULLARI

Siyaset Bilimci Araştırmacı Yazar

"Değişen ve Gelişen" cümlesi değişmeye ve gelişmeye çağrını betimler. Müslüman da özünde değişimi ve gelişimi önceler. Ancak Müslümanlığın "değişim" ve "gelişim" den anladığı ve uyguladığı her şey "evrensel" olmak durumdadır. Çünkü Müslüman, insan için "fitrat" ve evren için de "ilim" eksenli bir "inşa"yı benimser. Fıtratla uyumlu değişim, ilimle uyumlu gelişim Müslümanca düşünmenin ön koşuludur.

Fakat Müslümanların tarihinde "değişim"e yanaşmayan, gelişimi de yakalamayan, hatta yakalamak istemeyen "dindarlık tipi" her zaman var olmuştur. Bu dindarlık tipi fıtrata aykırı ve ilimle bağdaşmayan düşünceleri ve uygulamaları, din diye savunabilmektedir. Çünkü din diye bildiği, inandığı ve uyguladığı dindarlık tipinin Müslümanlığın özü olduğunu sanmak gibi büyük bir yanılğı içindedir; bu zihniyetle dünyadaki değişim ve gelişmelere yabancılaşmakta ve zamanla içine kapanmaktadır. Peki, bu dindarlık tipinin değişime ve gelişmeye direnme sebebi nedir? Başka bir pencereden sorarsak bu dindarlık, nasıl bir "tipoloji" özelliği taşımaktadır?

Kur'an-ı Kerim'in fıtrat ve ilimle ilişkide önelediği üç önemli kavram dikkatimizi çekmektedir: Ahlak, Adalet ve Düşünmek. Bu üç kavram bir bütünün parçalarıdır ve

herhangi birindeki zayıflık, özünde bütünü bozar. O zaman ne ahlak ahlakı artık ne adalet adalet ne de düşünmek düşündür. "Ahlaksız düşünce", "adaletsiz ahlak" ve "düşüncesiz ahlak" gibi çarpık durumlar, anlayışlar ortaya çıkabiliyorsa bunun nedeni de bu bütünlüğün bozulmasıdır.

Maalesef, Müslümanların tarihinde bu bütünlüğü kaybetmiş çevreler, örgütlenmeler ve hatta devlet politikaları var olmuş ve İslam adına birçok zulümler yapılabilmektedir. Bütünlüğü koruyabilen çevreler, örgütlenmeler ve devlet politikaları ortaya çıksa da kötü örneklere kıyasla daha az olmuştur. Peki neden? Çünkü değişime ve gelişime karşı direnenler daha fazla olmuştur. Çok ilginç olan tablo ise şudur: Bazı dindarlar değişime ahlak adına itiraz etmişler, gelişimi adalet iddiasıyla reddedebilmişlerdir. Değişim ve gelişimin farkına varan ve değerlendiren "düşünmek" eylemi ise bu dindarların arasında ahlak ve adalet kadar önemsenmemiştir.

Oysa değişim ve gelişim kavramları, ahlak, adalet ve düşünmek kavramlarıyla uyumlu, bütünleşik kavramlardır. Değişime ve gelişime direnme özünde ahlaka uygun değildir, adil değildir ve düşüncesizce bir tutumdur.

Kuşkusuz değişim-ahlak veya gelişim-adalet arasındaki bağı koparan; "ahlaksız değişim" veya "zalim gelişim" diyebileceğimiz durumlara düşen ve sözde "değişimci, gelişimci" tiplere de rastlamaktayız. Bu tipoloji de eleştirdiğimiz o dindarlık tipi ile aynı suçu işlemektedir: değişim ve gelişim ile ahlak, adalet ve düşünmek arasındaki bağı koparmak.

Örneğin "Dünya değişiyor!..." iddiasıyla ahlak kurallarını değiştirmek istemek, gelişim iddiasıyla adil olmayan birçok eylemi meşrulaştırma gayretinde olmak, düşünmek eylemini din karşıtlığı için kullanmak gibi "hastalıklı" tutumlara girilebilmektedir. Dolayısıyla değişim-ahlak bütünlüğünü bozan bazı dindar çevrelerle değişimci iddiasıyla çağdaş görünen çevrelerin aynı bütünlüğü bozan tutumları örtüşmektedir. Bir taraf, ahlak kavramını ileri sürüp değişime direnirken öbür taraf, değişimi ileri sürerek ahlakı "tanımlanamaz ve sınırları belirsiz" bir etiğe çevirmeğe kalkmaktadır. Veya gelişim adı altında bazı çevreler zulüm, sömürü düzenini "modern, çağdaş" etikette pazarlarken buna karşılık gelişime kapalı ve varsa yoksa "geçmişe dönüş" etiketli dindarlık tipleri üretilebilmektedir.

Müslüman, değişim ve ahlak arasındaki bütünlüğün farkındadır. Müslüman, düşünmek ile adalet arasındaki bağın gücünü unutmaz. O nedenle Müslüman olan bireyde "ahlaktan kopmuş bir düşünce" veya "adalet içermeyen bir ahlak" gibi tuhaf, çarpık edimler olmaz; olmamalıdır. Varsa da bunun bir "arza-hastalık" olduğu bilinmelidir.

O zaman "kritik" bir soru sormanın zamanıdır: "Değişim" ve "gelişim" kavramlarından Müslüman ne anlar? Bu soru oldukça önemli bir sorudur ve bu noktada Müslümanın kafası karışık olmamalıdır.

Kur'an'a göre "düşünmeyi unutan ahlak" veya "gelişime direnen adalet" olamayacağından Müslüman, Allah'ın belirlediği ahlak, adalet ve düşünme sınırlarını aşmayan her türlü değişime ve gelişmeye açıktır ve değişimi, gelişmeyi bizzat kendisi örgütler. Ömekler verelim:

Kur'an, "Kadın'ı rahatsız edecek bakışlar ve onun be-densel zayıflığını suiistimal edecek baskıları" şiddetle reddeder. Dolayısıyla "değişim ve gelişim" etiketi "sosyal medya" ve "mobil dijital teknoloji" üzerinden kadına rahatsızlık verenlere "sınırı aşanlar" olarak bakar.

Kur'an, "haksız kazanç" ve "ihtiyacı suiistimal etmek" yönelişlerini zulüm sayar; gelişim adına aynı zulmü yapan bir endüstriyi, bankacılığı, ticari biçimi reddeder. Bu ahlaka aykırı yönelişi kimse "değişim-gelişim" etiketi ile meşrulaştıramaz.

Aynı şekilde dindarlık adına başkaları değişim ve gelişim kavramını suiistimal ediyor diye, sınırı aşanlar var diye endüstrileşmeye, dijital teknolojiye ve hatta sistem olarak bankacılık enstrümanını kullanmaya din adına itiraz edemez. Veya "İtiraz yok; çaba da yok!" gibi bir tembelliği meşrulaştıramaz. Nitekim Müslüman dünyanın değişim ve gelişime geç kalması demek hem Müslüman'ın sömürülmesi demek hem de düşünmekten kopmuş bir ahlak ve adalet anlayışı geliştirmek olur ki doğrusu bu dine zulüm olur.

Modern ve çağdaş kavramlarını, ahlak ve adalet sınırlarını aşan uygulamaları süslemek için kullanmak da ayrı bir zulüm olsa gerek. Faiz, eşcinsellik, zina, ırkçılık, cinsiyet ayrımcılığı gibi ahlak ve adalet zıttı edimlerini; "çağdaşlık gelişimi", "modernlik değişimi" diye normalleştirmek de değişim ve ahlak ilişkisini inkâr etmektir, kabul edilemez.

Demek ki, değişim-ahlak, gelişim-adalet arasındaki bütünlüğü korumak adına "düşünmek" her Müslüman'a farzdır. Eğer Müslüman, "düşünmek" sorumluluğunu bırakır; "değişim ahlaksızlık getirdi!" veya "gelişim zulmüne hayır!.." gibi hastalıklı davranışlara kapılmışsa o zaman Müslümanın başkasının ne kadar Müslüman kaldığına değil, kendisinin ne kadar Müslümanca düşündüğüne bakması gerekiyor. Çünkü İslam'ın en çok nefret ettiği şey "düşüncesiz suçlama!"dır. Ahiretteki vebali ise çok daha çetindir.

YENİ BİR DÜNYA...

Mehmet Ali KULAT

MAK Danışmanlık Yön. Kur. Bşk

"İnsan-din" ilişkisinin tarihi, ilk insanın yaratılış anı kadar eskidir. Zira ilk insan, aynı zamanda ilk peygamber Hz. Âdem (AS) dir. Dinler tarihi incelendiğinde ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'den son peygamber Hz. Muhammed'e (SAV) gelinceye kadar aradaki bütün peygamberler, aynı kaynaktan yani vahiy yoluyla aldıkları inanç esaslarını, kendi etkin oldukları topluluğa mesaj olarak getirmişlerdir.

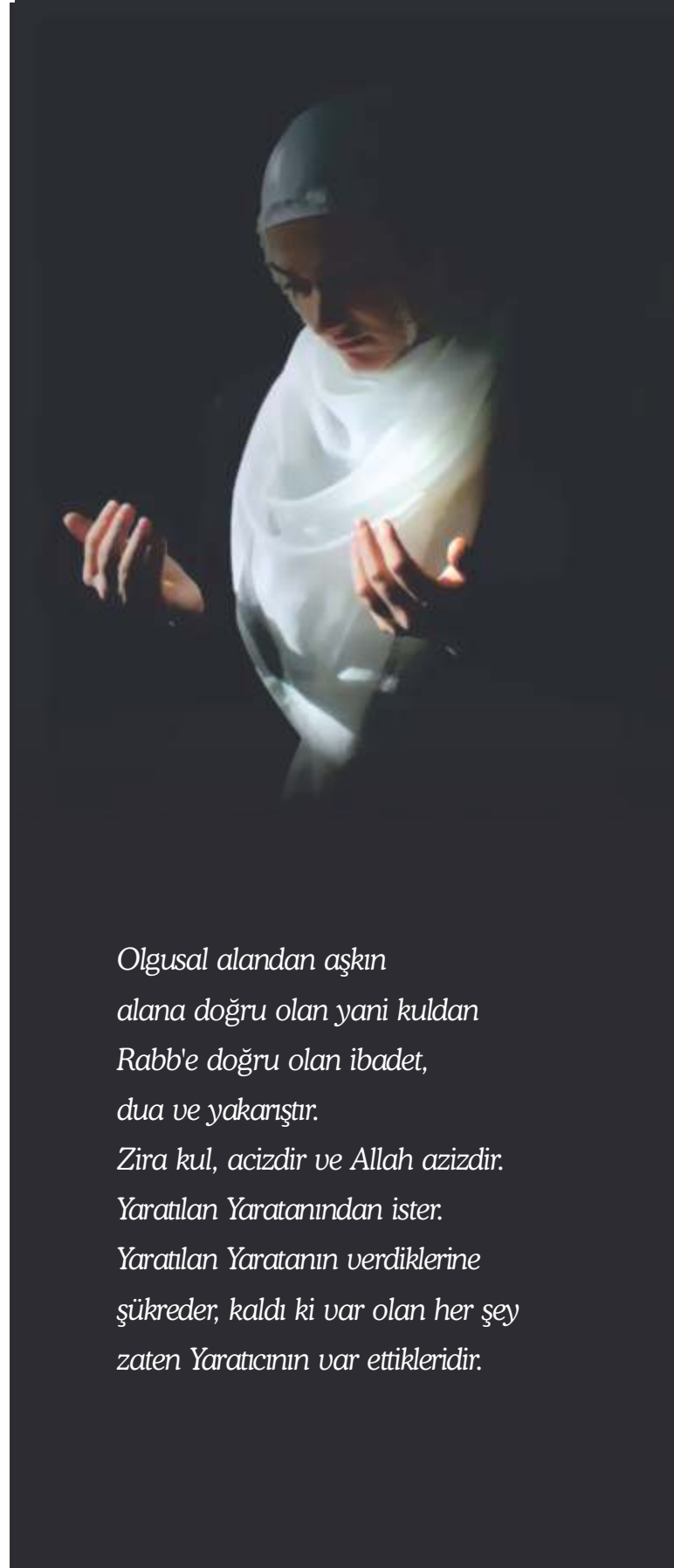
Kendilerine vahiy yoluyla verilen bu kutlu mesajı, en küçük bir değişikliğe uğratmaksızın yaşadıkları topluluk içinde öncelikle kendileri uygulamış, sonra da kendisine tabii olan toplumda uygulanması konusunda rol model olmuşlardır. Belirli sıfatlara haiz, üstün ahlak ve nitelik sahibi peygamberler; yaşadıkları topluluklara inanç ve ibadet anlamında rol model oldukları gibi hayatın her alanında iyiyi ve kötüyü toplumun önüne koyan, fert, aile ve sosyal hayatın doğru normlarla şekillenmesini sağlayan mutlak örnek kişilerdir.

Elbette topluluklar arasındaki iletişimin çok zayıf olduğu, bir kabilenin başka bir kabilenin coğrafi anlamda varlığından dahi haberdar olmadığı binlerce yıl boyunca farklı kabilelere, farklı coğrafyalara, farklı milletlere o milletlerin kendi içlerinden pek çok peygamber gelmiştir. Getirdikleri ilahi mesajda imani esaslar (inanç esasları) kesinlikle aynı, ameli (davranışsal) konularda zamanın, zeminin ve ihtiyaçların durumuna bağlı değişikliklerin olduğunu görüyoruz.

İslami literatürde vahiy geleneği tabir edilen peygamberler, tarihi boyunca devam eden Yaratıcı ve yaratılan arasındaki ilişkide aşkın alan ile olgusal alan ilişkisinde temel işleyiş iki şekildedir.

1. Olgusal alandan aşkın alana doğru olan yani kuldandan Rabb'e doğru olan ibadet, dua ve yakarıştır. Zira kul, acizdir ve Allah azizdir. Yaratılan yaratandan ister. Yaratılan Yaratanın verdiklerine şükreder, kaldı ki var olan her şey zaten yaratıcının var ettikleridir. Kul, kendi yaptığını zannettiklerinin bile kaynağının yaratıcı olduğunu bilir. Bu noktada ona bunları verene teşekkür anlamında kulluk yapar ki o kulluğun nasıl olması gerektiğini de peygamberler vasıtasıyla ve o peygamberlerle insanlığa ulaştırılmış İlahi kaynaklı kitaplardan öğrenir, öğrenmiştir.

2. Aşkın alandan olgusal alana doğru yani Rabb'den kula doğru olan ki bunun temelinde vahiy vardır ve bu mesajlar kutlu melek Cebrail (AS) vasıtasıyla peygamberlere onlardan da diğer insanlara yaşanabilir mesajlar halinde ulaştırılmıştır. İnsan, vahyin dışında insanın

*Olgusal alandan aşkın
alana doğru olan yani kuldandan
Rabb'e doğru olan ibadet,
dua ve yakarıştır.
Zira kul, acizdir ve Allah azizdir.
Yaratılan Yaratandan ister.
Yaratılan Yaratanın verdiklerine
şükreder, kaldı ki var olan her şey
zaten Yaratıcının var ettikleridir.*

kalp ve kafasına, akıl ve ruhuna yerleştirilen akıl his ve duygularla temiz fitrat ve vicdaniyla da bu vahyi anlama ve yaşama kabiliyetine sahip olmaktadır. Mesela bu anlamda akıllı olmayan yani deliler, hatta geçici süre akli melekesini yitirenler kulluk sorumluluğu taşımazlar. Dini sorumluluk için yetkin bir akıl sahibi olmak zorunludur. Öyle ki akıl baliğ sürecine kadar yani akli melekedenin bedeni olgunlukla yeterli gelişime uğradığı zamana kadar sevap - günah sorumluluğu yoktur.

Son peygamber Hz. Muhammed'e (SAV) kadar bölgesel, yöresel etki alanlarında ilahi mesajlarıyla insanlığı aydınlatan bu kutlu insanların kutlu mesajları, iletişim ve ulaşım anlamında gelişen insan ilişkileriyle tüm dünyaya tek elden ulaşan bir mesaja dönüştü. Son peygamber Hz. Muhammed'e vahyedilen Kur'an; bütün zaman ve zeminleri kuşatan evrensel mesajıyla kıyamete kadar her nerede yaşıyorsa ırk, etnisite, millet, kültürel ayırım olmaksızın her insana aynı sorumlulukları yüklemektedir. Yine Kur'an, ilk peygamberden Hz. Muhammed'e kadar aradaki tüm peygamberleri ve o peygamberlere gönderilen ilahi vahyin eseri kitapları da bozulmamış asıllarıyla kabul eder.

Hz. Muhammed (SAV) sonrası dönemde insanlar, bu ilahi vahyi hayatlarına hayat yaptıkları dönemlerde fert, aile ve sosyal hayat anlamında mutluluğu yakalamışlardır. Zira güzel ahlaki tamamlamak için gönderilen ve müminler için rol model bir hayatta hayatın her anına güzellik katan İslam'ın hâkim olduğu dönemler huzur yıllarıdır.

İnsanlığın altın çağı Saadet asrından Endülüs'e, Selçukludan Osmanlıya İslam'ın hâkim olduğu coğrafyaların asırlar boyu medeniyet ve huzur yılları olduğu gerçeğiyle de anlattıklarımızın ütopya değil pratik yaşanabilir bir model olduğunu da ifade edelim.

Tarih boyunca İslami hassasiyetten uzaklaşma ile ahlaki zaafar dönemi birbiriyle paralellik arz etmiştir. Bugün toplumda yaşanan maddi imkânlarımızın çoğalmasına, ekonomik refah düzeyinin yükselmesine rağmen huzur ve mutluluk katsayımızın aynı oranda artmamasını bir de bu yönüyle gözlemlememiz gerekmektedir.

Hz. Muhammed'e vahiyle gelen ve onun bize rol model olarak aktardığı İslami hayat, bizim hayatımızı imânî ve ibadet anlamında şekillendirirken ahlaki davranış anlamında da ilkesel olarak şekillendirir. Nasıl konuşmamız gerektiğinden nasıl yürümemiz gerektiğine, komşu ilişkilerinden, insan münasebetlerine, toplumsal davranış biçimlerinden tepkisel duruşumuza kadar hayatımızı, temel ilke ve prensipler anlamında şekillendirir. Ancak bu ilkesel modellik, pratik uygulama da zaman ve zemin şartlar bağlamında temel ilkelere sadık kalmak kaydıyla değişim gösterebilir. Mesela İslam, ilme ilkesel olarak önem verirken bu ilmin hangi okul? Hangi kurs? Hangi eğitim kurumu üzerinden olmasını, muhatapın sosyokültürel şartlarına bırakır.

Günümüz incelendiğinde özellikle son yıllarda bilgiye ulaşmanın aşırı kolaylaştığı, iyi ve kötünün toplumsal algı anlamında önemli oranda birbirine karıştığı, hızlı değişimin insanları bir yerden başka tarafa savurduğu dünyada hem yaratıcının istediği anlamda iyi kul olma, hem yaşadığımız toplumda iyi bir birey olma ama daha da önemlisi huzurlu ve etrafına huzur veren bir kişi olma anlamında aslımıza dönme zorunluluğumuz var.

Değişen ve gelişen dünyada, tarihte olduğu gibi hem dünyaya hem de insanlığa insanlığın huzur mesajını sunmak istiyorsak fert, aile ve sosyal hayatımızı kuşatan Kur'an mesajını Hz. Peygamber diliyle ve haliyle sunulan mesajı anlamak ve yaşamak zorundayız.

KİMSİN?

Bayram GÜRBÜZ

Meslek Dersleri Öğretmeni

Küçük bir testle başlayalım. Dikkatli oku, net cevap ver!

- Herkesle aynı mekânlara takılıyor, herkesin kafa yorduğu konular üzerinde aynı edayla konuşuyor, cümlelerinde aynı tonlamayla benzer noktaları mı vurguluyorsun?

- Herkes gibi giyiniyor, herkes gibi yürüyor, herkes gibi okuyor, herkes gibi mi yaşıyorsun?

- Bir şeyi herkes yaptığı için yapıyor, herkes sevdiği için seviyor, herkes bıktığı için mi bıkiyorsun?

- Herkes kadar düşünceli, herkes kadar hisli, herkes kadar merhametli, herkes kadar hassasiyet sahibi misin?

- Peki, herkes kadar duyarsız, herkes kadar hissiz, herkes kadar doyumсуuz ve herkes kadar bencil misin?

Evet, mi? O halde, sana bazı gerçekleri anlatmanın zamanı geldi! Açıklıyorum: Hazır mısın?

Sen bu zamanın çocuğu değilsin! Modern zamanlar seni evlat edinmiş yavrum, hem de zorla!

Yukardaki sorulara verdiğin cevaplar, seni diğerlerinden ayırıyorsa testi geçtin demektir. Daha da önemlisi seni diğerlerinden ayıran bu özellikler, Rabbinin sende bulunmasını istediği temel niteliklerden oluşuyorsa, nur topu gibi bir kimliğin var demektir: Müslüman Kimliği

İnsanın dünyada bir yere ait olduğunun tek resmi simgesi hepimizin doğar doğmaz sahip olduğu vatandaşlık kimliğidir. Doğuştan itibaren kimliksiz olan insanlar, devletler nazarında yok hükmündedir. Bu yüzden okul, hasta hane, mal mülk edinme, meslek sahibi olma gibi bir hakları söz konusu değildir. Neyse ki bir vatandaşlık kimliğimiz var ve bunun sağladığı haklardan faydalanabiliyoruz. Bizim için şu durumda tek sorun kimliğimizi kaybetmek olabilir. Onu da sıkı sıkı saklıyoruz ki başımıza iş açılmasın!

Vatandaşlık kimliğini anladık da nedir bu "Müslüman Kimliği"? Hangi kurumdan alınır? Cüzdanda mı saklanır? Kaybolursa yenisi nereden ve nasıl çıkartılır? Sorular böyle uzar gider.

Müslüman kimlik, öyle kâğıt üzerinde bir değer ifade etmez. Bilhassa inanç ve değerler dünyasından beslenir. İnanç ve değerler dünyamızın çerçevesi Allah tarafından belirlenmiş ve Efendimiz (As)'a vahiy yoluyla bildirilmiştir. Unutmayalım diye de "Kitap" haline getirilmiş ve kıyamete kadar korunacağı garanti edilmiştir.

Ancak inkâr edilemez bir durum var: İnsan aslında yaşadığı çevrenin çocuğudur. O çevreden gıdalanır, ora-

nın havası, suyu kadar değerleriyle de beslenir. Yani çevresel faktörler, dil, kültür ve medeniyet havzası kişiyi etkileyen en önemli unsurlardır.

Yaşadığımız çevreye baktığımızda egemen olan kültürün "Modern Kültür" olduğunu üzülerek görüyoruz. Bütün dünyayı ve dahi herkesi aynılaştırmak için elinden geleni ardına koymayan bu kültür, artık insanların kimliği olmaya başladı. Bazıları halinden gayet memnunken, bazıları kültür bunalımı diye adlandırdıkları bir kimlik bunalımı yaşıyor. Memnunların da kafası karışıkların da esas derdi "yabancılaşma"! Kime mi? Tabi ki kendi öz benliğine.

Şimdi ikinci bir test daha yapalım:

- Yerdeki ekmek parçasını, Kur'an sayfasını alıp öpüp başına götürdükten sonra yüksek bir yere koymayı unutuyor musun?

- Hasta ve kabir ziyaretini, bayramlarda el öpmeyi bırakalı çok mu oldu?

- Yaşamak için yemek yerine yemek için mi yaşıyorsun?

- Örtünmek için giyinmek yerine moda için mi giyiniyorsun?

- Hayatı devam ettirmek için kazanmak yerine harcamak için kazanmak mı istiyorsun?

- Marka giyip marka tüketmek mi derdin?

- Tek tip, monoton, hissiz ve maneviyatsız mı hissediyorsun?

- Aynaya baktığında kendini tanımakta zorluk mu çekiyorsun?

- Millî duygularının köreldiği oluyor mu? Bayrak, vatan, toprak, İstiklal Marşı gibi değerler senin için ne ifade ediyor?

- Namaz, ibadet, dua, tövbe ve istiğfarı terk ettiğin halde yogaya, meditasyona ilgin mi var ya da Nirvana'ya?

- Bütün dünyanın senin etrafında döndüğünü mü sanıyorsun?

Cevapların "evet" ise bunu sana "Modernite" yaptı. Kendi kimliğinden uzaklaştın ve uzaklaştıkça yabancılaştın. Neyse ki her şeyin bir çözümü var ve zararın neresinden dönersek kar.

Sorunlarımızın çözümü, Müslüman kimliğini ve şahsiyetini doğru bir şekilde yeniden inşa etmekten geçiyor. Allah'ın ipine sınıksız sarılarak...

Başta ki "Kimsin?" sorusunun cevabını hala bulamadıysan ben tek kelimeyle yardımcı olayım:

"Benzediğinsin."

AİLE

Sibel AKÇA

Meslek Dersleri Öğretmeni

İnsan hayatının ilk, biricik ve en değerli birlikteliği. Evrensel deyin, dini deyin, insanı insan yapan değerlerin öğrenildiği kurum. Aile ve ailenin çocuklar üzerindeki inkâr edilemez etkisi, toplumu ya vezir edecek ya da rezil... Peki, neyi öğreneceğiz ailede? Ebeveyn olmuş yetişkin kabul edilen insanlar, çocuklarına neleri öğretmekle sorumludur? Bugün kendisini dindar olarak tanımlayan aileler, neyi yanlış veya eksik yapmaktadır? Çerçevemizi Müslüman ülkelerdeki Müslüman aileler olarak belirlediğimizde görünürde var olan ve herkesin şikâyet etmekte olduğu problemlerde aile kurumunun rolü, etkisi nedir? Görüntüyü netleştirmek için parmaklarımızı oynatalım hadi. Çok uzaklara gitmeden kendi ülkemize, yaşadığımız şehre bir bakalım. Manzara nasıl? İç açıcı, geleceği umut taşıyan, pırıl pırıl insanların yetiştiği, üreten, sorgulayan, bireysel sorumluluklarını cesaretle taşıyan, ahlaki olgunluğa ulaşmış, etrafı suçlamak, günah keçileri aramak yerine elini taşın altına koyan, asla ümitsiz ve depresif olmayan, sevecen ve kararlı rol modellerden oluşan bir toplumda mı yaşıyoruz?

Haydi itiraf edelim: Şu güzel özellikleri okurken bile ütopye geldi değil mi? Hadi canım, bu kadar mükemmel insan mı olurmuş, dedirtti kelimeler. Ama hani biz Müslümandık? Hani sloganlarını attığımız, Ahirette bizi kurtaracak dediğimiz yüceler yücesi dinimiz vardı? Bir yerlerde yanlışlar var galiba. Yapılmaya devam edilen yanlışlar. Mükemmeli arayan insan evladı nerede, nasıl yetişecek acaba? Hayalle-

rimizde yaşadığımız dünya cennetini, İslam toplumunu Allah gökten mi indirecek bir gün? Yoksa her sabah gözlerimizi açıp yeni bir günü yaşamamıza fırsat veren Rabbimiz, bizden bekliyor olmasın bu mükemmel toplumu kurmamızı...

Aile dediğimiz birliktelik tam da bunun için vardır işte. Dinini ve insanlığını doğru anlamış anne babaların evlatlarına kazandırması gereken, asla ihmal etmemesi ve ötelememesi gereken hususlar var. Küçük yaşlarda ve aile içinde öğrenmediği bazı şeyleri, hayatının ilerleyen yıllarında öğretemezsiniz insanlara. Dilbilgisini, dört işlemi okulda öğrenebilir çocuk. Ama merhamet öğrenmediyse evde, görmediyse aileden, okulda merhameti öğretemezsiniz ona. Büyüklerine saygı göstermeyi, özgüven sergileme ile saygısızlık arasındaki farkı, evde anne-baba ilişkisinden öğrenmeyen bireye, yapıp ettiklerinin ahlaki değerini ders göstererek öğretemezsiniz.

Dinimizin, yani Allahu Teâlâ'nın ve Hz. Peygamber'in yapmamızı istediği pek çok şey, aslında basit şekilde evde aile tarafından öğretilmesi gereken şeylerdir. Yalan söylemek, dinen yasaktır mesela, hırsızlık hakeza. Şimdi bu davranışların basit hallerini, ailesinde bunlar kötü davranışlardır, diye öğrenmemiş çocuğa hangi okul, hangi ders çeşidi öğretecek? Kopya ile sınıf geçmenin emek hırsızlığı, kul hakkı olduğunu ailesinde öğrenmemişse o çocuğa hangi okul yaptırımı kazandıracak doğru davranış? Olur mu? El-cevap: Hayır. Çok istisnai örnekleri vardır elbette ama genel görüntü odur ki çocuk en temel ka-

zanımlarını aileden alır. Almadıysa da geçmiş olsun... Yetişkinlik dönemine geçmiş ama seçkin bir karakter oluşturamamış tuhaf kişiler çıkar karşımıza.

Aile önemlidir yani. Önemlidir ve dahi önemi bangır bangır anlatılmalıdır. Sürekli televizyon izlenen, aralıksız internetle sosyal medya ile uğraşan, çocukların fiziksel veya daha da çok psikolojik olarak yalnız bırakıldıkları, örselendikleri evlerde sağlıklı bireyler yetişemez. Sağlıklı bireylerin olmadığı yerde de haliyle sağlıklı toplum olmaz. Ev değil yuva olmalıdır; gelecek nesilleri büyütecek, o sıcak şeyleri hissettirecek yerin adı. İnsan, büyüdüğünde geride hatırladığı duygular sadece fiziksel mekânlardan kaynaklanmaz ki. O mekânı yuva yapan ve insanı sapaşlam, dimdik hayata hazırlayan yaşadıkları ve hissettikleridir.

Kimseyi yargılamak veya dışlamak değil derdimiz ama bugün parçalanmış ailelerin çocuklarında görülen davranış problemleri inkâr edilemez bir gerçekliktir. Küçücük dünyası alt üst edilmiş, kahkahaları ile inletmesi gereken yuvası başına yıkılmış minicik yürekler. Geçinemeyen, anlaşamayıp boşanan eşlerin kahrını ve olumsuz sonuçlarını adeta çocuklar çekmektedir. Neden? Acaba evliliklerin kuruluşundaki hatalar çok olmaya başladı da ondan mı boşanmalar arttı? Yoksa birbirimize tahammül sınırlarımız mı daraldı? Dert, zorluk, hayatın tüm kötülükleri beni buldu; herkes iyi durumda ben kederler içerisindeyim deyip sürekli kahreder mi olduk? Hani şükretmek diye bir değerimiz, kıymetlimiz vardı

bizim. Kimsenin kimseye tahammülünün olmadığı bir toplumda Peygamber öğretileri nereye saklanmıştı? Hep ben haklıyım, diğerleri beni dinlemeli diye haliyle ve kaaliyle bağırın bu insan modelleri nereden çıkmıştır?

Aklımızı başımıza alma zamanıdır. Mademki Yarıdan verdi bize bu akı, haydi kullanalım. Öncelikle kendimizden başlayalım. Vardır kötü huylarımız, istenmeyen sosyal davranışlarımız. Törpüleyelim sivililiklerimizi. Gücümüzün üstünde şeyler istemiyor ki Rabbimiz bizden. Ne kadar yapabiliyorsak o. Güzel insanlar, güzel atlara binip gitmesinler artık. Hepimiz, güzel insan olma çabası harcayalım. Anne babadan, evlattan, mümin kardeşten değerlisi yok hayatta. Kıymet bilelim ki kıymetimiz bilinsin. Vesselam.

Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak,
Alçak bir ölüm varsa, emînim, budur ancak.
Dünyâda inanmam, hani görsem de gözümle.
İmanı olan kimse gebermez bu ölümle.
Ey dipdiri meyyit: 'İki el bir baş içindir.'
Davransana... Eller de senin, baş da senindir!

SON GÜNLERDE ÇOK TARTIŞILAN BİR KONU SEKÜLERİZMİN AMENTÜSÜ:

Emine HOCAOĞULLARI / Meslek Dersleri Öğretmeni

Modemite olgusu, Avrupa Aydınlanmasıyla birlikte yükselişe geçen "ilahilikten arınma" projesidir. Bu projenin en baş paradigması ise sekülerizmdir. Sekülerizm, oldukça kapsamlı bir dünya görüşünü ifade etmektedir. Bu dünya görüşü, insanı kendisine, Tanrıya ve tabiata yabancılaştıran, insanın ben idrakini parçalayan, ontolojik kaygılarını anlamsızlaştırıp varoluşu, haz ve hıza indirgeyen bir karaktere sahiptir.

Sekülerizm süreci, varlığı kutsaldan arındırıp insanı ilahına ve ilahi olan her şeye düşman haline getiren profan(din-dışı) bir anlayışı yerleşmiş ve dinin referans kaynağı olmaktan çıkmasını sağlamıştır. Netice olarak dini hayat, adım adım gerilemiş ve aydınlanma topraklarında "Tanrı öldü !" sesleri duyulmaya başlamıştır.

İşte bu profan dünya görüşünün yerleşmesinde belki de en önemli etken, deizm düşüncesi olmuştur. Çünkü deizm iddiaları, bu profan dünya görüşünü açık bir şekilde desteklemektedir. Deizm, 17. ve 18. yüzyıllarda Avrupa'da yaygınlaşmış; "Âleme müdahale etmeyen bir tanrı anlayışı"na dayanan ve "akla ve bilime gösterilen büyük güven"le bir "doğal din anlayışı" 'nı savunan dini ve felsefi bir harekettir. Deizm, 18.yüzyıldan sonra felsefi çevrelerde canlılığını kaybetmiş ancak asıl varlığını, sekülerizm sürecine temel oluşturarak devam ettirmiştir.

Bugün Batı medeniyeti denildiğinde akla ilk gelen "modemite", "modernizm" ve "sekülerizm" kavramlarıdır. Çünkü bu kavramlar, bir yaşam tarzını sembolize ederler. Her insanın ve her toplumun bir yaşam tarzı, bu yaşam tarzını belirleyen temel bir dünya görüşü ve felsefesi olduğuna göre "modemite" ve "sekülerizm" kavramlarının yukarıda bahsettiğimiz profan bakış açısının bir ürünü olduğunu açık bir şekilde görebiliriz. Bu da bizi "Deizm" düşüncesi ile "modemite" ve "seküle-

rizm" arasında bir ilişki kurulabileceği sonucuna götürecektir. Çünkü deizmin iddialarıyla "modemite" ve "sekülerizm" kavramlarının içerdikleri anlamların örtüştüğünü göreceğiz. Deistik din ve Tanrı anlayışının, moderniteyi ve sekülerizmi doğurduğunu ve sekülerizmin amentüsünü oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Yarı dini, yarı felsefi bir hareket olan deizm; dini konulara akli metotların uygulanması, buna bağlı olarak da tarihi Hristiyanlığa, esrarengiz din anlayışına, dindeki tabiatüstü olaylarla ilgili inançlara, kilisenin otoritesine karşı gıkılması, bütün bunlardan dolayı da Batı Hristiyan dünyasında taassubun, baskının kırılması, batıl inançların yıkılmasında ve diğer dinlere karşı daha makul bir tavrın benimsenmesinde faydalı bir hizmet gördüğü de söylenebilir. Ancak deizmin geleneksel Batı'nın kurumsallaşmış din anlayışına tepkisel olarak doğduğu bilinen bir gerçektir. Teizm ile ateizm;"tanrıyla" 've "tanrısızlık" arasında vicdanları rahatlatan ve tanrıyı küstürmeden kiliseden kurtulmanın bir hal çaresi olduğu da aşikârdır; Tanrıyla ama Tanrısız bir hayat...

Biz bu yazımızda Deizmin felsefi temellerini ele alacak değiliz. Bir din eğitimcisi olarak konunun bizi ilgilendiren yönü, değişen ve dönüşen enformasyon ve iletişimin zirvede olduğu seküler bir dünyada Müslümanların kendi kimliklerini nasıl koruyacakları ve her yönüyle enformatik saldırı altında olan zihinlerin doğru bilgiye ulaşmalarının önündeki engelleri nasıl aşacakları konusudur.

Doğru teşhis, doğru tedavinin ilk şartıdır. Tedavi sonrası takip de sürecin zaruretlerindedir. Biz de "3T" (Teşhis, Tedavi, Takip) kuralıyla konuyu irdelemeye çalışalım.

TEŞHİS:

İnsan, kendini müstağni (kendine yetebilen, başka hiçbir varlığa ihtiyaç duymayan) görmeye meyyal bir

DEİZM

(Aklın Putlaştırıldığı Din)

varlıktır. Bunu, ona ilahi terbiye ile şekillenmemiş akıl ilham eder. Kur'an'ın "PUT" dediği insanın akıyla, hayaliyle, elleriyle var ettiği "inanç" şeklidir. Bu inançta insan istediği gibi bir tanrı tarif eder, arzuladığı yaşam tarzını kutsar ve en önemlisi "sorumlu tutulmayacak fikirler" vaaz eder. Bu nedenle PUT edinmek bir ilkellik olmadığı gibi inançsızlık hali de değildir. Aksine kendisini, aklını ve arzularını kutsaması ve bunlarla uyumlu bir inanç kültürü inşa etmesidir. Bu nedendir ki Nebilerin tebliğlerinin önündeki en büyük ve karmaşık konu, insanın put edinmesi olgusudur. Nitekim insanlarla Nebiler arasında "Yaratıcı var mıdır? Yok, mudur?" tartışması yaşanmamıştır; Aksine tartışma ve mücadelenin merkezinde "Tanrıyı insan mı tarif etsin?" yoksa "Tanrı mı insanı tarif etsin?" tartışmasıdır.

İnsanlık tarihi boyunca devam eden bu tartışma, Batı toplumlarında "Tanrıyı insan tarif etsin ve ona yönelişi herkes kendince belirlesin." anlayışı, Deizm gerçeğinde somutlaşmıştır. Ne yazık ki modern İslami toplumlar da farklı gerekçelerle ya da farkında olmaksızın Batı'nın servis ettiği bu kontrolden çıkmış aklın tuzağına düşme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Put edinme tarihine baktığımızda farklı coğrafyalarda farklı isim, nitelik, fonksiyon içinde put edinmelerle karşılaşmaktayız. Deizm de modern çağdaki put edinmenin adıdır. Peki, "Tanrı insanı yaratmış ve ona akıl vermiştir. İnsan da aklıdan sorumludur ve akıyla Tanrıyı bilir ve istediği şekilde ona yönelir. Bu nedenle Melek, Vahy, Nebi gibi akıldışı inançlar kabul edilemez." Diyen, Deizm put edinme tarihine neler katmış ve kendi çağında hangi işlevleri üstlenmiştir?

Put edinme psikolojisi iki kanatla uçar: Dünyaya tutkunca bağlı olmak (dünyevileşmek/sekülerleşmek) ve Tanrıyı bilmek için akılı elçileştirmek. Dünyevileşmek, eyleminde iki talep gizlidir: Sorumlu tutulmaya-

cak hayat ve hedefe ulaşmak için her şey mubahtır.

Put edinmenin çağımızdaki adı olan deizm, o kadar geniş bir etki alanı oluşturmuştur ki Mü'minler bile deist gibi düşünüp yaşayabilmektedirler. Özellikle gençlerimiz, doğdukları coğrafya ve yaşadıkları çevre sebebiyle Müslüman kimliğini kabul ederken özel hayatları adeta Meleksiz, Vahiysiz ve Nebisiz şekillenmektedir. "Din ayrı dünya ayrı..." denkleminde sürdürülen hayatlarda sayısız Tanrı fikri ve dindarlık tiyolojileri üretilebilmiştir.

TEDAVİ

Vahy; Meleklerle Nebilere, Kitaplara inanmayı önceler. Melek, Kitap, Nebi inancının sınır, kural ve sorumluluk getirdiğinin altını çizer. Dini, bir bütün olarak algılamak ve yaşamaya gayret etmek gerekmektedir. Ahlakın bireysel bir tutum değil; vahyin kaynaklık ettiği bir yaşam şekli olduğunun bilinciyle hareket edilmelidir. Eğitim ailede ömeklikle başlar. Aile, ertelemeden ve rollerini bir başka kuruma devretmeden kendisine emanet edilene sahip çıkmak zorundadır.

TAKİP

İnsan yaşamı, iç içe geçmiş evrelerden oluşur. Her evre bir önceki evrenin üzerine inşa edilir. Doğru bir dini kimlik için hayatın her evresinde ihtiyaç duyulan doğru bilgiye sahip olunabilmelidir. Din eğitimi, hayatın bir döneminde alınan bir formasyon değil hayatımıza katılan her yeni olguyla kendimizi yenileyeceğimiz bir donanımdır. Temel din eğitiminin adının İlm-i Hal olması halin ilmi olmasındandır. Anneliğimiz, babalığımız, tüccarlığımız, siyasetçiliğimiz ve aklımıza gelebilecek her ne varsa din kapsamındadır ve dini ahlaka tabidir. Hayatı parçalara bölmek, onu sekülerizme kurban etmektir. İnanç konusunda gelenecek en son kötü nokta DEİZM olacaktır.

GENÇLERLE HASBİHAL

RÜMEYSA ERDOĞAN

Coğrafya Öğretmeni

Sevgili gençler, dergimizin ilk iki sayısında tezhîp ve hat sanatını kaleme almıştım. Bu yazımda ise bir Müslüman gencin İslam'a ve insanlığa faydalı olabilmesi için nasıl olması gerektiğini, sizlerle hasbîhal etmek istedim.

"İnsanın hayırlısı insana faydalı olandır." hadisi çerçevesinde bir mü'minin sorumlulukları nelerdir, Müslüman; zamanını, dilini, bilgisini, becerisini, sağlığını nasıl kullanmalıdır; edebini, haysiyetini nasıl muhafaza etmelidir? Soruları ve bunlara vereceğimiz cevaplar, kendimize ayna tutmaya vesile olacaktır.

İslam, nasıl mükemmel bir din ise İslam'a namzet olan bir Müslüman'ın da mükemmel olması gerekir. Yaşadığımız dünyanın, bulunduğumuz bölgenin ve coğrafyanın, fertlerin ve toplumun ihtiyaç duyduğu ideal bir gençlik nasıl olmalıdır? Siz nasıl tanımlarsınız ideal gençliği? Her birinin; elinden, dilinden, emin olunan, tebliğ vazifesini yersiz kalabalık kelimelerle değil; ifrat ve tefritten uzak, orta yolla itidalli hal dili ile yaşayarak anlatan davranışlarıyla hayatı İslam, İslam'ı hayat olan mı?

İman ile birlikte sorumluluk sahibi olduğunu bilen Müslüman bir gencin hayatında nasıl bir farklılık vardır? Müslüman gençlerin üzerlerinde, ruhlarında, kalplerinde şahsiyetlerini tamamlayan unsurlar olması gerekmez mi? Şahsiyetini dokuyan değerlerin temelini inandığı dinden, İslamiyet'ten alan ideal bir gençlikte; aklın yanında vicdan, merhamet, letafet, nedamet, diğerkâmlık vardır. O genç ki dünyayı "ti" ye alan sosyal medya şaklabanlıklarından ve dahi ahlaksızlıklarından uzak, kardeşinin derdini dert bilen, derdine derman, hüznüne ortak, huzuruna dua eden asil bir şahsiyettir. Arkadaştır, zor zamanları fırsata çeviren, menfaat odaklı yaşayan, vicdanının sesini Allah'ın merhametinden yana kullanandır. İdeal bir gençlik ki "Benim bildik-

lerimi bilseydiniz çok ağlar, az gülerdiniz." nebevi düsturunu unutmayandır.

Giyim, kuşam, dış görünüme harcanan estetik kaygılarınızı, sosyal medyada geçirdiğiniz zamanı, entelektüel birikiminize katkı yapacak sanat, edebiyat, tarih, musiki gibi alanlarda zenginleştirmenizin daha doğru olacağı kanaatini taşıyorum. Nitekim asra yemin eden Kur'an, bir işi bitirip diğerine koyulmayı emreden ilahi kelam, hepimizin gündelik hayatını ne kadar güzel tasvir ediyor. Boş vakitlerinizin olduğunu mu, yoksa boşa harcanan vakitlerinizin olduğunu mu düşünüyorsunuz?

Kur'an ahlaki ile ahlaklanarak insana hizmet etmek düsturumuz iken enaniyetin, egonun prim yapmadığı, tevazu dolu bir kalp ve gönül ile yapılan işler ve davranışlardır sizi gücü kılan. Ölçülerin, Kur'an ve sünnetin verdiği bir dinin mensuplarına Resulullah'ın söylediği sözler ise ne kadar da önemlidir." Utanmadıktan sonra dilediğini yap." bu sebeple yaşadığımız müddetçe hal ve hareketlerimize dikkat etmemiz gerekmektedir. Çünkü artık doğru söze yalanın karıştığı, kötülüğün iyilik için vasıta kabul edildiği, helalin içerisine haramın karıştığı, adaletin ise maalesef kavram olarak kaldığı bir dünyada yaşamaktayız. Değerlerinin aslından uzaklaşan, inandığı gibi değil, yaşadığı gibi inanmaya başlayan bir toplum olmaya doğru gidiyoruz. Sanırım artık bu dünya hadislerde sözü edilen ahir zaman içinde yaşadığımız dünyadır.

Ve maalesef günümüz Müslümanlığı, Kur'an Müslümanlığından çok uzaktır.

Bu dünyada "İslam" kalabilmek, "Mü'min" olabilmek, nasıl yaşadığımızla alakalıdır.

Ve unutmayalım ki nasıl yaşarsak öyle öleceğiz ve nasıl ölürsük öyle de dirileceğiz, vesselam!

Seçim sizin, irade sizin... Toparlanma, kendine gelme vakti...

TANZİMAT'IN GETİRDİKLERİ

LEYLA KOÇAK

TARİH ÖĞRETMENİ

Tanzimat Fermanı lise ders kitaplarında 3 Kasım 1839 'da Gülhane Parkında dönemin Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa tarafından hazırlanıp Sultan Abdülmecit tarafından ilan edilmiştir, diye geçer. Tanzimat -ı Hayriye (Hayırlı düzenlemeler), Gülhane Hattı Hümayunu adlarıyla da anılır. Osmanlıda modernleşmenin adıdır. Batı dillerinde Osmanlı reformu olarak geçmektedir. Osmanlıda Batılılaşmanın ilk aşamasıdır.

Maddelerinden ilk akla gelen "Müslüman ve Hıristiyan bütün halkın can, mal, namus güvenliğinin sağlanması." 550 sene yaşamış bir toplumda bunlar hiç olmadı mı? Bunlar olmadan bir devlet 550 sene yaşayabilir miydi? O zaman da şu soru akla gelir: Kimlerin can, mal, namus emniyetinden bahsedilmektedir?

Osmanlı İmparatorluğu'nda üst düzey devlet adamları nimet ve külfet hesabına göre muamele görür. Suçu nikbetince padişah "müsadere" sistemi gereğince malına el koyabilir. Padişah sorumluluğu nispetinde katletme hakkını kullanabilir, sürgüne gönderebilir.

Tanzimat Fermanı ile padişahın katletme yetkisi, sürgüne gönderme, malına el koyma yetkisi kaldırılır.

Padişah siyaset salahiyetinden kendi isteğiyle vazgeçer.

Tanzimat Fermanı ile Osmanlı Devleti'nde bir rejim değişikliği olmuştur. O zamana kadar mutlak monarşi vardır. Bu tarihten sonra padişah, bazı haklarından bürokratlar lehine vazgeçmiştir. Sadrazamların, paşaların etkinliği artmıştır.

Esasında Ferman II. Mahmut'un yaptığı yeniliklerin bir devamıdır. Bu dönem Mısır'da Mehmet Ali Paşa isyanı yaşanır. Avrupalı Devletlerin desteğini almak ve iç işlerimize müdahalesini önlemek amacıyla Mustafa Reşit Paşa tarafından hazırlanıp on altı yaşındaki Sultan Abdülmecit'e ilan ettirilmiştir.

Tanzimat'a kadar saraydan idare edilen halk, 1839'dan itibaren bürokratlar eliyle idare edilmeye başlar. Ülkede bürokratik bir oligarşi başlar. Bürokratları görevden almak zorlaşır. O dönem her şey Reşit Paşa'dan sorulur olmuştur. Mustafa Reşit Paşa bir diktatörlük meydana getirmiştir. Abdülmecit'ten sonra devletin başına Sultan Abdülaziz geçmiştir. Sultan Ab-

dülaziz, bu bürokratik hâkimiyete direnir. Artık yeter der. Bu sebeple tavsiye yoluna gidilir. Yani padişahın otoritesinden bürokratların otoritesine geçilir.

Tanzimat sosyal hayatımıza da pek çok yenilik getirmiştir. Bazıları şunlardır:

- Arapça ve Farsçanın yerini Fransızca alır.
- Edebiyatımıza roman, tiyatro, makale, hikâye, anı, sohbet vb. türler girer.
- Batı tarzı mahkemeler açılır.
- Kız Rüştîyeleri (ortaokul) bu dönemde açılır.
- İlk kez yurt dışına öğrenci gönderilir.
- Tımar ve İltizam sistemi kaldırılır.
- Evlerimiz Batı tarzı düzenlenir. Geleneksel divan ve sedirlerin yerini koltuk, iskemle, masa alır. Çatal, bıçak kullanılmaya başlanılır.
- Tanzimat'la toplumsal yaşamda bir ikilik oluşur. Erkekler gündüz devlet dairelerinde ceket pantolon giyer, akşam evine geldiğinde elbise giyer. Alaturka saat ve Alafranga saat birlikte kullanılır. Bir tarafta hicri takvim kullanılırken bir tarafta miladi takvim kullanılır. Bir tarafta medrese diğer tarafta batılı mektepler... Kahvehane duvarlarına asılan dinsel içerikli resimler yerine hürriyet kavramlarının veya müttefik devletlerin imparatorlarının portreleri asılır. Gece yaşamı diyeceğimiz bir modern eğlence kültürü gelişir. Camiden sonra tiyatroya gidilmeye başlanılmıştır. Kadın için tesettür giyim sürmekle birlikte, gündelik yaşamın moda olgusu, giyim kuşamdaki buyruk olmaktan çıkıp bir çeşit süslenme biçimine dönüşmüştür.

Ahşap evler yıkılıp yerini taş evler almıştır. İstanbul'da atlı tramvaylar kullanılmaya başlanmıştır. Ulaşımında buharlı gemiler ve demiryolları, tramvay vapurlar ön plana çıkmıştır.

Tanzimat, 1839 – 1876 yıllarını kapsayan dönemin adı olsa da etkileri hala devam etmektedir. Tanzimat'ın getirdiği dualite yani ikilik bugün de günlük hayatımızda devam etmektedir. Kıyafetimiz, eğlence anlayışımız, edebiyatımız vb. Devamlı Batı'ya hayran olmak ama özümüzden de vazgeçememek...

Her şeye rağmen Batılılaşma projesi olan Tanzimat, günümüzdeki Avrupa Topluluğuna ne kadar da benziyor değil mi?

TÜRKİYE'DEKİ ENDEMİK BİTKİLER VE ÜLKEMİZ İÇİN ÖNEMİ

Havva Nursen YAĞLIOĞLU

Biyoloji Öğretmeni

Endemik Bitki Nedir?

Endemik bitki; bulunduğu bölgenin ekolojik şartları yüzünden yalnızca belirli bölgede yetişen, dünyanın başka yerinde yetişme ihtimali olmayan, yöreye özgü bitki türüdür.

Ülkemiz endemik bitkiler açısından da Dünya'nın ilgi çeken ülkelerinden birisidir. Dünya'nın ancak birkaç yerinde görülebilen ender bitki türlerine endemik bitki adı verilir. Türkiye'de 9.000 çiçekli bitki türünden 3.000 tanesi endemik bitkilerden oluşmaktadır. Bu sayı, tüm Avrupa'da görülen 250.000 endemik bitkiden daha fazladır. Ülkemizde toplam 3778 endemik bitki türü görülmektedir. İran'da 1880, İtalya'da 712, İspanya'da 500, Fransa'da 135 adet endemik türü mevcuttur.

Ülkemizde en çok endemik bitkiye sahip ilimiz; 578 ile Antalya, 230 endemik bitkiyle Konya, 366 ile Mersin'dir. Munzur vadisinde de 230 endemik bitki bulunmaktadır.

İnsanlığın beslenmesinde kilit rol oynayan tarla bitkilerinin % 30'u Anadolu'dan köken almıştır (Örneğin: kiraz, badem, kayısı, buğday, nohut, mercimek, incir, lale, kardelen ve çiğdem).

TÜRKİYE'DEKİ ENDEMİK BİTKİLER NELERDİR?

YEMEKLİK ENDEMİK BİTKİLER

Orkide, badem, tere, kuşkonmaz, pancar, kiraz, nohut, keten, kekik, madımak, armut, çavdar, çemen, üvez, adaçayı, safran, turp ülkemizde endemik türleri olan bitkilerimizdir.

Endemikler, iklim değişimlerinde ve izolasyon koşullarında oluşur. Daha önce geniş alanlara yayılmış bir tür, iklim değişimi sonucu, ekolojik özelliklerine uygun belli bir yere çekilerek yaşamını sürdürür. Örneğin, Kazdağı gök narı, yalnızca Kazdağı'nda görülür.

Endemik kelimesi Yunanca endomos (indigenous) kelimesinden gelir. Yerli, o yere ait demektir.

Endemizm de bir bitki türünün o yere ait olması durumudur. Bir bitki, sınırları belli dar bir alanda yayılış gösterirse o bitkiye endemik bitki denir. Endemik alan; bir ada, bir yarımada veya bir dağ olabileceği gibi birkaç metrekairelik alanlar da olabilir. Türkiye endemik bitkiler açısından dünyanın önemli ülkelerinden birisidir.

Relikt Bitki Nedir?

Relikt bitki, coğrafyada 4. zaman olarak geçen buzul devrinde yaşayabilen, iklimlerin ısınmasıyla günümüzde dağların yüksek bölümlerindeki soğuk kesimlerde yaşamını devam ettiren eski çağlara ait bitkiler anlamına gelir.

Karadeniz Bölgesi kıyı kuşağında ve ardındaki oluklarda gözlenebilecek Akdeniz bitki toplulukları, daha önceleri buraya Akdeniz iklim koşulları hâkimken yerleşmiş olup ancak günümüz şartları altında da yetişmelerini sınırlı bir biçimde sürdürme imkânı bulmuşlardır. Bunlar relik bitkilere örnektir. İhlamur, ladin, kestane, ardıç, kızılbaş, göknar, karaçam da bu bitki çeşidine örnek teşkil eder.

TÜRKİYE'DE ENDEMİK BİTKİ ÇEŞİTLİLİĞİNİN FAZLA OLMASININ NEDENLERİ

Yer şekillerinin çok çeşitli olması

Engibeli arazinin geniş yer kaplaması

Türkiye'de endemik bitki türünün en fazla olduğu yer, Toros dağlarının güneye bakan yamaçlarıdır.

KLİMAKS TÜRLER

Bir iklimin belirleyici bitki türüne klimaks tür denir.

- Akdeniz ikliminin klimaks türü kızılçamlardır.
- Karadeniz ikliminin klimaks türü ladin
- Karasal iklimin klimaks türü sarıçamlardır.

YALNIZ TÜRKİYE'DE YETİŞEN 16 ENDEMİK BİTKİ TÜRÜ

ANADOLU GLAYÖLÜ

Anadolu glayözü, adından da anlaşıldığı gibi yalnızca Türkiye'ye özgü, yani endemik. Kızılçam ormanlarında, maki ve kireç taşlı bölgelerde yetişiyor. Akdeniz ve Ege'nin bazı bölgelerinde rastlanıyor.

İSTANBUL KARDELENİ

Nergisiler (Amaryllidaceae) familyasından Türkiye'de endemik olan bir kardelen alt türü.

Türkiye'de doğal olarak İstanbul'la birlikte Bolu, Bursa ve Kırklareli'nde bulunur. Göknar ve kayın ormanları kenarında görülür. Ocak-nisan ayları çiçeklenme dönemidir.

ZAMBAKGİLLER

Türkiye'de 44 cins ve bunlara ait 430 türü olduğu bilinmektedir.

KAPADOKYA SOĞANI

Çiçeklerinde altı adet taç yaprak bulunur. Kayalık ormanlık alanları sever. Yerden yüksekliği 30-40 cm.dir. 900-1400 metreler yetişmesi için uygundur. Pembeye çalan çiçekler olgunlaştığında beyaz renk alır. Haziran- ağustos ayları arası çiçeklenen çok yıllık otsu bitki

ANTALYA ÇİĞDEMİ(ASUMAN ÇİĞDEMİ)

Antalya çiğdemi, Asuman çiğdemi olarak bilinir. Adını Türk botanikçisi Prof. Dr. Asuman Baytop'tan almaktadır. Torosları güzelleştiren bitkilerdendir. Ekim – aralık aylarında açar. Ülkemizde çiğdem farklı yörelerde farklı renklerde yetişir.

Çok yıllık bir bitkidir. 900-1250 metre yükseklikte yetişir.

VAN TERS LALESİ

Hüznün sembolü olarak bilinen en eski süs bitkisi olan Ters Lale, soğanlı bitkiler familyasındandır.

Birçok din ve kültür için hüznün sembolü kabul edilmiş, efsanelere konu olmuştur.

KIZILCAHAMAM ÇAN ÇİÇEĞİ

Familyasından bir, iki ya da çok yıllık bitkilerin ortak adı. Adlarını çiçeklerinin çan şeklinde olmasından alır. Latince'de Campanula küçük çan anlamına gelir. Çiçekleri için bahçelerde ve saksılarda süs bitkisi olarak yetiştirilir.

SEVGİ ÇİÇEĞİ

Papatyagiller familyasından, Türkiye'ye özgü, nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan bir çiçek türü.

Halk arasında yanardöner, gelin düğmesi, türbe ya da kırmızı peygamber çiçeği ve hasırcı çiçeği olarak da bilinen sevgi çiçeği dünyada yalnızca Ankara'nın Gölbaşı ilçesi Hacı Hasan Köyü yakınında yetişmektedir. Bern Sözleşmesi kapsamında koruma altına alınmıştır.

PİYAN, EBER SARISI

Baklagiller familyasından, rizumlu, dik, çok yıllık, otsu bir bitkidir.

Cinsinin Türkiye'deki tek türü olup 1982-1983 yıllarında keşfedilmiştir. Yazılı kaynaklarda sarıçiçeklerden dolayı Eber sarısı adı da verilir.

Türkiye'nin endemik bitkilerinden olan türün doğada kısa süre içinde yok olacak olan türler içerisinde olduğu bilinmektedir.

DİŞOTUGİLLER

Bitişik taç yapraklı ikiçeneklilerden, örneği dişotu olan ve genellikle sıcak ve kurak yerlerde yetişen bitkilerden oluşan familya.

İSTANBUL NAZENDESİ

Türkiye'nin kuzeybatısında, İstanbul'un Asya yakasındaki fundalıklarda zengin popülasyonları bulunur. Avrupa çapında nadir bir bitki olan İstanbul nazendesinin koruma altına alınması önemlidir.

MİSK SOĞAN

Beyaz renkli çiçeği olan, çok yıllık otsu bir bitki. Bitkinin soğanları 0,8-2,5 cm çapındadır. Çiçeklenme dönemi ise mart ve mayıs ayları arasındadır. Türkiye'de Amasya, Niğde, Adana ve Erzincan'da yaygın olarak görülen bitki, genellikle 1500 metrenin üzerindeki yüksekliklerde yetişir.

SÜTLEĞENGİLLER

Çoğunlukla otsu olan bir çiçekli bitkiler familyası.

240 cins ve 6,000 civarında türle temsil edilirler. Özellikle tropik türleri çalılar ya da ağaçlardır. Yapraklar sarmal ya da dekussat dizilişi, bazı türlerde diken halindedir. Çoğunlukla dallanmış süt boruları bulundurlar.

ANADOLU KARANFİLİ

Çok yıllık bir bitkidir. 500-2200 metre yükseklikte, kayalık yerler, taşlık çayırlar, çalılık ve makiliklerde yetişir. Haziran-temmuz arasında çiçek açar. Batı ve Orta Anadolu'da dağılım gösterir.

TAŞLIK ÇİĞDEMİ

Çok yıllık bir bitkidir. 750-1300 metre yükseklikte, kayalı tepe kenarları, quercus–pinusmakiliklerinde yetişir. Ocak-mart aylarında çiçek açar. Güney ve Batı Anadolu'da bulunur.

KAZDAĞI GÖK NARI

Türkiye'de yalnızca Kazdağ'ında yetişen endemik bir gök nar alt türü. 30 metreye kadar boylanabilir. Tomurcukları bol reçinelidir.

Dile kolay, ülkemizde gördüğünüz üç bitkiden biri endemik (endemizm oranı %34.4). Ve ne yazık ki, üzerlerindeki baskı giderek artıyor. Yok olma tehlikesiyle burun buruna olan pek çok harika bitkimiz var. Türkiye'de tehdit altındaki bitkilerden, yaklaşık 1500 tür, yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Pek çoğunun zaten çok dar olan yayılış alanları koruma statüsüne sahip değildir. Hele bunların bazıları öyle dar yayılışlıdır ki küçücük bir ya da birkaç alanda bulunan bitkilerimiz bulunmaktadır. Düşünsenize, o minicik alan yok edilirse, o güzel çiçeğin de dünyadaki varlığı sonsuza dek ortadan kalkacak.

Korumak için sevmek, sevmek için tanımak gerekir...

Hiçbir şey bilmeyen, hiçbir şeyi sevemez.

Hiçbir şey yapamayan, hiçbir şey anlamaz...

Hiçbir şey anlamayan, değersizdir...

Oysa anlayan kişi aynı zamanda sever, farkına varır ve görür...

Bir şeyin aslında ne kadar bilgi varsa o kadar sevgi vardır...

Ülkemiz de 11 bin türe yakın bitki çeşitliliğiyle bu 35 noktadan üç tanesinin keşiştiği bölgede yer alır. Topraklarımızda, dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmayan 3708 bitki türü yetişir. Yine böcek, balık, kurbağa, sü-rüngen, kuş ve memeli türleri açısından Türkiye, komşularına göre oldukça zengin biyoçeşitliliğe sahiptir. Bunların büyük bir kısmı çok dar alanlarda yaşadığı için dar yayılışlı türler olarak ifade edilirler ve nadir bulunan, korunması gereken türlerdir.

PEKİ, NEDEN KORUMALYIZ?

İnsanoğlunun yaşamının devamı bozulmamış ekosistemlerin ve biyoçeşitliliğin sürdürülebilirliğiyle ilişkilidir. Çünkü ekosistemlerden hem doğrudan kullanım ile hem de dolaylı olarak, karşılıksız şekilde faydalanırız. Odun, kereste, tıbbi bitkiler, yenilebilen yabani meyve ve bitkiler, gıda, hayvan yemi vs. ekosistemlerden doğrudan elde ettiğimiz ürün ve malzemelerdir. Doğal ekosistemler, insanlar ve diğer organizmaların besin olarak kullandığı bitki ve hayvan türlerine ev sahipliği yapar. Örneğin birçok ormandan meyve, kabuklu yemiş, mantar, bal, baharat vb. gıdalar elde edilir.

İçerdiği canlı çeşitliliği ile ekosistemler düzenleyici ve onarıcı özelliklere de sahiptir. Doğal dengenin korunmasında ve doğal afetlerin azaltılmasında önemli işlevleri vardır. Örneğin sulak alan ekosistemleri taşkın kontrolünü sağlarken orman ekosistemleri iklimin düzenlenmesinde, havanın temizlenmesinde ve karbon dengesinin düzenlenmesinde önemli rol oynar. Ayrıca bu ekosistemlerde yaşam ne kadar çeşitliyse o kadar sağlıklıdır ve karşılıksız aldığımız ürünler de bir o kadar temizdir.

Aslında sahip olduğumuz çeşitlilik ne kadar fazlaysa o kadar direnci ve güçlü oluyoruz.

NELER YAPABİLİRİZ?

Birçok ulusal veya uluslararası organizasyon doğal yaşamın sürdürülebilirliği için dikkat çekici açıklamalar yapıyor. Bu topluluklar özellikle gönüllü desteğiyle birçok noktaya ulaşarak seslerini duyurabiliyor. Örneğin TEMA Vakfı Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF) gibi.

Bireysel olarak çok büyük bir güce sahibiz. Tercih ettiğimiz her ürün, üyesi veya gönüllüsü olduğumuz her kurum ile doğal yaşamın sürdürülebilirliğine önemli katkılar sağlayabileceğimizi unutmamalıyım.

Biyoçeşitliliğin ve ekosistemlerin insanlığa faydası, bilime katkısı veya estetik değeri bir tarafa kendine özgü değerleri vardır ve her tür var olma hakkına sahiptir. Biyoçeşitliliği ve ekosistemleri öncelikle ihtiyaçlarımızı karşılamak için değil, kendi değerlerimiz oldukları için korumalıyız.

Biyolojik çeşitlilik, ya da kısaca "biyoçeşitlilik", bir bölgedeki genlerin, türleri, ekosistemlerin ve ekolojik olayların oluşturduğu bir bütündür.

Biyolojik çeşitlilik, kara, deniz ve diğer su ekosistemleri ile bu ekosistemlerin bir parçası olan ekolojik yapılar da dahil olmak üzere tüm kaynaklardaki canlı organizmalar arasındaki farklılaşma anlamındadır.

TARİHTEN GÜNÜMÜZE TÜRK İSLAM MATEMATİKÇİLERİ

ÖZGE BİLEN

MATEMATİK ÖĞRETMENİ

Pek çok insana öcü gibi görünen ama aslında evreni anlamanın sembolik yolu olan matematiğe bir de birlikte bakalım.

Gelişen matematik bilimi, evrenin 20.y.y da bazı bilim adamlarının iddia ettiği gibi bir kaosun eseri olmadı, aksine hatasız matematiksel hesaplamalar barındıran muhteşem ve sonsuz bir aklın yani Allah'ın eseri olduğunu kanıtlar. "Yapılan hesaplara göre evrenimizin başlangıcındaki gerçek yoğunluğu ile oluşma imkânı bulunmayan kritik yoğunluğu arasındaki fark %1'in bir kuvadrilyonundan azdır. Bu, bir kalemi sivri ucu üzerinde bir milyar yıl sonrada durabilecek biçimde yerleştirmeye benzer üstelik evren genişledikçe bu denge daha da hassaslaşmaktadır. (Bilim ve Teknik sayı 201)

Böylesine muhteşem bir matematik ile yaratılan bir dünyada, şüphesiz ki akıl ve bilim dini olan İslam'ın şereflendirdiği pek çok bilim insanı da matematiğe yönelmiş belki de evreni, insanlığı, muhteşem doğayı anlamanın hatta yaratanın eşsiz eserlerine bir kez daha tanıklık etmenin yolunu matematikte bulmuşlardır.

Sizlerin de içinde belki bir öğrenme merakı, belki araştırmacı ruhu, belki keşfetmeyi bekleyen bir matematikçi var. Gelin bizlere ilham verecek Türk-İslam matematikçilerini birlikte tanıyalım.

HAREZMÎ: İslam ve matematik denildiği zaman akla gelen ilk isimler arasında şüphesiz Harezmi yer almaktadır. Harezmi şehrinde doğmasından dolayı doğduğu şehirle anılan ünlü matematikçinin gerçek adı Abdullah bin Musa el-Harezmi'dir. Harezmi, dünya genelinde matematik alanında ne gibi gelişmeler olduğunu öğrenmek adına dünyanın matematikte ilerlemiş ülkelerinin büyük bölümünü gezmiştir. El-Kitab'ul Muhtasar fi'l Hesab'il Cebri ve'l Mukabele, Kitab al-Muhtasar fil Hisab el-Hind ve el-Mesahat, matematik alanında bilinen en önemli eserleri arasında yer almaktadır. Atronomi ve coğrafya bilimi ile de ilgilenmiş olan Harezmi'nin bu alanda da çok sayıda eseri bulunmaktadır. Ziyc 'ul Harezmi, Kitab al-Amal bi 'l Usturlab, Kitab 'ul Ruhname, Kitab surat al-arz ve Kitab 'ul Tarih ünlü matematikçinin bilinen diğer eserleridir.

ULUĞ BEY: Türk ve İslam tarihinin en önemli bilim insanlarından birisi olan Uluğ Bey'in gerçek adı Mehmet'tir ancak bilim dünyasında kendisi halen Uluğ Bey olarak anılmaktadır. Uluğ Bey'i önemli yapan şeylerden birisi şüphesiz kendisinin ayrıca bir devlet hükümdarı olmasıdır. Matematik ve astronomi alanında çalışmalar yapmış olan Uluğ Bey, eserlerinin yabancı dile çevrilmesi nedeniyle dünya genelinde tanınan bir bilim insanıdır.

MATRAKÇI NASUH: Daha çok minyatür sanatıyla özdeşleştirilmiş bir kişilik olmasına rağmen Matrakçı Nasuh, hem matematik hem de tarih alanında çalışmalar yapmıştır. Dedesi bir devşirme olan Matrakçı Nasuh'un doğum ve ölüm tarihleri bilinmemektedir. Saraybosna doğumlu olan ünlü bilim insanı, neredeyse tüm çalışmalarını saray okulu olan Enderun da yapmıştır. Matrakçı Nasuh'un matematik alanındaki en önemli çalışması, uzunluk ölçümünü yapmaya yarayan cetveller yapmış olmasıdır. Cemâlî'l-Küttâb ve Kemalü'l- Hisâb ile Umdetü'l-Hisâb'ı adlı eserleri matematik alanında yapmış olduğu çalışmaları içermektedir.

MOLLA LÜTFİ: Fatih Sultan Mehmet ve II. Beyazıt dönemlerinde yaşam sürmüş olan Molla Lütfi, döneminin en ünlü matematikçisidir. Ali Kuşçu'nun öğrencisi olması, kendisine apayrı bir pencereden bakılmasına neden olmuştur. Osmanlı hükümdarları, Molla Lütfi'nin matematik bilgilerini yaygınlaştırması amacıyla kendisinin Bursa'daki Yıldırım Beyazıt Medresesinde ve Edirne Medreselerinde hocalık yapmasına vesile olmuşlardır. İlerleyen yıllarda dinsizlik ile suçlanmış, atılan bu iftira kendisine kara bir leke

gibi yapışmış ve dönemin sultanı olan Beyazıt tarafından idam ettirilmiştir. Kendisinin haksız yere öldürüldüğüne inanan kişiler, ünlü bilim adamını günümüzde de şehit olarak görmektedir.

KERİM ERİM: Yakın dönem matematikçileri arasında yer alan Kerim Erim, matematik biliminin üst noktalara ulaşması adına yüksek matematik eğitimini yaygınlaştırmış olan kişidir. Uzun yıllar boyunca İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi bünyesinde yer alan Matematik Enstitüsünde başkanlık yapmıştır. Mekanik biliminin mekanik ile özdeşleşmesini sağlayan Kerim Erim, çalışmalarını yabancı dillere çevirerek yurt dışında da okutulmasını sağlamıştır. Nazari Hesap, Mihanik, Diferansiyel ve İntegral Hesap ve Über adlı eserleri ünlü matematikçinin bilinen en önemli eserleridir.

SELMAN AKBULUT: California Üniversitesi bünyesinde yer alan matematik bölümünden mezun olan Selman Akbulut, uzun yıllar boyunca Avrupa ülkelerinde matematik eğitmenliği yapmıştır. Matematik biliminin sevilmesini sağlayan en önemli isimlerden birisi olan Selman Akbulut'un yabancı dergilerde yayınlanmış olan çok sayıda makalesi bulunmaktadır.

SALİH ZEKİ: Yakın dönem matematikçileri arasında yer alan Salih Zeki, 1864 – 1921 yılları arasında yaşamış olup matematiğe büyük katkıları olmuştur. İstanbul'da dünyaya gelen Salih Zeki, Paris'te elektrik mühendisliği bölümünü bitirmiştir. Matematik, fizik ve fen alanlarında çalışmalar yapan Salih Zeki'nin ülkemize en büyük katkısı, modern üniversitelerin kurulmasını sağlamış olmasıdır.

CAHİT ARF: 1910 – 1997 yılları arasında yaşamış olan Cahit Arf, günümüz 10 TL'sinin arka yüzünde resmi yer alan bilim insanıdır. Hisse Arf teoremi, Arf Halkaları ve Arf Değişmesi adlı teoremleri, matematik dünyasına kazandırmıştır. Yakın dönemin en ünlü matematikçilerinden birisi olan Cahit Arf Beyin çok sayıda ödül sahibi olduğu da bilinmektedir.

EDEBİYAT VE GERÇEKLİK

Cengiz ÇINAR

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Edebî eserlerin gerçek hayatı konu alması, kalıcı olması için yeterli midir?

Hayatın en önemli gerçeği samimiliktir. Bu itibarla, hayat ile bağı olan edebiyat, mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. Hayatı en gizli, en karışık yönleriyle anlatmayan, duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir şekilde duyurmayan, elemelerimizi, felaketlerimizi, açık açık yansıtmayan bir edebiyat, hayat ile ilgisiz ve sahte bir edebiyattır. Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip onları işleyen pek hünerli kuyumcular çıkarabilir. Belki onlar çok süslü, çok göz alıcı şeyler yapabilirler. Fakat ne yazık ki bütün bu sahte ürünler, muntazam kış bahçelerinde yetişen iri yapraklı, parlak renkli çiçeklere benzer. Uzaklığından dolayı bize çok çekiçi, çok harikulade görünen o meçhul sıcak iklimlerin bu göz kamaştırıcı ürünleri nasıl açık bir havaya, sert bir rüzgâra dayanamazsa, hayat ile ilgisi olmayan böyle bir edebiyat da zamanın sonsuz kasırgaları önünde süpürülüp gitmeye mahkûmdur. Hâlbuki bedii his, hislerimizin en ilahi ve en samimisidir. Akşam rüzgârı ile inleyen bir çam ormanının karanlık hisirtirleri ne kadar tabii ise, ruhun güzelliği karşısında duyduğu hisler de hayatın en derin ve anlaşılmaz köşelerinden birdenbire fırlayıp çıktığı için, her şeyden çok samimidir.

İşte bunun gibi milletler için de "güzel" ve "iyi" telakkiyelerinden daha "millî" hiçbir şey yoktur. Bir toplumu, başkalarından ayırmak isterseniz onun din ve ahlak hakkındaki, güzellik hakkındaki samimi duygularında arayınız. Çünkü bunlar doğrudan doğruya o milletin ruhundan koptuğu için hayatının en samimi taraflarıdır.

Yüksek ve hakiki sanat asıl ona derler ki, hayatı bütün genişliği ve bütün samimiliğiyle okuyucuya duyurabilsin. Ancak yapmacığın bittiği yerde sanatın başlayabileceğini, nedense, hala anlayamadık!

Büyük edebiyat araştırmacısı Prof. Dr. Mehmet Fuat Köprülü'nün yukarıda anlatmaya çalıştığı, edebiyatın gerçek hayatla ve millî hayatla bağlantılı olması gerektiği düşüncesine büyük bir gönül rahatlığıyla katıldığımı belirtmek isterim.

Milletimizin son yıllarda yaşadığı en büyük gerçeklik, iç ve dış alçakların gerçekleştirmeye çalıştığı "15 Temmuz" hain darbe girişimidir. Bu hainlerin yapmaya çalıştıkları, sanattın tüm dallarında olduğu gibi edebî eserlerde de anlatılmalı ve "15 Temmuz Demokrasi Zaferi" milletimize unutturulmamalıdır. Edebiyatta gerçekliği ve millîliği her eserde ele almak ve her yerde ortaya koymak, sanatla tarihe not düşmek ve geleceğe miras bırakmaktır.

RASİM ÖZDENÖREN'LE İÇTEN BİR SÖYLEŞİ

Cemile SUSAM

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

Bir söyleşinizde: " Ben, tatil diye bir şey bilmem; pazar günü, cumartesi günü, diğer tatil günleri hep okumaya fırsattır benim için." diyorsunuz günümüz gençlerine özellikle kimleri okumalarını tavsiye edersiniz?

Genel olarak hiç kimseye tavsiye edilecek hiçbir şey yoktur. Ama ben bu istikamette neler okuyabilirim, denilirse o istikamette yapılacak şeyleri dilimizin döndüğü, bilgimizin yettiği kadar söyleyebiliriz. Siz şimdi İmam Hatip öğrencileri olduğunuz için ilmiyal bilgilerinizi okullarınızda öğreniyorsunuz. Ama genel okuyucu kitlesi için benim tavsiye ettiğim öncelikli eser şudur: Aksekili Hoca'nın " İslam Dini" adlı askerler için yazdığı çok sade, çok hoş, çok güzel bir kitabı var genel olarak onun okunmasını tavsiye ederim.

Eğer edebiyata dönük bir meşgale üzerine çalışılıyorsa edebiyatla ilgileniyorlarsa roman okumalarını, şiir okumalarını, öykü okumalarını tavsiye ederim. Bizim kendi edebiyatımızdan olabilir, dünya edebiyatından olabilir. Grek ürünlerinden tutup Homeros'tan başlayıp Yunan ürünlerinin okunması lazım, Shakespeare'inin okunmasını lazım, Dostoyevski'nin okunması lazım, Balzac'ın okunması lazım. Okumanın sınırı yok. Bizim edebiyatımızda, Divan edebiyatı şiirlerine ve şairlerine öncelik verilmesi lazım. Onların içinde aradığınız her türlü mesaj var. Tasavvufi şiirlerdir onların neredeyse tamamı. Tasavvuf bizim kendi öz kültürümüzün ürünüdür. Kimileri diyor ki tasavvuf Yunanlılardan mı Hintlilerden mi alındı? Hayır, bunların tamamı vahye dayanıyor; vahye dayandığı için de oradaki ürünler, Mesela Hintlilerin söylemleri ile bizim tasavvufi söylemlerimiz birbirine çok benziyor. Çünkü aynı kaynaktan, İslami kaynaktan besleniyor. İslami kaynak derken son 1400 yıllık dönemi kastetmiyorum, Hz. Âdem'den bu yana gelen Hak dinlerin tamamını İslami kaynak olarak düşünüyoruz; dolayısıyla Zebur u Şerif'i, Tevrat- ı Şerif'i, İncil- i Şerif'i, Kuran-ı Kerim'i bunların tamamını insanoğlunun ortak değerleri olarak düşünüyoruz. Bunların tamamını daha genel bir kelime ile vahiy kelimesi ile ifade ediyoruz. Yunan felsefesi de temelde vahiyden kaynaklanıyor ama tahrif

Emine HOCAOĞULLARI

Meslek Dersleri Öğretmeni

edile edile aslını kaybetmiş. Bugün son zamanlarda Anadolu Müslümanlığı diye bir şey icat edildi; son zamanlarda Müslümanlık, tanınamayacak kadar aslından uzaklaştı. Mesela bir Hz. Ali, bir Hz. Ebu Bekir uyanıp Anadolu'nun köylerinde bir gün yaşasa onlara bu adamlar, Müslüman mı değil mi diye sorsanız her halde tereddütlü cevaplar alırsınız. Onun gibi ama bu şunu inkâr etmeye bunlar Müslüman değil demeye medar olur mu? Olmaz çünkü onlar da İslam'dan kaynaklanıyor. Tıpkı putperestlikler gibi putperestler Allah'a zahmet vermemek için araya putları koymuşlar. Allah, yoruluyor diye düşünmüşler ufak tefek işlerimizi Allah'a havale edip de onu yormayalım, şımarıklığımızı görüp de bize cevap vermeyebilir. Biz en iyisi yolculuk, yemek içmek gibi ufak işlerimizi putlara; büyük, hayat memmat meselesi olan işlerimizi ise Allah'a havale edelim demişler. Asrı Saadette, devr-i cahiliyede müşrikler, kâfirler Allah'ı bilmiyor değil ki... Ama ufak tefek ticaret gibi işlerinde putları aracı kılıyorlar. Buradan nereye varıyoruz, neleri okumalıyız sorusunun cevabına her şeyi okumalıyız. Bunların tamamı vahiy kaynaklı yeter ki biz o kaynağının asli merciini, membainı tanımakta, teşhiste güçlük çekmeyelim. Mesela benim okuduğum felsefe tarihi kitaplarında isim vermekte de sakınca görmüyorum Macit Gökberk'in " Felsefe Tarihi" adlı kitabı tamamen materyalist görüşle yazılmış. Onun materyalist diye gösterdiği Tales olsun diğer felsefeciler olsun. Verdiği örneklere bakıyorsunuz Tales bunu söylemiş diyor; verdiği örneklerin hiçbiri materyalist bir anlayışın ürünü değil. Hem bir arayışın ürünü hem de

bizim yabancımız olmayan şeyleri söylüyor. Ne demiş: " Her şey sudan hâsıl oldu." demiş. Bu bize yabancı mı? Hayır, bu bizim ayetlerimizde var olan bir şey. Vahiyden gelmiş derken adam, unutmuş olabilir; unutmamış olsa bile zikretmek lüzumunu hissetmemiş olabilir. Kaynağına ulaşmak istediğimiz takdirde bulunabilir. Mesela Yunan şair Orpheus (Orfe) İdris Peygamberin çömeziydi. Bazıları da diyor ki o, İdris Peygamber değildi her meslek hakkında bilgi sahibi, bilge bir kişi vardı onun talebesiydi. Bizim için fark etmez ister İdris Peygamberin ister her meslek hakkında bilgi sahibi bilge bir kişinin talebesi olsun. Bu kişi, Orpheus (Orfe)'ye diyor ki: " Benim burada sana anlattıklarımı sen git Grek ülkesinde yay. O da gitarını eline alıyor, ondan öğrendiklerini Grek âleminde yayıyor. Mesela açmış olduğu okulun kapısındaki " Kendini bil." sözü dikkate şayandır. Bizim Yunus Emre'ye çok benziyor. Mesela Yunus Emre'nin hiçbir eserinde Peygamber Efendimiz şöyle demiş, Allahu Teâlâ şöyle buyurmuş gibi bir cümle göremezsiniz. Fakat her bir şiirinde ya bir ayete ya bir sünnete telmih vardır, oradan bir mesaj vardır. Orpheus (Orfe) de öyle bizim kanaatimize göre İdris Peygamber, başkalarının kanaatine göre her meslek hakkında bilgi sahibi bilge kişi şöyle buyuruyor diye bir cümleye rastlayamazsınız. Orpheus (Orfe)'nin bu düşünceleri Grek felsefesinin doğumuna yol açmıştır. Buradan yola çıkarsak her şeyi okuyabilirsiniz yeter ki okuduklarımızdan neleri alabileceğimizi bilelim. Ne kadar çok okursak o kadar iyi. Hiçbir kitap yok ki onun bize bir yararı olmasın. Kaliteli, kalitesiz diye düşünülmemeli; her kitabın bir faydası vardır. Mesela ben, kötü romanları okuyarak roman üzerine yazılar yazdım. O kitapları; kötü, edebi değeri yok, diye okumasaydım belki de iyi romanları okuyarak o sonuçlara varıyordum. O eserlerdeki bazı eksiklikleri görüp bu yazar neyi yapamamış şunu demek ki o yapılırsa iyi roman yazılabilir demek suretiyle kendimize göre bir edebiyat teorisi ortaya çıkardık.

TRT'de yayınlanan Yedi Güzel Adam dizisinden sonra gençlerde Yedi Güzel Adama karşı büyük bir merak oluştu. Yedi Güzel Adam dizisinin tam olarak sizi ve misyonunuzu yansıttığını düşünüyor musunuz?

Benim bildiğim kadarıyla Erdem Beyazıt hakkında bir belgesel yapmak için izin alınmış, izin alındıktan sonra Yedi Güzel Adam'la ilgili bir dizi yapma fikri daha sonra ortaya çıkmış. Bu düşünce ortaya çıktıktan sonra benimle bir defa görüştüler adını "Kara Lise" verecek olmuşlar, Kara Lise bizim okuduğumuz lise değil, biz başka bir lisede okuduk. Ben dizinin bütün bölüm-

lerini yayın saatlerinde başka meşgalelerim olduğu için izleyebilmiş değilim ancak birkaç bölümünü izleyebildim. Dizinin başarılı olduğu söyleniyor, bence de ilgi uyandırdığına göre başarılı olmuş. Ben, o dizide realiteyi teğet geçen bazı şeylerin olduğunu söyleyebilirim. Mesela Cahit ve Erdem'in sevdikleri kız olarak gösterilen " Zehra" bizim okulda ancak 1 ya da iki dönem okuyabildi, babasının tayini çıktı gittiler; bir daha konuşmak görüşmek mümkün olmadı. Ama Erdem ilgi duydu, Cahit ilgi duydu diyebilirim ki Maraş Lisesi'nin yarısı ilgi duydu fakat kızın hiçbirinden haberi yoktur. Çünkü bizim lisede okuduğumuz o yıllarda Maraşlı bir kızla arkadaşlık yapmak mümkün değildi. Çünkü Maraşlı kızla arkadaşlık yapan kişinin o kızla evlenmesi gerekirdi, zira yoksa o kızın istikbali kararlıydı. Onun için ne erkek öğrenciler, kızlarla arkadaşlık yapmak isterlerdi ne de kız öğrenciler aksine talip olurlardı. Zehra şimdi hayatta ise o kişinin kendisi olduğunu asla bilmiyordu.

Düşünürler, şairler bir ekole, tarza, geleneğe nispet ederler. Yedi Güzel Adam bu bağlamda sizce nereye oturur, sizce yeni Yedi Güzel Adamlar var mı?

Bu, benim cevabını vereceğim bir soru değil; bu sorunun cevabını sizler yani nitelikli okurlar, edebiyat tarihçileri ve eleştirmenler verecek. Yedi Güzel Adam'ın yazdığı ürünler, nereye oturuyor sorusunun cevabını dışarıdan gelen yeni nesil okurların, eleştirmenlerin, edebiyat tarihçilerinin yapması lazım. Bizim ürünlerimiz ortadadır, ürünlerimizin adlandırmasını biz yapmamalıyız. Mesela Ahmet Kabaklı Yedi Güzel Adam'ı " YENİ İSLAMİ CEREYAN" adı altında değerlendirmiştir. Beni, Cahit'i, Alâeddin Özdenören'i ve diğer arkadaşları o başlık altında değerlendiriyor. Hâlbuki ben, oraya irca edilmeyi de doğru bulmuyorum. Bizi niye orayla sınırlı mu kayyet tutuyor? Orayla sınırlı tuttuğunuz takdirde oranın adamı olursun. Oysaki o eserler sadece Müslüman bir kesim için yazılmıyor ki... İslam dışında olan insanlara da bir davetiye çıkarıyor. Bu sınırlandırma, başka insanların okumasına bir engel oluşturuyor; başka insanlarda bir önyargı oluşturuyor. Bizi sınırlandırıyor, kayıtlandırıyor, bu da bizden hoşlanılmaması için bir davetiye çıkarıyor.

Yedi Güzel Adam'ın bir araya gelişi, dostluk ve arkadaşlıkları ile ilgili olarak bize neler söylemek istersiniz?

Bu arkadaşların bir araya gelişini "kader" kelimesinin dışında başka bir kelime ile açıklayamıyorum. Sevgi İlahi, çok farklı yerlerden Maraş'a gelmişiz; Erdem Kay-

seri Pınarbaş'ından, Cahit Ankara Kızılcahamam'dan, biz babamızın memuriyeti nedeniyle Tunceli'den gelmişiz. Her birimiz ayrı yerlerden savrulup gelmiş, o sınıfta toplanmışız. O sınıfta bulunmamız da kendi irademizle olmuş bir şey değil. Ben bu arkadaşların yazıyla şiirle uğraştıklarını gördüğüm zaman, bir taraftan ben de yazıp çizerim, kendi yazdıklarımı ve onların yazdıkları hikâyeleri ve şiirleri, Ankara'daki İstanbul'daki birtakım dergilere gönderiyordum. Mahalli gazetelerde yazı yazıyordum ama denemelerimi olsun, öykülerimi olsun mahalli gazetelerde hiç yayımlamadım; onların da yayımlamasını hiç istemiyordum. Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerde çıkan dergilerde yayımlanırsa o zaman bir kıymet-i harbiyesi vardır; oralarda yayımlanmıyorsa bizim için de bir kıymet-i harbiyesi yoktur, diye düşünüyordum. Zaten tek nüsha yazıyorduk, abartısız dergilere gönderip de kaybolan yüzden fazla eserim var. Ama diğer arkadaşlar benim bu yöntemimi sonuna kadar uygulamadılar, daha sonra mahalli gazete ve dergilerde şiirlerini, hikâyelerini yayımladılar. Ben sadece oralarda yayımlanabilecek yazılarımı oralarda yayımlıyordum. Benim mahalli gazetelerde yayımlanmış hiç öyküm yoktur.

Yedi Güzel Adam'ın edebiyata olan düşkünlüklerinde ailelerinin etkisi var mıdır varsa bu, nasıl olmuştur?

Bizler, babalarımızı yönlendirdik aslında size çok ilginç gelebilir ama hocalarımızı da bizler yönlendirdik. Hepsi öldüler Allah gani gani rahmet etsin. Erdem, kendi şiirlerini, yazılarını hocalara vermediği için olayın farkında değildi. Ben, hocalarıma şiirlerimi, hikâyelerimi değerlendirmeleri için verdiğimde hiçbirinden cevap alamazdım. Hikâyelerimi, yazar verirdim; bir gün geçer, iki gün geçer, beş gün geçer hocam okuyabildiniz mi, diye sorduğumuzda bizi dinlemezlerdi bile. Edebiyat ve psikoloji hocalarımız cevap da vermezlerdi. Fakat bizim yazılarımızın İstanbul'daki dergilerde yayımlandıklarını gördükten sonra bizimle ilgilenmeye başladılar. Biz, bu hocalarımızı iki üç sene dergi çıkardım, diye yönlendirmeye çalıştık ancak üçüncü sene bizim orada burada yayımlanmış yazılarımızı gördükten sonra lütfettiler. Bizim onlara neden ihtiyacımız var? Çünkü öğrenci parasıyla olacak iş değil dergi çıkarmak. Finansmanını, sponsorluğunu, okul yapacak derginin o yüzden hocalarımızın peşinden koştuk. "Hamle" dergisini çıkardık, Hamle dergisini daha önce Nuri Pakdil çıkarmış. Hâlbuki ne güzel siz öğrencilerinizi alıp buraya gelmişsiniz. Cahit'i üç yıl edebiyat dersinden hocalarımız sınıfta bıraktı.

İslami kimliğinizle tanınan bir öykücü olmanıza rağmen öykülerinizde hiçbir zaman, döneminizdeki birçok yazarda görüldüğü gibi, inandığınız şeyleri okuyucunuza dayatmayıp vermek istediğiniz mesajı örselemeden yapıyı ve akışı bozmadan anlatmayı nasıl başarıyorsunuz? Bunun en güzel örneklerinden birini Gülü Yetiştiren Adam adlı eserinizde görmek mümkün.

Ben, sadece yazmak için yazarım; yazılarım kendisi belirler. Bence her metin, kendi hakkını vermeli; deneme yazıyorsan deneme, öykü yazıyorsan öykü olmalı; yazının başka bir amacı olmamalı. Ben, İslami mesaj vereyim veya başka bir mesaj vereyim dersen o; öykü olmaktan, deneme olmaktan çıkar; başka bir ürün haline dönüşür. Ama sen, öykünün hakkını vermek için yola çıkmışsan bu mesaj, öykünün içinde mündemiç olarak kendiliğinden ortaya çıkmışsa ancak o zaman bulunabilir. Yoksa öyküyü bir başka şeye vasıta etmek istersen o, öykü olmaktan çıkar; o kafadaki düşüncenin metni haline gelir.

Bir röportajınızda: " Büyük Doğu dergisinde yazmaya açık biri değildim." diyorsunuz, bunu biraz açar mısınız?

Bizim, Büyük Doğu dergisi ile tanışmamız biraz maceralı oldu. Bir gün ağabeylerimizden biri evde bizim masamızın üzerinde o ayın veya önceki ayların dergilerini gördü ve bu dergi mason, bu dergi komünist gibi bazı söylemlerde bulundu. Ben de ona hesap sordum, dedim niçin böyle söylüyorsun? Bu olay bizim lisedeki öğrencilik yıllarımızda oluyor. Bunlar böyle demekle işin içinden sıyrılamazsın, bunları bana açıklaman lazım, neden böyle düşündüğünü bilmem lazım, dedim. O da yarın gel de açıklayayım, dedi. Ertesi gün onun işyerine gittim, gene lafi dolandırdı. İkinci gün, üçüncü gün gittim; her gidişimde baştan savma cevaplar verdi. Ona dedim ki: " Ya o sözünden vazgeç ya

da bu sözün cevabını ver. Bizi böyle ortada bırakma!” dedim. O zaman dedi bizim eve gidelim, sana bazı dergiler ve kitaplar vereyim; onları okursun, dedi. Evine gittik bir dergi çıkardı. Serdengeçti, merhum Osman Yüksel Serdengeçti’nin çıkardığı dergi... Abi bir kere bu derginin adında en ufak bir entelektüel kaygı yok; ben bu, bana hitap etmez, dedim. Yok, içini okursan içi öyle değil, dedi. İçinden birkaç yazıya baktım, “Gülünç Hakikatler” falan yazıyor; abi bu bana hitap etmez, dedim. Öyleyse şunu oku, deyip Büyük Doğu dergisini verdi. Ben, o tarihlerde Necip Fazıl’ı tanıyorum; ezberimde şiirleri var. Mesela ortaokuldayken “Destan” şiirini ezberlemişim, daha önce 1955 yılında çıkmış olan “Sonsuzluk Kervanı” şiirini almışım, okumuşum; arkadaşlara okumuş, okutmuşum. Onun şair yanını biliyorum ama Büyük Doğu dergisini isim olarak bilmiyorum, hiç elime geçmemiş; okumamışım. Çünkü düzenli çıkan bir dergi değildi, üstat ne zaman isterse o zaman çıkan bir dergiydi. Onu da açtım, önüme iki sayfa boyunca uzanan “Dedektif X Birin İfşası” adlı bir kuşak çıktı. Bu, benim görmek istediğim şey değildi. Benim görmek istediğim; roman eleştirisi, şiir eleştirisi, öykü eleştirisi, deneme gibi şeylerdi. Ağabey, bu da bana hitap etmez; bunlar sana hayırlı mübarek olsun, dedim. Bana avami geldi, daha sonra “İdeoloğa Örgüsü”nü okuduğumda açıkçası o da bana insicamsız gelmişti, herhangi bir sistematiğe istinat etmiyordu. Fakat Necip Fazıl’ı kendi şahsında müşahede ettikten sonra dergiye ve üstadın kitaplarına yeniden dönme ihtiyacı hissettim. Derginin yalnızca Dedektif X Birin İfşasından ibaret olmadığını gördüm.

Bir söyleşinizde, Müslümanca düşünüp yaşamamanın önündeki en önemli engelin zihinlerdeki İslam dışı değer ve düşünce kalıpları olduğunu söylüyorsunuz. Nedir bu kalıplar örnek verebilir misiniz ve sizce bu engellerden nasıl kurtulabiliriz?

O engeller, Batı felsefesini, Batı bilimini onların terimleriyle öğrenmemizdir. Bilimin kaynağı nedir sorusuna verilen cevaplardan birisi rasyonalizm yani akılcılıktır. Rasyonalistler, biz dünyaya aklımıza bilgiler yüklenmiş olarak geliyoruz; doğuştan bizde bilgiler mevcut, diyorlar. Tanzimat’tan sonraki aydınlarımız da rasyonalizm buysa bu İslam’da da var, diyorlar. Bilimin kaynağı nedir sorusuna verilen cevaplardan birisi de pozitivistizdir. Pozitivistler de bilginin kaynağı akıl makul değildir, biz bu dünyaya boş bir plaka halinde geliriz; öğrendiğimiz her şeyi tecrübe ile öğreniriz, bilgimizin kaynağı tecrübedir, diyorlar. Bizim Müslüman âlimler de İslam tecrübeye yabancı değil, İslam tecrübeyi reddetmiyor dolayısıyla da biz de pozitivistiz, diyorlar. Nietzsche (Nice), üstinsan diye bir görüş ortaya atar, onun bütün amacı kiliseyi reddetmek, kilisenin o karanlık, dışa kapalı ortamından, papazların soygunundan, baskısından insanları kurtarmak istiyor. Bizler de Zerdüş gibi dağların hür havasını teneffüs etmeliyiz; dağların hür havasını tatmalıyız, diyor. Tanrıya değil kiliseye karşı koyuyor fakat bizim mütefekkirlerimizden birisi bizde de üstinsan var; bizim üstinsanımız insan-ı kâmil, diyor. Yanlış yapıyor, evet İslam’da insan-ı kâmil vardır ama üstinsan ayrı bir kavram. Bu kavramlar İslam’da da var dediğimiz takdirde bu, bizi vahyi reddetmeye götürür. Baş-

langıçta farkına varmayabiliriz nitekim farkına varmamışız. Tanzimat, bizi Meşrutiyet'e, Meşrutiyet bizi Cumhuriyet'e götürmüş. Cumhuriyet'ten sonra bütün bu kavramlar karman çorman hale gelmiş. Neticede de içinde bulunduğumuz bu toplum ikiye bölünmüş: Batı'yı kabul edenler ve Batı'yı reddedenler. Biz, şimdi pozitivizmi, rasyonalizmi, üstinsanı, aklımıza gelen gelmeyen bütün sosyolojik, felsefi, bilimsel kavramları, bize telkin edildikleri biçimiyle kabul edersek bu, bizi vahyi reddetme sonucuna götürür. Çünkü biz diyoruz ki bizim bilgimizin kaynağı, temeli vahiydir. Bu durum, İslami camianın içerisinde de tartışmalara neden olmuş; İmam ı Maturudi ve İmam -ı Eşari'nin görüşleri gibi Allah bize kendisini vahiyle bildirmeseydi de biz bilebilirdik gibi. Onu bilebilirsen o zaman vahyin geleceğini de bilebilirdin. Yok, öyle bir şey; Allah kendisini bildirmeseydi bilemezdin. Dolayısıyla bizim kendimizi iyi öğrenmemiz lazım, vahiy nedir iyi öğrenmemiz lazım. Bir şairimiz: " Asrın idrakine söyletmeliyiz İslam'ı" diyor. Oysa İslam'ı asrın idrakine mi söyletmeliyiz yoksa asrın idrakini İslam'a mı söyletmeliyiz? Hangisi daha kuşatıcı ve isabetli olan? Bugün Aristo aşılmış, Newton aşılmış, asrın idraki yerinde durmuyor. Şahıs olarak bakıldığı zaman da asrın idraki kimdir, Aristo mudur, Newton mudur, Necip Fazıl mıdır? Kim veya hangi görüştür? Bunların hepsi aşılmış, aşıyor; asrın idrakine İslam'ı söyletmeye kalktığın zaman İslam'ı kıstlamış olursun. Ama bunları yani bir Aristo'yu, Freud'u, Marks'ı niçin İslam'ın idraki ile okumuyoruz? Bu düşünce, bu yaklaşım, sadece o şairimizle sınırlı değildir, onun da içinde yer aldığı bir anlayışın devamıdır. Biz onu kınamıyoruz o da kendi döneminin retoriğine göre düşünüyor. O dönemde bilimin sabit olduğu zannediliyordu.

Bu düşüncede Batı'nın düşüncesi, gücü ve bilimi karşısında bir kompleksin etkili olduğu söylenebilir mi?

Kompleks de var ayrıca Batı'nın bilimi çok yüceltiliyor; sanki bilimin dedikleri, 2 kere 2 eşittir 4 eder gibi kesinmiş gibi düşünülüyor o dönemde. Onun konuştuğu dönemde bilim sabit zannediliyordu. Ama şimdi biz, bugün bilimin sabit olmadığını biliyoruz. Bizim çocukluğumuzda ishal olan kimseye su içmezlerdi, zaten vücut su kaybediyor; sen bir de su içersen onu tetiklemiş olursun, diye düşünülüyordu ama bugünkü bilim; vücut su kaybediyor sen su içerek bunu takviye etmelisin, diyor. Her ikisi de doğru her ikisi de makul ama

yarın bir gün nasıl bir çözüm getirecekler, onu yarınki bilim söyleyecek. Dolayısıyla biz sürekli değişebilecek olana mı İslam'ı söylettireceğiz, yoksa İslam bize farklı bir yol mu gösterecek?

O dönemlerde bilginin İslamileştirilmesi fikri çok konuşulmuş, Mehmet Akif Ersoy'un sözleri de o yaygınlaştırılmış düşüncelerle örtüşüyor. Ama siz bize alternatif olabilecek hatta kendi içerisinde alternatif olmayan bir sistemden bahsediyorsunuz, bu nasıl mümkün olacak?

1970'li yıllarda uzaya iki uydu göndermişler. Bu iki uydunun birbirine kenetlenmesi söz konusuydu. Şehirlerarası bir otobüste yolculuk yapıyordum. O sırada yolculardan biri, işte biz bilime önem verseydik bu kenetlenme işini biz yapardık; biz bilime önem vermediğimiz için bu işi yabancılar yapıyor, dedi. Ben de bu kenetlenme işi bir şey değil ki Ay'a gitme gelme Müslüman'ın işi bu değil ki Müslüman Ay'a gitmeden de Ay'da hayat olmadığını biliyor, Dünya'nın dışında başka bir yerde insan diye bir şey yok, bütün kâinat bu dünyadaki insana hizmet etmesi için musahhar kılınmış, halk edilmiş yani yaratılmış dedim. Oralara gitmek Müslüman'ın derdi değil zaten. Oralara gitmek Batı biliminin derdi çünkü Batı biliminin kaynağı kilise. Nasıl kilise, kilise olur mu, diyeceksiniz. Batı'nın felsefesi, sosyolojisi aklınıza gelen gelmeyen ne kadar kavram varsa bunların tamamının kiliseye bir nispeti vardır. Aklınıza gelen herhangi bir kavramı söyleyin hangi noktada kiliseye nispetinin olduğunu cevabını vereyim. Mesela Rönesans ve Reform hareketini başlatanların birçoğu kilise mensubudur.

Dergimizin bu yılki sayısında öğrencilerimize iki soru yönelttik: Günümüz Müslümanları hakkındaki düşünceleriniz nelerdir ve gelecekteki Müslümanları nasıl hayal ediyorsunuz? Sizin bu konu hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Ben olandan hiç şikâyet etmem. Bugünkü Müslümanları geleceğin muştusu, harika Müslümanlar olarak görüyorum. İkinci sorunun cevabı zaten diğer sorunun içinde var.

Bu röportaj için çok değerli vaktinizi bize ayırdığınız için ve Hece dergisinin bu güzel ortamını görme, atmosferini soluma fırsatını sağladığınız için size çok teşekkür ederiz.

Bana göre günümüzdeki Müslümanların en başta gelen problemi, İslam'ı olması gerektiği gibi yaşamamaları ve bunun tabii bir sonucu olarak da İslam'ı doğru temsil edememeleridir. Bu problemin temelinde ise mensup oldukları dini doğru tanıyıp anlamamış olmaları vardır. Müslüman, evvela kendisine dünya ve ahiret mutluluğunun yolunu gösterecek olan dinini, asli kaynaklarından en doğru şekilde öğrenmeli ve dinin emir ve yasaklarına uymalı; ibadetlerini ihlasla yerine getirmeye çalışmalıdır.

Müslüman kimliğine sahip olduktan sonra iyi veya kötü bütün davranışlarının İslam'a mal edileceğini bilmeli, yanlış tutum ve davranışlarının İslam'a ve Müslümanlara zarar vereceğinin bilincinde olarak yaşmalıdır. Çünkü maalesef pek çok insan, İslam'ı asli kaynaklarından öğrenmek yerine İslam'ı çevresindeki insanların tutum ve davranışlarına bakarak değerlendirmektedir. Yine maalesef başka dine mensup insanların yanlış davranışları, onların dinine mal edilmezken Müslüman kişilerin yanlış tutum ve davranışları, İslam'la irtibatlandırılmaktadır. Bu nedenle her Müslüman, yüce dinimiz İslam'ın bütün güzelliklerini, Hz. Peygamberi örnek alarak hayatında göstermeye çalışmalıdır.

Günümüz Müslümanlarının içerisinde bulunduğu durum, hiç iyi gözüküyor. Müslümanlar, bu zor dönemde parçalanmış ve dağınık bir görüntü sergilemekte. Bu zor dönemde Müslümanların çıkış yolu bulmakta oldukça zorlandıklarını gizlemenin hiçbir anlamı yoktur. Çünkü fitne boydan boya baş gösterdi mi orada huzur bulmak çok zordur. Hele bir de birlik ve beraberlik yoksa...

Allah(c.c), bizi bu konuda şöyle uyarmaktadır: "Allah'a ve Resul'üne, itaat edin ve çekişmeyiniz; birbirinize düşmeyin, çözümlüp yığınlaşırsınız; gücünüz gider." İsrail, Filistin'deki Müslümanlara vahşice zulüm ederken Suriye'de zulüm varken kimsenin sesinin çıkmaması ibretlik bir tablo olarak gözümüzün önünde durmaktadır. Ama gelecekte Müslümanların bu durumdan kurtulacaklarını, Kuran ve sünnetin etrafında güçlü bir şekilde bir araya geleceklerini ve içinde buldukları bu içler acısı durumda kurtuluş yollarını inşa edeceklerini hayal ediyor ve buna canı gönülden inanıyorum.

Lana SAKA - 11/A

Toplumumuzda yaşayan insanların yaşam tarzları, davranışları ne kadar da farklı olsaydı hepimiz de Müslüman olduğumuzu kabul ediyoruz. Yaşantımız İslam'a, Kuran-ı Kerim'deki emir ve yasaklara göre olmalı; Kuran - ı Kerim'i kendimize en büyük yol gösterici olarak kabul etmeliyiz.

Aile içerisinde alınan terbiye, ahlaki kavramlar, insanın tüm yaşamı boyunca etkili olmaktadır. Aile küçük yaşta çocuğa gerekli terbiyeyi vermeli; haram-helal konusunda duyarlı olunmasının gerekliliği çocuklara, gençlere öğretilmelidir. Aksi takdirde helal- haram bilincine ulaşmamış bireyler, devlete ve millete zarar verecektir. Günümüzde Müslüman ailelerin bu konudaki hassasiyetlerinin zayıflamış olduğu gözlenmektedir.

Toplumda bir kısım insanlar, zenginlik içerisinde yüzerken bir kısmı da çok zor şartlarda hayatını devam ettirmektedir. Günümüzde İslamiyet'teki zekât ibadeti tam olarak yerine getirilmiş olsa belki de hiç fakir insan kalmayacak. Günümüz Müslümanları, bu konuda gerekli hassasiyeti göstermiş olsalar; toplum gelişir, zenginleşir.

Gelecekte birbirine selam veren, güler yüzlü Müslümanlar hayal ediyorum. Birbirinin kuyusunu kazmayan, arkasından konuşmayan, harama helale dikkat eden, birbirine saygılı, hoşgörülü davranan, paranın her şey olmadığı, sevginin önemli olduğu Müslüman bir topluluk hayal ediyorum. Bu da Kuran-ı Kerim'i okuyup anlamak ve hayatımıza tatbik etmekle olur.

Büşra Nursena ES - 11/A

Bugün, İslam dünyasının iftihar edilecek özelliklere sahip olmasının yanı sıra ciddi sorunlarla boğuştuğu acı bir gerçek maalesef. Örneğin İslam dininin bize verdiği, yapmamızı emrettiği birçok şeyi yapamıyoruz. Tabii ki bu sorunları çözmek imkânsız değil. İslam dünyasına yerleşen sorunları da kendi yapıp ettiklerimizi de analiz etmemiz gerekiyor. İslam kültüründen uzak kalmamalıyız, mesela güler yüzlü olmalıyız. Dinimizin bize bir emri de budur, güler yüzlü olmak. Hz Muhammed(sav) güler yüzlü birisi idi. Biz de onun ümmeti olarak elimizden geldiğince güler yüzlü, iyi ahlaklı olmaya çalışmalıyız. Hayatımızdaki rehberimiz, Kur'an olmalı; zaten o yüce kitabı rehber edinirsek pek sorun kalmaz. Biz bu zamana kadar bunları yapamadık fakat yavaş yavaş bilginleniyoruz; günümüzde İslam'ın, örnek Müslümanlığın nasıl olması gerektiği konusunda hassas olmaya çalışıyoruz. Yeni nesile iyi bir Müslümanlık bırakacak gene bizleriz. Biz ne kadar iyi yetişirsek gelecek nesillerimiz de o kadar iyi yetişir, ben gelecekteki Müslümanlığın iyi olacağını düşünüyorum az önce zikrettiğim gibi bilginlenmekteyiz bu nedenle gelecek neslimizi daha bilinçli yetiştireceğimize inanıyorum. Allah bizi doğru yolundan ayırmasın, Müslümanlığı layığıyla yaşayanlardan eylesin.

Necmi KAYA KÜRKCÜOĞLU - 11/F

GELECEKTEKİ MÜSLÜMANLAR HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

Ewela Ehli Sünnet Müslümanları, "modernizm" ve "Batıcılık" kavramları ile kültürel ve siyasi olarak bir bölünme yaşamıştır. Bundan bir buçuk asır öncesinden günümüze kadar dayanmış hâkim düşünce olan "Batı'nın üstünlüğü" fikriyatı Müslümanları siyasi ve sosyal alanlarda çeşitli ezikliklere ve buhranlara sürüklemiştir. Biz ümmet olarak izzetin ve medeniyetin yegâne sahibiyiz. Bize örnek olarak gösterilen Batı medeniyeti hatırlamalı ki! 200-250 yıl öncesine kadar Fransız Kralları Versailles(Versay) Sarayına hamam kültürünü ve tuvalet adabını getirememişken biz, medeniyetimizde ve dinimizde temizliğimizle düzenimiz ile üstündük. Onlar, kadınları cadı olarak görüp yakarken bizler, Veda Hutbesinde ümmete gelen emir üzerine kadınlar bizim emanetimizdir, namusumuzdur, izzetimizdir diyerek kadınları, baş tacı etmişizdir. Onların teknolojik üstünlüğü, bize asla medeniyet olarak kabul ettirilmemeli ve üstün görülmemelidir. Medeniyet olarak üstünlük daima İslam'dadır. Bu düşüncenin ikilemlerine örnek olarak. Hiç İstanbul'a gitmemiş bir adamı etrafı göstermeden sadece Fatih semtine götürdüğünüzde burada İslam hâkimdir, diyecektir. Ama akşamına Beyoğlu'na çıkardığınızda fikri değişecektir. İşte bu ikilemli ve yanlış sosyal hayatların eseri "Batı Medeniyeti" anlayışıdır. Bugün barlardan çıkmayan insanlara sabah namazını kaçırınca gözyaşı döken dedelerinin şuurunu ve İslam medeniyetinin üstünlüğünü aşıladığımız vakit bu berbat ikilemli sosyal hayat, yerini Müslümanların gerçek yaşantısına bırakacaktır. Ehli-sünnet Müslümanları, siyasi ve kültürel olarak İslam'ı öncü edinirse millî tarihinden kaçırsa gelecekte şüphesiz süper güç olacaktır. Ve daha önce olduğu gibi tekrar dünyaya nizam verecektir. Allah'ın izni ile galebe mevsi mi Müslümanlarıdır. Allah, bizlere Isra suresinin 81.ayetinde aynen şöyle sesleniyor: "De ki Hak geldi, batıl zail oldu, muhakkak ki batıl yok olacaktır.". Benim de Rabbimden niyazım odur ki Ehli Sünnet Müslümanlarını bu pısrıklıktan kurtarsın, Milli şuur olan İslam'ı tekrar siyasetlerde, zihinlerde, milletlerde Türk milleti aracılığı ile galip getirsin, âmin!

Emirhan GÖKTAŞ - 11/F

Günümüz Müslümanlığı, tabirini kullanırken açıkçası çok üzülüyorum. Çünkü Müslümanlığın zamana göre değişen bir çeşidi ya da yaşam biçimi olamaz. Bu tabir, bir röportajda duyduğum: " Kuran günümüze göre uyarlanmalı." diyen bir Müslümanın düşüncesiyle birbirine tam anlamıyla uyuyor. Şuursuzca ben Müslümanım, diyor ama kelime i şehadetin anlamını sorunca bilmeyen, takılan bir ümmetten bahsediyoruz. Her kul, her insan İslam fitratı üzerine doğuyor ama gerek ailesi gerekse çevresinin etkisiyle hayatının en önemli seçimini yaparak dünya ve ahiret hayatındaki tercihlerini belirler. Ateist, münafık veya kâfir olur. Ya da anne babası Müslümansa taklidi iman yaparak ben Müslümanım, der ve kendini kandırır.

Günümüzde bazı hocalar, kendi rahatları, kendi çıkarları için ve reyting uğruna Kuran'da emredilenin dışında birtakım dini emirleri esneterek günümüz Müslümanlarını kandırıp Müslümanlığı farklı şekilde göstermekte, Kuran'da olanı hiç değiştirmeden anlatan, İslam için, ümmet için çaba gösteren hocaları da kötü, anlayışsız duruma düşürmektedirler. Sılayı rahim unutuldu, eşyaya çokça önem vermeye başlandı. Kesinlikle haram olan faiz normal hale getirildi. İhtiyaçtan fazla almak, gösteriş yapmak, sıradan şeyler haline geldi. Osmanlı Devleti'nin gerilemeye başlamasıyla beraber Tanzimat Fermanının yayınlanmasıyla Batı özentili bir toplum haline geldik. Geçmişimizi, özümüzü, beğenmemeye, küçümsemeye başladık. Sorumsuzca, düşünülmeden yapılan televizyon programlarında mahremiyetler fütursuzca gösterilmekte, yemek masaları sergilenmektedir. Günümüz Müslümanlarının bir kısmı, tesettürün amacına uygun olmayan bir şekilde giyinmekte, süslenmektedir.

Tüm Müslümanlara farz olan namaz bile günümüz Müslümanına çok ağır bir görevmiş gibi gelmektedir. Hz. Ömer'in: " Ahir zamanın evliyalrı, namazını kılan gençlerdir." Sözü günümüz için ne kadar şayan ı dikkat bir sözdür.

Melike ŞEKER - 11/E.

"Müslüman elinden ve dilinden diğer Müslümanların selamette kaldığı kimsedir. 'demiş âlemlere rahmet olarak gönderilen Yüce Peygamber. Hatta başka bir hadisinde de "Hiçbiriniz, kendiniz için istediğini kardeşi için de istemedikçe (tam) iman etmiş olmaz. İşte bu iki hadiste de Müslüman kişinin sahip olması gereken vasıfların bazıları zikredilmiştir. Evet, eskiden Müslümanlar daha iyi kalpli, daha merhametli, daha hoşgörülü, daha güvenilirli. Şimdi ise bırakın bir Müslümanı böyle anmayı, bu özellikleri taşıyan insanların varlığı bile muammadır. Eğer ki böyle insanlar varsa zaten bu kişiler kendini bir şekilde saklar. Çünkü bu kişiler mütevazı kişilerdir.

Günümüz Müslümanlığına bakacak olursak Müslüman denmesinin tek sebebi de Müslüman bir ailenin evladı olmasıdır. Müslümanım diye geçinen insanlar da dininin kendine buyurduğu emirleri, Allah'ın ayetlerini, Peygamberin sözlerini, küçük bir tebessümün bile onun sevap hanesine yazıldığını unutmuş durumda. Yani günümüzde Müslümanlık sözdedir. Mesele size iki kişi göstertip bu kişilerden birinin Müslüman; birinin Hristiyan olduğu söyleseler ve sizden Müslüman olanı göstermeniz istense siz belki bu soruyu doğru bir şekilde cevaplamayabilir, Müslüman kardeşinizi gösteremeyebilirsiniz. İşte günümüz Müslümanlığının eksiklikleri her yerde kendini gösteriyor.

Gelecekteki Müslümanları düşünecek olursak, şahsi fikrim her şeyiyle tam bir Müslüman vasfını taşıyan kişilerin günümüzde de olduğu gibi çok nadir olacaktır. İnşallah ben yanıyordum da bu ahir zaman ümmeti kendini toparlar ve Peygamberimiz(s.a.v)'e yakışır bir ümmet olur.

Melike İkra ÜNAL - 11/E

İşte "Ankara'da bir ay süründüm." diyen
Celâl Hoca'nın ağızından aktarılan göz yaşartıcı hikâye:

İLK İMAM HATİP OKULU NASIL AÇILDI?

BÜŞRA NURSENA ES

11/A

İMAM HATİP OKULLARI İÇİN NASIL İZİN ALINDI?"

Celâl Hoca merhum, hak yolunda mücadeleci, azimli, kararlı bir insandı. İmam hatip okullarının Türkiye'de ilk açılışı onun azmi ve ısrarı sayesinde, Lutfi İlahi'nin tecellisi ile olmuştur, dersek mübalağa etmiş olmayız.

Bu bahsi fakir, kendisinden, muhtelif zamanlarda dinlediğim şekilde, tarihe emanet etmek isterim. Esasen bu hadiseye ve safhalarına şahit olmuş bulunan herkesin bildiğini yazması da vicdanî, dinî ve tarihî bir borç hükmündedir.

İşte Celâl Hocamızın Ankara'da Tâlim Terbiye Kurulu'ndan İmam hatip okullarının açılmasına dair izin alışı, hocanın ağızından dinleyip de bugün hatırlayabildiğim kadarıyla hikâyesi:

CELALETTİN ÖKTEN HOCA'NIN ANLATTIKLARI

Merhum Celâlettin Ökten Hocamız şöyle anlatmıştı:

Memleketimizde 1940'lı yıllarda, halkın ağızında dolaşan bir söz vardı: "Cenazelerimizi yıkayacak imam kalmayacak!"

Bu söylentide doğruluk payı vardı. Bazı köylerde imam olmadığı ve ölenlerin yıkanıp gömülmesi için yakın köylerden imam gelmesinin beklendiği bilinen bir şeydi. Zaman geçtikçe bu halin daha kötüleşeceği de belli idi.

CELÂLETTİN ÖKTEN HOCA

"ASIL İMANLARI YIKAYACAK HOCA YOKTU"

Hâlbuki asıl tehlike bu değildi. Cenazenin üzerine bir teneke su atarsın yahut bir havuza, bir göle batırırsın yıkar-sın. Avam, cenazemizi yıkayacak hoca kalmadı, der; hocayı, cenaze namazından ibaret bilir. Fakat asıl tehlike şu idi ki milletin imanını yıkayacak, ruhunu yıkayacak, aklını yıkayacak hoca kalmamıştı; kalmayacaktı.

Memleketin imanını yıkayan, koruyan, Mustafa Sabri Efendiler, Hamdi Efendiler, Naim Beyler, Akif Beyler, Ferid Beyler, İzmirli İsmail Hakkı Beyler gitmişti.

Memleketin imanı gidiyordu. Memleket, sade cehaletin değil, küfrün istilâsına giriyor; küfrün silindiri altında eziliyor, eriyordu.

"TEVFİK İLERİ TALEBEM İDİ"

Ne yapıp edip küfrün kalesinde bir delik açmak için, bir imam hatip okulunun açılmasına arkadaşlarla karar verdik. Elimde baston, rahatsız hâlimle trene bindim; Ankara'ya gittim. O günün Maarif Vekili olan Tevfik İleri merhum, talebelerimden idi. Terbiyeli bir talebe idi. Beni unutmamıştı.

Daha önce de onun tavassutu ile Başbakan Adnan Menderes'in oğullarına Kur'an-ı Kerim okutmak, dinî bilgiler öğretmek için beni tayin etmişlerdi. O işin de tek amili Tevfik İleri idi. Adnan Bey'in oğullarının İstanbul'da olduğu günlerde, Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun evine gider, çocuklara ders verirdim. Bunu herkes de bilmez.

Tevfik İleri ile daha önce konuşmuştum: "Hocam Ankara'ya gelin. Ümit ederim ki, inşallah bu imam hatip kararını çıkarırsınız demişti.

Başbakan Adnan Menderes, Tevfik İleri'nin omuzlarına tutunurken.

İMAM HATİP OKULLARI İÇİN NASIL İZİN ALINDI?"

Ankara'da bir otelde kaldım. Günler geçiyor, Tevfik İleri'nin verdiği emirler, Tâlim Terbiye Daire'sinden bir türlü çıkmıyor. Bekle bekle bir ses yok... Tevfik İleri'nin talebem olması, gelin demesi, bana güç vermişti. Fakat işin bu kadar zor olacağı, Masonların, dönmelerin, Bakan'ı dahi dinlemeyecekleri hesapta yoktu. Bir ay uzayacağını ise hiç beklemiyordum.

Müdür:

"Mevzuat, kanunlar müsaade etmiyor. Bunun için Tevhîd-i Tedrisat Kanunu'nun değişmesi lâzımdır. Bu kanun ile imam hatip mektepleri kapatılmış; o günden bu güne, buna dair bir kanun da çıkmamış. Karar, bizim salahiyetimizin dışındadır. Parlamento'dan bir kanun çıkması lâzım. Biz böyle bir izin veremeyiz." diyor, direniyordu.

"PARAM BİTTİ, ÇAY-EKMEK YİYORUM"

Müdür olacak adam, sarı bir herif... Yılan gibi bakışları var. Beni çok soğuk karşılıyor. Diyebilse, bana "Hoca defol

git!” diyecek. Demedi ama bakışları öyle... Bir ay boyunca, her gittiğimde, bu dönme, beni “Yine mi geldin Hoca! Boshuna yorulma!..” diyen bakışlarla karşıyor.

Bir ay Ankara’da süründüm. Çamaşırım kalmadı. Param bitti. Akşamları, otelden aldığım çayla, odamda ekmeği çaya batırıp yemek zorunda kaldım. Artık uykularım kaçıyordu. Hatta bir gece kaşınmaya başladım.

“BİTLENECEĞİM”

“Eyvah, bitlendim mi acaba?” diye korktum, gözlüğümü takip bakındım. Çünkü temiz çamaşırım kalmamıştı. Girişken bir kimse değilim. Davet eden kimse de yok. Ancak Tâlim Terbiye Kurulu’na ve Tefvik Bey’e giderim, otele dönerim.

ADNAN MENDERES HAYRET ETTİ VE ÜZÜLDÜ

Nihayet bir gün, artık çok sıkıldım, rahatsızlandım. Sarı adam, gittiğimde artık yüzüme bile bakmaz olmuştu. Bastonuma dayandım:

“Buradan doğru trene gideyim.” diye kalktım. Yalnız Tefvik İleri Bey’e bir daha uğrayayım, hem vedâ edeyim dedim. Tefvik Bey, o kırgın halimi gördü; rengimi beğenmedi:

“Hocam, siz rahatsızsınız.”

“Tefvik Bey, ben gidiyorum.” dedim. Üzüldü, düşündü:

“Hocam iyi sabretmişsiniz. Son bir çare olarak meseleyi Adnan Bey’e açalım.” dedi.

Birlikte Adnan Menderes Bey’e, başvekâlete gittik. Vaziyeti anlattık. Adnan Bey hayret etti, üzüldü. Tâlim Terbiye Dairesi’ndeki bir adamın bakana karşı koyduğuna şaşıtı:

“Bu derece mi Tefvik Bey?”

“Evet, efendim, bu derecedir.”

ADNAN MENDERES’İN PLANI

Başbakan biraz düşündükten sonra dedi ki:

“Hocam, yarın siz Tefvik Bey’e gelin; Tefvik Bey’le beraber Tâlim Terbiye ’ye gidin. Ben aynı saatte baskın yapayım. Bir de bu şekilde tecrübe edelim. Belki Allah yardımcımız olur.”

Ertesi gün Adnan Bey’in dediği gibi, Tefvik Bey’le birlikte Tâlim Terbiye ’ye gittik. O memurun masasında iken Başbakan geldi.

Girer girmez selâm verdi. Sonra:

ADNAN MENDERES VE TEVFİK İLERİ

“Tefvik Bey neredesin yahu! Ne zaman sorsam, Tâlim Terbiye ’de diyorlar! Nedir bu? Allah aşkına senin Tâlim Terbiye ’de bu kadar ne işin var?”

“Efendim, Celâl Ökten Hoca, benim hocamdır. Bir aydan beri buradadır.”

“Hayırdır ne işi varmış?”

Tefvik Bey, “Efendim, böyle böyle...” diye anlattı.

Lâzım olanı yazın, ben imza ederim!

Adnan Bey, memura sordu:

“- Beyefendi bunun mahzuru nedir?”

“- Efendim, bana meşguliyetimin dışında bir teklif yapılıyor. Ben böyle bir karar veremem. Böyle bir müsaadeyi benden istiyorlar. Benden çıkması lâzımmış. Binaenaleyh mevzuat böyle bir karar vermeme müsaade etmez. Vekil Bey üzerime büyük baskı yapıyor.”

“- Peki, Tefvik Bey’in verdiği talimat kâfi gelmiyorsa; emri ben vereyim: Bu emri günün Başvekili vermiş deyin.”

“- Muhterem başvekilim, ben mesul olurum; şifahî emir beni kurtaramaz.”

“- O halde, lâzım olanı yazın, ben imza edeyim.”

Merhum Adnan Menderes’in bu kararlı tavrı karşısında, artık Tâlim Terbiye Dairesi Başkanlığı’nın söyleyecek sözü kalmadı.

BİNA BİZDEN, MAAŞLAR BİZDEN

Bizim vekâletten bir şey istediğimiz de yok. Binayı bulacağız, kirası, bakımı; idareciler, öğretmenler, hademe vs. maaşları, hepsi bize ait olacak.

Tefvik Bey de sormuştu:

“Hocam nereye açacaksınız? Kimler okutacak?”

“Siz hele bize bir izni verin; Allah’ın lutf ü keremi ile onlar bulunur.”

O gün, benim için bayram oldu. İstanbul’dan telgraf çekip sorarlar:

“Ne zaman geleceksin?”

“Geldim, geliyorum.” derken, neyse müjdeyle döndüm.

“O GÜN NASIL ÇILDIRMADIM HÂLÂ ŞAŞARIM”

O gün, muvafakat emrini alıp da Başvekâletten otele gelirken, nasıl çıldırmadım, nasıl aklımı kaybetmedim, diye hâlâ şaşarım. Ne evlendiğim gün, ne de icazet aldığım zaman böyle sevindim.

O gün bu kadar sevinmişim! Bu dereceden fazla, bunu bastıran bir sevinci, ancak Beytullah’ı gördüğüm zaman hissettim.

Artık hemen Başvekâlete Adnan Bey’e teşekkürle gittim. Yahu geçen günler, nasıl unutuluyor; bunları bilmek lâzım. Tarih bunun için, ibret almak için lâzımdır.”

Asrısaadetten Bir Kissa

Elif Nur TÜFEKÇİ

12/A

Zaman asrısaadet zamanı,
İşte o yıllarda vuku bulan bir kissa... Hifa ve Sü-
heyl...

Hifa genç, güzel, şan-şöhret sahibi ve oldukça zengin bir kadındır. Güzelliği dilden dile dolaşan, şan şöhreti saraylara kadar ulaşan, birçok kimsenin kendisi ile evlenmesi durumunda her şeyini feda edebileceği birisidir.

Bu nasıl bir insan ki insanlar onunla eş olabilmek için kıyasıya yarışıyor; tüm zenginliklerini, mal varlıklarını, mevki ve makamlarını onun önüne seriyor ama o bunların hiçbirine bakmıyor ve hiçbiri ile evlenmeye yanaşmıyor? İlahi bir saygı var Hifa'da, o bu ilgi ve alakadan rahatsızdır ve olup bitenlerden dolayı çok üzgündür. Düştüğü bu müşkül vaziyetten kurtulmak için Hz. Peygambere giderek durumu ona arz eder. Kendisi için hayırlı bir meşguliyet ister. Hifa, Allah Resul'ünün kendisine meşguliyet olarak çeşitli dersler ve ibadetler vermesini bekler. Oysa Hz. Peygamber(sav), Hifa'ya meşguliyet olarak evlenmeyi tavsiye eder.

Bu durum karşısında Hifa Allah'ın Resulüne:

—Ey Allah'ın Resulü madem meşguliyet olarak evlenmeyi öneriyorsunuz, öyle ise kiminle evleneceğim hususunda da karar vermeme yardımcı olunuz, der. Buna karşılık Hz. Peygamber (sav), pratik bir çözüm bularak:

— Yarın sabah namazına mescide ilk giren kim olursa onunla evleneceksiniz. Sonucu da size bildireceğim, der ve Hifa oradan ayrılır.

—Sonra Hz. Peygamber(sav), mescide giderek bunu herkese ilan eder.

Bu duyuru dilden dile, kulaktan kulağa dolaşır ve ahalide büyük bir heyecan başlar.

Öyle ya birçok kimsenin güzelliği, şanı, şöhreti ve zenginliği için evlenmeyi arzuladığı, kervanlar dolusu altın ve mücevher vaat ettiği, Hifa artık evlenmeye karar vermiştir.

O gece heyecan ile birlikte bir koşuşturma başlar sokaklarda. Sabah namazına mescide erken gidebilmek için çeşitli hazırlıklar yapılır ve tedbirler alınır. Bazıları erkenden yatar ve uyur. Kimileri evdekilere ricada bulunarak uyumamalarını söyler ki erkenden kalkıp mescide gidebilesin. Hatta o gece bir kısım insanlar ise sabaha kadar uyumamayı bile göze almıştır.

Sabah namazı için hazırlıklar yapıldıysa, sahabeden öyle birisi de vardır ki ne olup bitenden haberdardır, ne de olup bitenle ilgilenen durumda. O kendi halinde, kendi derdinde, kendi meşguliyetinde, kendi acinde; fakir, yetim, öksüz ve garip biridir.

O, hiçbir şeyle ilgilenen durumda olamayan Süheyl' dir. Süheyl, mescidin etrafında yaşayan ashabı suffadandır. Yani onun ne harcayacak bir dirhemi, ne başını koyacak bir evi, ne de üzerindikilerden başka giyecek bir elbisesi vardır.

Diğer taraftan hazırlıklar tamamlanmış bütün tedbirler alınmış ve herkes sabah namazı için kendisini ayarlamıştır. Sabah namazı için Peygam-

ber(sav), mescide gelerek beklemeye başlar. Az sonra bir gölge belirir mescidin kapısında ve içeriye giren Süheyl'dir. Hz. Peygamber(sav), Süheyl'e; seni bu vakitte buraya getiren nedir, diye sorar. Çünkü mescide ilk girendir Süheyl. Süheyl'in olanlardan haberi olmadığı için; sabah namazına gel-dim, ya Resul Allah der. Hz. Peygamber(sav):

—Hifa olayından haberin yok mu senin, diye sorar.

Süheyl:

— Haberim yoktur ya Resul Allah, hem haberim olsa dahi benim Hifa ile ne işim olabilir ki der.

Bunun üzerine Hz. Peygamber(sav), Hifa meselesini Süheyl'e anlatır.

Dinlediği olay karşısında şaşkın ve hayretler içindedir Süheyl.

Allah, o gece Medineli erkeklerin gözlerine derin bir uyku koymuş ve kimseler sabah namazına mescide gelememiştir. Sonra sabah namazı vaktinin çıkmasına çok yakın bir zaman kala cemaat mescide gelmeye başlar. Gelen herkes merakla talihinin kim olduğunu sorar. Hz. Peygamber(sav), mescide ilk gelenin Süheyl olduğunu ilan eder.

Hemen akabinde ise Hifa 'ya haber gönderilir ve Süheyl ile evleneceği belirtilir. Hifa da teslimiyete yarar bir şekilde tereddütsüz bunu kabul eder. Ne var ki Hifa'nın duyulmuş olan şanı, şöhreti, güzelliği ve zenginliği kadar; Süheyl'in de kimsesizliği, çelimsizliği, fakirliği ve yetim oluşu biliniyordur çevrede. Zaten herkesi hayretler içinde düşündüren de budur.

Hifa gibi bir kadına Süheyl gibi bir eş...

Sonra Hz Peygamber, Hifa ile Süheyl'in nikâhlarını kıyar ve Süheyl'e bakarak eşine bir hediye almasını söyler. Süheyl mahcup bir eda ile başını önüne eğip ve oldukça kısık bir sesle:

--Ey Allah'ın Resulü, benim hediye alacak param değil, üzerimde bana ait bir dirhemim bile yoktur, der. Bunun üzerine Hifa oradan kalkar ve eve gider. İçinde 100 dirhem bulunan bir kese göndererek bunlar Süheyl'indir istediği gibi kullansın der. Dirhemleri alan Süheyl çarşıda gezerek iki dirheme bir hediye alır ve akşam karanlığında Hz Peygamberin nikâhlarını kıydığı eşi Hifa'nın evine gider.

Bu gece Süheyl'in düğün gecesidir. Çarşıdan almış olduğu hediyeyi Hifa 'ya takdim eder ve:

--Ey Hifa bundan sonra sana benimle evlendiğin için sabretmek, bana da senin gibi birisi ile evlendiğim için elbette ki şükretmek düşer. Sana sabretmek düşer çünkü benim gibi çelimsiz, fakir, perişan hiçbir şeyi olmayan biriyle evlendin. Bana da gerçekten şükretmek düşer çünkü senin gibi güzel, zengin ve varlıklı birisi ile evlendim. Ve şöyle devam eder Süheyl:

—Allah'ın bize bahsettiği bu evlilik için gel bu geceyi ona ayırılım ve ibadetle geçirelim. Ben şükürümü eda edeyim, sen sabrını eda et. Umulur ki ben şükredenlerden sen de sabredenlerden yazılırsın.

Ve her ikisi o geceyi sabah namazı vaktine kadar ibadetle geçirir. Rablerine dua ve niyazda bulunur, kendilerince sabır ve şükürlerini eda ederler. Sabah namazı vakti girince Süheyl mescidin yolunu tutar. Mescide vardığında Hz. Peygamberin kendisini karşıladığını görür. Sonra içeri girer girmez Allah Resulü Süheyl'e sorar:

-Ya Süheyl, siz bu geceyi nasıl ihya ettiniz, ne amel işlediniz de yüce Mevla'yı bu kadar kendinizden razı ettiniz, o da müjdeleyen bir eda ile Cebrail'i gönderdi. Müjdeler olsun ya Süheyl, müjdeler olsun!

Bu sözleri duyan Süheyl kendinden geçmiştir, artık boynu bükülüvermiş, sesi kısalmıştır; mahcup bir eda ya bürünerek:

-Biz bu geceyi sadece Rabbimize ibadet ederek geçirdik, diyebilmiştir.

Ve inen ayette yüce Mevla şöyle buyurmuştur:

—Ne mutlu o kimselere ki Rabbine ibadet etmeyi, kendi nefislerine tercih ettiler. Biz de o kulları affettik.

Sonra Süheyl ellerini açarak : "Ya Rabbi sen ki beni affettin, bağışladın tekrar günah işleyerek yaşamak istemiyorum, senden niyazım sana kavuşmak!" diye dua eder ve duasından sonra ruhunu teslim eder.

Allah Resulü buyurdular ki:

— Hifa da şu anda ruhunu teslim etmiştir.

Ve her ikisi, yan yana açılan kabirlere defnedilirler.

KUDÜS SESLENDİ: DİNLE BENİ EY ÜMMETİ MUHAMMED!

MELİKE ŞEKER / 11/E

Ben, etrafı üzüm bağları ve zeytin ağaçlarıyla çevrili bereket diyarı Kudüs'üm. Filistin'in can damarıyım. Kendime böyle deyişimi çok görme çünkü Mescidi Aksa'm ile yükselişin, vuslatın, miracın kapsıyım.

Bende ve beni çevreleyen her yerde yükselmenin sırrını seyret! Memleketine gittiğinde de herkese bildir: Ben mahşerde dirilme alanıyım!!! Yükselmek ve dirilmek... Bu ikisi için ewela neden düştüğünü ne yapıp da tekrar ayağa kalkabileceğini fark etmek gerekir. Gördüğün üzere yıpranmış, güngörmüş, çile çekmişim.

Şimdi beni iyi dinle EY ÜMMETİ MUHAMMED! İlk olarak şunu iyi bil: Ben er meydanıyım ve esaretimin sebebi Müslüman kadın ve erkeklerin küfrün esiri altına girmiş olmasıdır. Tüm dünyadaki modaya uymak, daha çok para kazanmak, daha rahat yaşamak için özünden kopmuş, hedefini şaşmış ve mescitlerini unutmuş olan Müslümanlardan davacıyım. Hiç şüphesiz Allah, zaferi çalışana verir. Bu durumdaysam ve Müslümanların zaferiyle sevinçi değil de yenilgisiyle dertli ve kederliysen gayretinizde zaaf ve hastalık olması yüzündendir.

İman; kuvvet, dirayet, sadelik, yiğitlik, cesaret ve azamet demektir. Tüm bu vasıflarınızı yitirmişseniz ne yazık ki imanınız da çok zayıf demektir. Ara sıra duyuyorum şöyle haykırırlar: "Tekbir! Allahu Ekber!" Mademki Allah büyük, neden nefislerinin dayattığı hayat tarzını hala Allah'ın emri olanla değiştirmiyorsunuz? İçi dışı imanla dolmamışken slogan atanları garipsiyorum.

Ara sırada "Ölmeye ölmeye ölmeye geldik! 'diye bağırırlar. Ne garip! Hâlbuki ben sokaklarımda ölecekleri değil, umudu yeşertecekleri, uğrumda şehadet şerbeti içecekleri özlüyorum. Ben ölmeye değil, Allah için can vermeye niyetlenmişleri özlüyorum. Bakıyorum da bir kolaylık: Kudüs için ölelim de şehit olup kestirmeden cennete giriverelim. Hâlbuki bu, o kadar kolay değil. Eğer sende Hz. Ali'nin uyanıklığı yoksa kolunu, bacağını hatta canını versen yine de zırmık vermiş olmazsın. O, Hz. Ali ki yere serdiği düşmanı tam öldürecekken düşman yüzüne tükürünce: "Seni lillah öldürecektim, lakin tükürüşün nefsimi kabarttı niyetime halel geldi, bu sebeple seni öldürmekten vazgeçtim. 'demiş ve bu yüksek şuurla, manen ölü olan düşmanını, imanı ile dirilen bir dosta çevirmişti. Mesele öldürmek ve ölmek değil! Mesele Allah için ölüleri diriltmek!

Bir de şunu bil ki daha kendi yakınındaki mescitlere sahip çıkamayan bir milletin, uzaktakine faydası olamaz. Daha mahallesindeki mescidi beş vakit şenlendirmeyenin bunda bile aciz kalan, nefsinin esiri olan birinin benim kandillerimi yakması da mümkün değildir. Kendi ülkesinde, kendi şehrinde, kendi sokağında camiye gitmeye üşenen Müslümanlar, burası boş ve yalnız kalsın, diye saatlerce mesafeden MESCİD-İ AKSA'ya namaz kılmaya gelen silahlardan, tehditlerden, eziyetlerden yine de vazgeçmeyen Müminlerle kendini bir kıyasla, 'Gidemeyenler, kandillerinde yakılmak üzere zeytinyağı göndersin.' 'emrini duyan bazı akli ewellerin: 'Yahu bu devirde mescitlerde kandil mi lazım? 'deyişini hangi tür ahmaklığa yormak lazım? Mesele ne kandildir ne zeytinyağı... Mesele, Mescidi Aksa'nın yalnız bırakılmaması, içinin her namaz vakti doldurulması, huzurun merkezlerinden biri olarak her daim yaşatılmasıdır. Kimi Müslümanlar, yoksa bu kadarlık bir hakikati bile kavramayacak halde mi? Vakur ama bir o kadar da mahzunum, üzgünüm! Zira dirilişin mekânı olan toprakların işgal altında! Asıl sahipleri derin uykularından uyanıncaya kadar da yüzüm gülmeyecek. Gördüğü her TÜRK ile gözleri ışıldayan Müslüman Filistinliler, her türlü baskıya rağmen hayatta kalma mücadelesi vermeye devam ederken İslam âleminin uğraştığı kısıntıktan meseleler, mahzunluğumu artırıyor olsa da ayaktayım. Âlemlere rahmet Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v)ümmeati olarak onun miraca yükseldiği kayadan yükselmek adına sen de nasip almazsan, ecdadının vefa ve uyanıklık ile sahip çıktığı Kubbetü's Sahra'yı, Kible Mescidini yine de korumazsan, yazıklar olsun! Kederlerin sevince, esirliğin hürriyete, zayıflığın kuvvete dönüşebilmesi için sebeplerden bir sebep olmazsın. Kadim varlığıma taze bir şuurla ve coşkulu bir aşkla kuvvet katmazsan, iki elim yakanda olacak!

O güzeller güzeli Resul'ün asırlar ewelinden "Kardeşlerim! 'diye seslendiği asil ümmet! Yüksel! Vaktidir! Kardeşliğin hakkını yine onun sana emanet ettiği mescitlere sahip çıkarak ver! Özüne dön!

Son sözümü Tevbe suresi 38.ayete bırakıyorum:

"Ey iman edenler! Size ne oldu ki? 'Allah yolunda savaşa çıkın! 'denildiği zaman yere çakılıp kaçılıyorsunuz. Dünya hayatını, ahirete tercih mi ediyorsunuz? Fakat dünya hayatının faydası, ahiretin yanında pek azdır."

ALİ FUAD BAŞGİL'DEN ÖĞÜTLER

Sıradan bir kimse zamanı nasıl harcayacağını düşünür. Akıllı insan ise zamanı nasıl değerlendireceğini düşünür. Zira kaybedilen bir saniyeyi dünyanın bütün hazineleri geri getiremez.

Çalışmayı uzun ara vererek terk etme. Her günün derdi ve işi ayırır.

Hasta ve yorgun değilsen tatil aylarında bile yavaş ve az da olsa çalış. Ta ki çalışma ihtiyacın körülenmesin ve tekrar çalışmaya koyulmak için zahmet çekmeyesin. Dinlenme bahanesiyle asla boş durma. Boş oturanın içi, işlemeyen demir gibi, pas tutar.

İşinde rastladığın güçlüğü evvela parçalara ayır. Her parçayı birer birer sırayla yen. Mesela bir dersi en basit elemanlarına; kısım, fasıl ve bahislere ayır. Sırayla her bahsi iyice noksansız öğrenip anlamadan, diğer fasıla geçme. Yani attığın adımı iyice basmadan diğerini atma

Gece yatağına uzandığın zaman, o gün ne yaptığını ve yarın ne yapacağını kendine sormadan uyuma.

En yeni fikirler, eski fikirlerin elbise giymiş halleridir. Dilbilgisi bir gaye değil. Kişinin asıl gayesi fikir zenginliğidir. Kişinin kıymeti dilinin altında ve kaleminin ucunda gizlidir.

Devamlı, ritmik çalış. Her gün aynı saatlerde mutlaka çalışmaya otur.

Çalışmak için müsait yer ve köşe arama. Bil ki her yer, her köşe çalışmanın en uygun yeridir.

Gene bil ki çalışma sevgisi güçlükleri yenmekten doğar ve kuvvetlenir. Güçlüğü yenmekten hâsıl olan manevi zevk eşsizdir. Emin ol ki, harpte zafer yılmanınıdır. Sebat önünde güçlükler erir ve imkânsız görünen mümkün olur.

Çalışmaya oturduğün zaman, tıpkı ateş hattından düşman gözleyen asker gibi uyanık ol ve dikkat kesil.

Kaynak: Söz kimin

Büşra Nur BİLİCİ
11/A

MÜSLÜMAN KARDEŞLİĞİ

Müslüman kardeşliği nedir?

Evvela kardeşlik nedir? Kardeşlik inanmaktır. Kardeşlik, güvenmektir, kardeşlik, sadakattir, kardeşlik, karanlık yolda bir ışık olmaktır. Müslüman kardeşliği ise birbirine Kuran üstünden bağlı olmak ve bu kadim bağlar ile sıkı sıkıya kenetlenmek ve tek vücut olmaktır.

Kardeşlik, aynı duygu ve düşüncelerin altındaki çatıda toplanmaktan geçer. İslam kardeşliği de Müslümanların 1400 yıllık güçlü kurallarını ilke edinip dil ve ırk fark etmeksizin fikrin getirdiği siyasi, sosyal yapıya aynı bakış açısı ile yaklaşmaktır.

Bu kardeşliğin mayasını koruyacak olan temel esasları, Allah'ın Resulü(sav) şu şekilde dile getirmiştir:

"Müslümanlar, tarağın dişleri gibi eşittir ve Müminler ancak birbirlerinden takva üzere üstündür."

"Müminler, kâfire karşı şiddetli, kendi aralarında merhametlidirler. Onları rükûda, secdede, hep Allah'ın lütuf ve hoşnutluğunu ararken görürsün. Yüzlerinde de secde izi vardır."

Bu iki düstur sayesinde kardeşliğin temeli sağlam olur.

Bu kardeşlik, öyle bir gönül bağı ister ki binlerce kilometreden aynı hadiselerde bir olmak, mutluluğu ve üzüntüyü paylaşmak, yaren olmak gerektirir.

Ortadoğ'da İslam'a atılan bir kurşuna Amerika'daki bir Müslüman üzülebilmeli, aynı şekilde Fransa'da camii cemaatine gerçekleştirilen saldırıda bir Hindu Müslüman üzülebilmeli ve binlerce kilometreden tek ses olmalı, bir olmalıdır.

Aksiseda gelecek her propagandaya ve askeri bir eyleme "Ümmetçe" karşılık verebilmelidir.

Ortalama bin yıl Türk devletlerinin idaresi ile bu birlik ve kardeşlik sağlanmıştır, bilmeliyiz ki bu kardeşliğin abiliği, asırlardır olduğu gibi yine Türk milletine düşmektedir.

Emirhan GÖKTAŞ
11/F

YALNIZLIK

İnsan yalnız kalmaz. Kimin haddine bizi yalnız bırakmak? İnsan, seçilmiş bir yalnızlık yaşar. Doğru ikinci kişiyi bulana kadar seçilmiş, azametli bir yalnızlık yaşamak nimettir insana.

Biliyor musunuz? Günden güne yaş alıp arkadaş çevremi git gide azalması sonucunda oluşan yalnızlaşmayı, sadece Allah ile baş başa olmanın gücünü, hiçbir şeye değişmem. Kuru kalabalıktan sıyrılıp etrafı görmek paha biçilemez. Hani yakınıp duruyorlar ya çok yalnızım, hiç kimsem yok, diye aslında farkında değiller güçlerinin.

Kalabalık bir merciiye söz geçirmenin derdine düşmektense yalnızlaşıp hüküm vermek ne kadar güzel aslında. Yürekteki insanı çoğaltıp bedenleri azaltmalısınız. Yanınızda tuttuğunuz her vücutta mahkûmiyetiniz artar.

Mahkûmiyet bize göre değil. Deli taylar gibi koşturmalı, bir çağlayan gibi akmalısınız. Özgürlüğünüz silahınız değil vazgeçilmez bir hobiniz, evinize döndüğünüzde oturduğunuz rahat koltuğunuz gibi olmalı.

Afilli bir yalnızlığa sahibim. Azametli kalabalıkların raconuna tahammülüm yok. Seçilmiş bir yalnızlığa sahip olmayı, yalnız bırakılmaya tercih ettim. Bu tercihi, seviyorum kendi kendime yetebilme vasfımdan taviz vermiyorum ve bu vakti yalnızlık olarak da göremiyorum.

Siz de kendi kendinize yetebiliyorsanız, azametli kalabalıklardan kaçmak istiyorsanız, doğru kişiyi bulup güzel kalabalıklara sahip olana kadar seçilmiş yalnızlık başınızı eğdirmeyecektir. Birkaç kelime ve şarkı ile seçilmiş büyük yalnızlığımı saygı ile selamlıyorum.

Emir Han GÖKTAŞ

SANMAYIN UNUTURUZ 15 TEMMUZ'U

15 Temmuz akşamı kıyamet koptu.
Anladık ki Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktu.
Düşmanlar, aramıza hainlerini soktu.
Sanmayın unuturuz, 15 Temmuz'u.

15 Temmuz gecesi, 248 şehit verdik.
15 Temmuz gecesi, bütün hainleri yendik.
Biz ölmekten korkmaz, ölmekle bitmezdik.
Sanmayın unuturuz, 15 Temmuz'u.

15 Temmuz gecesi, 2196 gazimiz vardı.
Bütün hain ve düşmanlar her yanı sardı.
Anayı, babayı unuttuk, asıl olan vatandı.
Sanmayın unuturuz, 15 Temmuz'u.

Bu şiiri yazarken parmaklarım tutmadı.
Bunu yapan hainleri, bu millet unutmadı.
Tankın önüne yattı, vatanını satmadı.
Sanmayın unuturuz, 15 Temmuz'u.

HAWA NUR DEMİR
11/E

MARMARA'NIN RENGİ

Rabia ÖZER/ 12/E

İstanbul; doğası, kültürel ve tarihi zenginliği bakımından yalnızca Türkiye'nin değil aynı zamanda dünyanın da en önemli şehirlerinden birisidir. İstanbul, öyle bir şehirdir ki denizi, havası, taşı, toprağı, her bir yeri ayrı ayrı güzelliklerle dolu; her mevsiminin ayrı bir güzelliğiyle en çok da Boğazi tepeden eşsiz yeşil doğa örtüsünün içinde izlemeye bayılanlar için birebirdir, diyebilirim. Poyraz Köy'de denizi tam tepeden gören yemyeşil ağaçların altında ince belli bir bardaktan yudumlanan çayla birlikte Boğaz'dan geçen gemileri izlemek şahane bir duygu yaşatır insana. İstanbul, her dönemde ayrı bir güzellik sunar insana. İlkbaharda mor çiçekler açan erguvanları, sonbaharda ise sararan yapraklarla kaplanmış sokakları ve caddeleri tabloları aratmayacak bir güzelliğe sahiptir. Aynı şekilde kışın bembeyaz karlar altındaki İstiklal Caddesi, Avrupa'nın baş döndüren şehirlerini aratmayacak bir güzelliğe sahiptir.

İstanbul aşkı, aşk İstanbul'u anlatır. Fatih'in rüyası olan İstanbul, Bugün Türkiye'nin en değerli hazinelerinden biridir. Büyükkada bisiklet denilince ilk akla gelen yerlerden biridir. Birçoğumuzun bisiklet turu için hususi olarak gittiği, doğasıyla kendisine has dokusuyla faytonlarıyla bir meditasyon merkezi, klasiklerin kraliçesi...

Bir şehrin kültürünü tanımanın en güzel yolu, sokak satıcıları ve sokaklarda satılan yiyecekleri gözlemlemektir. Simit, pamuk helva, kestane kebab, balık ekmek, kokoreç, nohutlu pilav... İstanbul denilince bir çırpıda sayabileceğimiz sokak lezzetlerinden birkaçıdır. Hem taze hem de ucuz olduğu için sokak lezzetleri sizi burada hiç hayal

kırlığına uğratmaz. Benim İstanbul'a gelen yerli ve yabancı turistler için önerebileceğim lezzetleri bulabileceğiniz rota Sultan Ahmet, Eminönü, Karaköy ve Taksim'e kadar uzanan bir çizgidir. Bir gün içerisinde sayısız lezzet durağında çok farklı yemekleri tadabilirsiniz, dilinize damağınıza bayram yaşatabilirsiniz.

İstanbul Türkiye'nin minyatür halidir. Her bölgeden, her yöreden farklı lezzetleri bulabilirsiniz. Şehir, yüzyıllardır bu topraklarda yaşamış olan herkesin katkısıyla rengârenk bir dokuya sahiptir. Bu mozaik, bu yapı, bu insanın gözünü alan renklilik, şehrin tüm sokaklarına işlemiştir. Kız Kulesi'nin gecenin karanlığına kattığı renk kadar, ara caddelerdeki evlerin pencerelerinden sarkan çamaşırlar da bu şehrin rengidir. Her renginde ayrı bir ahenk olan, sonunu hiçbir zaman bulamayacak olmanın verdiği hayranlık... Ramazan akşamlarındaki sabırsız telaşesi, huzura erdiğinde verdiği huzurla yankılanan yüzlerce minaresinden yankılanan sabah ezanları, sarar sarmalar seni soğuk kışın kollarından alıp baharın kucağında.

Ve bir rüzgâr eser İstanbul'da. Uğultusunda onlarca kültürün sesi vardır. Bir caminin penceresinden girer, yedi tepeli İstanbul'u boydan boya dolaşır. Binlerce yıllık tarihi yapıların arasından süzülür ve dudağınıza götürdüğünüz Türk kahvesinin kokusuyla içinize işler. İki büyük kıtanın buluşma noktasında; Türk vatanının ziyneti, Türk tarihinin serveti, Türk milletinin gözbebeği İstanbul, bütün vatandaşların kalbinde olan şehir...

HAYATIN RENKLERİ

Siyaha alışmıştık var hepimizde, hepimizin hayatı kapkara geleceğimiz görünmüyor siyahıya. Oysa bembeyaz bir sayfa gerekir yeni baştan başlamak, her şeyi unutmak için. Beyazı sevmez mi insan gelinlik de beyazdır kefen de? Bazen gökyüzü olmak lazım, mavi yarımlar için mavi umutlar için. Bir okyanus kadar derin olmalı insanın düşünceleri. Gerekiirse düşünürken kendini kaybetmeli. O kadar derin yani. Öyle rüyalar görmeli ki insan toz pembe hayaller kurmalı, toz pembe gecelerde uyanmalı. Pembeyi sevmeyen var mıdır hayatta? En şeker halimiz ne de olsa... Bazen sinirleniriz karşımızdaki insana işte orada moru sevmeliyiz aslında. Ezilmek için, güçlü olmak için... Yalnızlığının rengini bulmalı insan, yalnızlığın rengini seçmeli. Benim yalnızlığım, gri mesela öyle ortada kalmışçasına bazen parçalı bulutlu, bazen sadece bozuk bir hava... Öyle bir renk seçmelisiniz ki hayatta umut dolu yarımlara uyanacağınız, sağlığınızı yitirmeyeceğiniz, gülüşlerden vazgeçilmeyeceğini bileceğiniz... Hayatımıza renk seçerek saflık katmalıyız biraz da. Sevmeliyiz ama dil de değil de güzel, içten, safçasına sevmeliyiz. Biz yaşarken kendimizi yitirmeyip hayatın renklerini seçmeliyiz aslında.

RÜVEYDA DİMİCİ - 12/E

AĞLIYORUM

Ölüyorsun, gözümün önünde.
Tutamıyorum, iyi edemiyorum.
Ağlıyorum, yanından geçerken.
Saklıyorum, anıları silinse de.
Gidişin bu sefer üşütüyor, ama
Geleceğini biliyorum en güzel renginle.
Bu gece de ağlıyorum.
Göz yaşlarım, görmemi engelliyor.
Sol gözüm, yine durmuyor; ıslatıyor boynumu.
Nereden geliyor, bu sevgi, bu keder,
Nereden geliyor bu kin ve nefret?
Yine ağlıyorum bu gece.

Orhan Veli KORKMAZ - 11/F

ÇARESİZLİK

Çaresizlik içinde çaresizliği anlatmak. Tarif etmeye çalışalım, iki tarafın da haklı olduğu durumda ne yapılabilir? Cevap yok... Dertlere şahitlik ederken mahkemede tanıklık yapamamak... Dertler, sadece yaparı ilgilendirse hataların bedelini sadece yapan ödese adalet yerine gelse keşke... Derdi dile getirmek derman olmuyor, sadece acıyı hafifletiyor. Yara aynı yara... Elden bir şey gelmiyor, ağlasak sızlansak ne fayda? Domino taşı gibi tek hataya bakıyor güzel bir günün elimizden akıp gitmesi.

Orhan Veli KORKMAZ / 11/F

MUTLULUK VE UNUTKANLIK ÜZERİNE

Eve dönüştür mutluluk. Soğuktan yüzün gerilir, gözün donar, elin işlevsizleşir. Canın acır, öyle soğuktur hava. Sana doğru yürüyen insanlar görürsün, anlamaya çalışırlar; gökyüzüne bakıp neden güldüğünü, anlamaya çalışırlar; yüzleri asık, elleri ceplerinde. Sen hissetmek, o anı sonsuza kadar yaşamak istersin. Ayaklarının değdiği her yaprağı hissetmek, duymak... Konuşmayı yeni öğrenmiş gibi acemi, yürümeyi unutmuş gibi topallar vaziyette, ne dediğini bilmez bir halde; sadece anı yaşamak istersin.

Orhan Veli KORKMAZ - 11/F

BAŞLANGIÇ

Her şey bir başlıkla istemekle şekillenmeye başlar. İstiyorum senin güzelliğini kelimelerle canlandırmayı. Gözümden özünü görmeni ve gözümdeki seni herkeşe göstermeyi... Sevginin; okulu, mahalleyi, şehri veya senin olduğun her yeri sevebilmek olduğunu ve sevginin karşılıksız sevmek olduğunu anladım.

Orhan Veli KORKMAZ - 11/F

KELEBEĞİN ÖMRÜ KADARDIR DÜNYA HAYATI

Beyza DEMİRTAŞ / 12-E

Kelebeğin ömrü en fazla bir gün diyorlar. Gerçekten de sadece bir gün yaşıyorlar ve gece yarısı olunca ölüyorlar. Ömür denen şey çok da uzun değil aslında, belki de beş saniye sonra hepimiz öleceğiz. Fakat hiçbirimiz öleceğimiz anı bilmediğimiz için sadece bu dünyayı düşünüp sadece bu dünyadaki saçma sapan isteklerimiz için yaşamaya çalışıyoruz. Sanki hiç ölmeyecekmiş gibi davranıyoruz. Her an ölümle burun burunayken, sanki hep bu dünyada kalacakmışız gibi bu dünyanın zevklerine kapılıyoruz. Olur olmadık şeylerle bize verilen bu canı sıkıyor, kendimizi üzmemek için yeni sebepler arıyoruz.

Hepimizin bir yakını ölmüştür. Hepimiz o acıyı biliyoruz. Hangi ölen diğer tarafa şuan ki hayatından bir şey götürüyor, cevabı çok basit, hiç kimse fakat hala hepimiz mal mülk peşinde koşma çabası içerisindeyiz. Herkesin kullandığı bir telefon var elbette, en basitinden olsa bile, sırf başkasınıki daha gösterişli diye gidip hiç düşünmeden pahalı bir telefon almak için uğraşıyoruz. Aslında ne kadar gösterişli olursa olsun biz ölünce yine burada kalmayacak mı? Keşke bazen yaşarken kendimizi bu dünyalık zevkler için hırpalamasak. Keşke diğer dünya için de faydalı şeyler biriktirmek için çabalasak. Daha dün ilkokula başlarken şu anda üniversiteye gitmek için çabalıyoruz. Hayat sizce de çok çabuk ilerlemiyor mu? O zaman hep bu dünyada kalacakmışız gibi yaşamak niye?

Şu an bir rüya içerisindeyiz. Bir gün uyanacağımızı ve Allah'ın huzurunda hesap vereceğimizi unutmamalıyız. Bu hayattaki yaşadıklarınız için değer mi gerçekten? Diğer dünyaya şu anki hallerden götürebilecek misiniz?

Bu dünyadan hiç ayrılmayacakmış gibi koştururken, o kadar hata yaparken bir gün diğer dünyaya gideceğimizi ve Allah'a hesap vereceğimizi unutmamalıyız. Hayat; gelip geçici hevesler için üzülecek kadar uzun değil. Elbet bir gün öleceğiz unutmamalıyız ve bunun için bu dünyada hazırlık yapmalıyız. Nasıl bu hayattaki zevklere ulaşmak için uğraşıyorsak, diğer dünyada mutlu olabilmek için de çalışmalı iyi ve güzel işler yapmalıyız.

BENDEN ÖNCE

Yorgunum yaşadıklarımın,
Hep yanlış anlaşılaktan,
Yorgunluğum ağır geliyor bedenime.
Ve birden halsiz düşünüyorum sessizce,
İçimdeki kanı kusamadığım sürece...

Yavaş bir ölüm fısıltısı benimkisi,
İlk önce bedenim çürür,
Sonra kalbim,
Sonra hislerim,
Belki başka arzular içinde,
İstediklerimi yapmadan...

Benden önce aklım yorgun, sürekli düşünmekten,
Kalbim yorgun, sürekli kırılmaktan,
Hislerim yorgun, yanlış anlaşılaktan,
Bense tükenmişim içimde, bir köşemde...

Sadece kimse duymadan yavaş yavaş ölüyorum.
Yavaş yavaş tükeniyorum, kimse fark etmeden.
Benden önce ise duygularımı tüketiyorum bir bir.
Ki arzular içinde ölmeyeyim diye...

RÜVEYDA DİMİCİ
12/E

KONYA TROPİKAL KELEBEK BAHÇESİ

Fatma Nur BÖYÜK - 11/A

İnsanoğlunun öğrenme şekillerinden biri de gezeerek öğrenmektir. Hatta okullarımızda yıllardır "Çok okuyan mı bilir yoksa çok gezen mi?" münazaraları düzenlenmektedir. Bence insanoğlu; ilgi, yetenek ve isteklerine göre her iki şekilde de çok şey öğrenebilir. Biz de size Türkiye'mizin iç turizmde önemli merkezlerinden biri olan Konya'mızda 2015 yılının Temmuz ayında açılan Konya Tropikal Kelebek Bahçesini tanıtmak istedik.

Konya Tropikal Kelebek Bahçesi, 3500 m2'lik gezi alanı ile toplamda 7.600 m2'lik bir kullanım alanına sahiptir.

1.600 m2'lik kelebek uçuş alanında 15 tür kelebeğe doğal yaşam alanı sunmaktadır. Bahçede 98 türe ait 20.000 adet bitki bulunmakta, kelebekler kendi nektar bitkileri etrafında uçarken gözlenebilmektedir.

Bahçeye girdiğiniz zaman, binlerce bitki ve kelebeğin bulunduğu, benzersiz bir atmosferle karşılaşacaksınız. Doğanın muazzam renkli mücevherleri olan kelebekleri, doğal yaşamlarında keşfedeceksiniz. Tropikal bir ortamda kelebeklerin birbiriyle ve doğayla olan harmonisine tanıklık edecek ve onların zarif kanatlarının mükemmel desenlerini görme fırsatını yakalayacaksınız.

Doğa rehberleri, size doğa yürüyüşü boyunca eşlik ederken siz de kelebeklerin hayat döngüleri, kamuflaj, korunma, beslenme ve güneşlenme gibi davranışlarını inceleme şansı bulacaksınız. Böcek köyünde önemli böcek takımlarının gizemli dünyalarına muhteşem bir yolculuk sizleri bekliyor. Ayrıca burada belki de daha önce hiç görmediğiniz şaşırtıcı ve gizemli hayvanlarla tanışacaksınız.

Kelebeklerin doğayla dansını izleyecek, stresten uzaklaşacak ve rahatlayacaksınız. Kendinizi doğanın mistik havasına bırakın ve yeni deneyimlere hazır olun. Eğer şanslıysanız bir kelebek omzunuza konar ve tüm yürüyüş boyunca size eşlik edebilir.

Çok nemli bir ortam olduğu için nefes darlığı rahatsızlığı yaşayanlar rahatsız olabilirler. Kelebeklerin en verimli ortamda yaşayabilmesi için nem oranı %80 iken hava sıcaklığı 28 derecede tutuluyor.

KELEBEKLER KAÇ GÜN YAŞAR?

Kelebeklerin 1 gün yaşar yanlıgsı mayıs sineklerinden gelmekteymiş. Mayıs sineğinin fizyolojik yapısının kelebeklere benzemesi ve 1 gün yaşaması toplumda kelebeklerin 1 gün yaşadığı yanlıgsını yerleştirmiş. Türlerine göre ortalama 1 hafta ile 1 yıl arasında ömürleri varmış. Türkiye'de yaşayan Sarı Bantlı Kadife kelebeği erişkin olarak 10 ay, Amerika'da yaşayan Yukka güvesi tırtıl halinde 30 yıl yaşayabiliyormuş.

Papilio Mormon (Great Mormon) kelebeği ağırlıklı olarak Güney Asya'da yaşamaktadırlar. Kanat açıklıkları 140 – 150 mm büyüklüğündedir.

Idea Leuconoe (Paper Kite – Large Tree Nymph) kelebeği Güney Doğu Asya'da yaşamaktadır. Kanat açıklığı 150 – 170 mm'dir. Uçarken görüntüsü uçurtmaya benzediği için "Paper Kite" adı verilmiştir.

Güney doğu Asya, Sri Lanka, Güney Hindistan, Yeni Gine ve Solomon adalarında yaşayan Parthenos Slyvia (Clipper) çürümüş meyvelerle beslenmeyi sever. Hızlı uçuşu için kendisine Clipper (Süratli) adı verilmiştir.

Genel olarak çürümüş meyve ile beslenmeyi seviyorlar. Farklı yerlerde kütüklerin üzerinde muz, elma, şeftali vb meyveler bulunuyor..

Tropikal Kelebek Bahçesinde sadece kelebekler bulunmuyor. Bu sevimli ve sürekli kavga eden papağanları da görebilirsiniz.

Kelebek Bahçesinde bulunan tüm kelebeklerin yaşam döngüsünü görebilirsiniz.

Kelebeklerin gelişimini zamana karşı tüplerde detaylı olarak görebiliyorsunuz.

Mülk Suresinde dediği gibi yaratılan her şey bir uyum içerisinde...

Ayrıca bahçede birçok farklı türde tropikal bitki bulunmaktadır: Besiz çiçeği, Fırça çalısı, Yarasa çiçeği, Duranta çiçeği, Floş İpek ağacı, Ebegümeciler ailesinden Çin gülü vb.

Besiz çiçeği, Fırça çalısı, Yarasa çiçeği, Duranta çiçeği, Floş İpek ağacı, Ebegümeciler ailesinden Çin gülü vb. pek çok tropikal bitkiyi burada görmek mümkün.

Böcek müzesinde farklı isimlerde odalar var ve her odada başka tür böceklerle ilgili detaylı bilgiler veriliyor: Karıncalar, arılar, peygamberdevesi, kırkanatlılar vs.

DEYİM HİKÂYESİ

HAZAL AKBABA - 11/E

PABUCU DAMA ATILMAK

Osmanlı döneminde esnaf ve sanatkârların bağlı bulunduğu teşkilat, ticaretin yanında sosyal hayatı da düzene koyuyordu. Kusurlu malın, malzemedan çalmanın ve kalitesiz işin önüne geçmek için de ilginç bir önlem alınmıştı. Bir ayakkabı aldınız veya tamir ettirdiniz diyelim. Ama kusurlu çıktı. Böyle durumlarda heyet şikâyeti ve sanatkârı dinliyordu. Eğer şikâyet eden gerçekten haklıysa, o ayakkabıların bedeli şikâyetçiye ödeniyordu. Ayakkabılar da ibret-i alem olsun diye ayakkabıyı imal edenin çatısına atılıyordu. Gelen geçen de buna bakıp kimin iyi, kimin kötü ayakkabı tamir ettiğini biliyordu. Böylece pabuçları dama atılan ayakkabıcı maddi kazançtan da oluyor ve gerçekten pabuçu dama atılmış oluyordu.

DİMYAT'A PİRİNCE GİDERKEN EVDEKİ BULGURDAN OLMAK

Dimyat, Mısır'da Süveyş Kanalı ağzında bir limandır. Eskiden Mısır'ın meşhur pirinçleri ince hasırdan örülmüş torbalar içinde buradan Anadolu'ya getirilmiş. Dimyat'a pirinç almak için giden bir Türk tüccarının bindiği gemi Akdeniz'de korsanlar tarafından soyulmuş ve adamcağızın bütün altınlarını almışlar. Bin bir zorluk içinde İstanbul'a dönen pirinç tüccarı o yıl iflas etmiş. İstanbul'dan kalkmış memleketi olan Karaman'a gitmiş. O sene tarlasından kalkan buğdayları da bulgur tüccarlarına sattığından kendi ev halkı kışın bulgursuz kalmışlar.

ÇAM DEVİRMEK, POT KIRMAK

Başkalarını kızdıracak, üzecek, gereksiz, münasibetsiz söz söyleme anlamında bir deyimdir. Zengin bir adamın, Göztepe Erenköy taraflarında, sekiz on dönüm bahçeli, büyük bir köşkü varmış. Adam bu bahçenin bir köşesine bir bina daha yaptırmaya karar vermiş. Eski binalar hep ahşap yapıldığı için,

gereken keresteyi tomruk halinde getirtmiş ve inşaat yaptıracağı yere istif ettirmiş. Bu tomrukların içinde çam, gürgen, meşe ve ceviz ağaçları da bulunuyormuş. Sayfiye mevsimi olmadığı için Nişantaşı'ndaki konağında oturan zengin adam bir sabah, köşküne gitmiş ve köşkün saf bekçisine emir vermiş:

-Bir hızarıcı bul, bahçedeki ağaçların arasındaki çamları biçtir, tahta ve kalas yaptır demiş.

Saf uşak da efendisinin emri üzerine hızarıcıları bulmuş. Çam tomrukları yerine, köşkün bahçesinde ne kadar kıymetli çam ağacı varsa kestirip devirmiş. Bu akılsız uşağın adı, çam deviren uşak kalmış.

GÜME GİTMEK

Zamanında yeniçeriler suçluları yakalayıp zindana kapatırlarken "Hooooopp gümm!" şeklinde nara atarlarmış. Ancak aynı "Kurunun yanında yaş da yanar." atasözünde olduğu gibi bazen zindana atılanlar arasında suçu olmayanlar, yani masum kişiler de bulunmuş. İşte halk, suçsuz bir vatandaşın zindana atıldığında günahsız yere hapse götürülüyor anlamında "Adamcağız güme gitti, yazık oldu." dermiş.

ÇİZMEDEN YUKARI ÇIKMAK

Bilmediği işe, yetkisi dışındaki konuya karışmak anlamında bir deyimdir. 19.yüzyılda, Fransız ressamlarından Delacroix Paris'te bir resim sergisi açmış. Sergiyi gezenlerden bir kişi, büyükçe bir şövalye tablosunun önünde uzun süre durarak yakından uzaktan ciddi ciddi seyretmiş, beğenmediğini belirten bir biçimde de başını salmış. Bu durum ilgisini çeken ressam, yanına gelerek sormuş:

- Bu tablo ile çok ilgilendiğiniz belli oluyor.
- Evet demiş adam. Şövalyenin çizmesindeki körük kıvrımlarında hatalar var.
- Peki nasıl anladınız, işiniz bu mu?
- Ben kunduracıyım, çizme dikerim, deyince ressam hemen tuvalini ve boyalarını getirerek adamın söylediği biçimde çizmeyi düzeltmiş ve gerçekten daha iyi olduğunu görmekten memnun olarak adama teşekkür etmiş. Fakat adam yine tablonun başından ayrılmadan bu kez de şövalyenin pantolonunda ve kemerinde de hatalar olduğunu belirtince bu çokbilmişliğe dayanamayan ressam:
  - Bak dostum demiş, sen kunduracısın, çizmeden yukarı çıkma!

KOZUNU PAYLAŞMAK

Koz ceviz manasına gelir. Eskiden Kastamonu'nun iki köyü arasında ortak olarak kullanılan bir cevizlik varmış. Ceviz toplama mevsimi gelince bir gün belirlenir ve iki köy halkı cevizlikte buluşur cevizleri paylaşırlarmış. Ancak her seferinde haksızlık olduğu ileri sürülerek kavga çıkarmış. Hatta olay öyle bir seviyeye gelirmiş ki köylerde kavgaya müsait eli sopa tutan delikanlılar, koz paylaşma gününden önce günlerce hazırlık yaparlarmış. Bir ana oğlunun büyüdüğünü anlatmak için: "Benim oğlan, kozunu paylaşacak çağa geldi." dermiş.

FOYASI MEYDANA ÇIKMAK

Kuyumcular yaptıkları yüzük küpe gerdanlık gibi ziynet eşyalarının üzerine mücevherin ışığı daha iyi yansıtması ve parlaklığının artması için FOYA adı verilen bir madde sürerler. Zamanla sürülen bu foya dökülür. Bu duruma foyası çıkmış denilir. Halk arasında yalan söyleyen sahtekârlık yapan kişilerin yalanları ortaya çıktığında "Foyası meydana çıktı." şeklinde benzetme yapılır.

AĞZINDAN BAKLAYI ÇIKARMAK

Sabrı tükenip o zamana kadar söylemediğini söyleyivermek anlamında bir deyimdir. Eski zamanlarda çok küfürbaz bir adam varmış. Memleketin müftüsü bu adamı çağırıp sık sık nasihat edermiş. Küfür edeceği sırada aklına gelip vazgeçmesi için de ağzında bir bakla tanesi tutmasını önermiş. Bir gün yine Müftü Efendi bu adama nasihat ederken münasebetsizin biri içeri girmiş ve müftüye sormuş:

- Müftü Efendi sağdıcmı öldü. Bana mirasın kaçta kaç isabet eder? Canı sıkılan müftü küfürbaza dönmüş:
  - Çıkar ağzından şu baklayı da bu herife gerekli cevabı, kendi usulüne göre sen ver, demiş

BUNLARI BILİYOR MUSUNUZ?

Kezban ACAR - 11/A

- Bir kilo limonda, bir kilo çilekten daha fazla şeker olduğunu,
- Timsahların renk körü olduğunu,
- Sadece erkek kanaryaların öttüğünü,
- Yarım kilo bal yapabilmek için arıların iki milyondan fazla çiçekten bitki özü toplamak zorunda olduklarını,
- Tarantulaların iki buçuk yıl hiçbir şey yemeden yaşayabildiklerini,
- İncilerin sirkede eridiklerini,
- Havuca rengini veren bir karo tenin olduğunu,
- Venüs'ün saat yönünde dönen gezegen olduğunu,
- En fazla asfaltlı yola sahip olan ülkenin Fransa olduğunu,
- Sihirli sözcük olan "Abrakadabranın ilk olarak yüksek ateşli hastaların ateşlerini düşürmek için söylendiğini,
- Eyfel Kulesi'nin tepesine çıkabilmek için 1.792 basamak çıkmak gerektiğini,
- Bağırsaklarımızda 400'den fazla bakterinin olduğunu ve bu bakterilerin bağırsaklarımızdaki sayılarının hücre sayılarımızdan daha fazla olduğunu,
- Denizatlarında annenin yumurtayı babaya verdiğini ve babanın da o yumurtayı 6-8 hafta kesesinde taşıdıktan sonra, kesesinde yavru bir denizati doğurduğunu,
- Günde bir metre boy atan sarmaşıkların olduğunu,
- İnsana yemek için saldıran tek hayvanın ayı olduğunu,

- Kurtların yiyeceklerini 30 km taşıyıp yavrularına götürdüğünü,
- Kir kurtlarının en sevdiği yiyeceklerin kavun olduğunu,
- Piranaların üç ısırışta insan elini bileğinden koparabileceğini,
- Soğuk iklimde yaşayan tatlı su kaplumbağası türü olan kaplumbağaların, sonbaharda derin bir nefes alarak girdikleri sudan, ilkbaharda çıktıklarını ve bu kaplumbağaların üç ay oksijensiz hayatta glikolizden enerji sağlayarak kalabildiklerini ve bunların kalp atışlarının dakikada bir olduğunu,
- Dişi mavi balinaların 34m boyunda olduklarını ve günde 3.000.000 kalori aldıklarını,
- Edison'un ampule konulacak maddeyi bulabilmek için 3.000 deneme yaptığını,
- Birinci Dünya Savaşı'nda 2.500.000 tane atın kullanıldığını,
- Yapılan bir deney sonucunda sigara içindeki katran maddesinin bir farenin sırtına sürüldükten sonra, farenin sırtındaki o bölgede kanser oluştuğunu,

BAŞARILARIMIZ

SİYER-İ NEBİ YARIŞMASINDA ANKARA BİRİNCİSİ OLDUK

Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Çankaya Müftülüğü'nün koordinasyonuyla gerçekleştirilen 5.Ankara Liseler Arası Siyer-i Nebi Yarışmasında okulumuz Ankara Birincisi oldu. Öğrencilerimiz Melike İkra ÜNAL, Hazal AKBABA ve Büşra Nur ŞAHİN 28 Şubat 2018 tarihinde Ankara Birincisini belirlemek üzere yapılan yarışmaya Çankaya İlçe Birincisi olarak katıldılar.

Yarışmada tüm öğrenciler 9.,10.,11. ve 12. sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kitapları ile DİB Yayınları Hatemü-l Enbiya - Hz. Muhammed ve Hayatı kitaplarından sorumlu tutuldular. Final Yarışmasında öğrencilere Çoktan Seçmeli, Boşluk Doldurma, Görsel Soru ve Canlandırma Soruları olarak toplamda 15 soru soruldu.

Ankara Merkez İlçeleri arasında birinci olan okulumuz aynı zamanda 5 yıldır yapılan yarışmada ilk kez bir Anadolu İmam Hatip Lisesinin birinciliği ile bir ilki de yaşamış ve yaşatmış oldu. Finalde okulumuzu Ankara Birinciliğine taşıyan öğrencilerimiz ve Danışman Öğretmenleri Merve BAĞIR Kutsal Topraklara Umre Ziyareti ile ödüllendirildiler. Okulumuza bu başarıyı ve sevinci yaşatan öğrencilerimizi ve ailelerini tebrik eder, çalışmalarında her türlü fedakârlığı gösteren İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Merve BAĞIR 'a teşekkür ederiz.

İLÇEMİZ MEAL BİLGİ YARIŞMASINDA İKİNCİ OLDUK

Çankaya İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ve Çankaya İlçe Müftülüğü işbirliğiyle düzenlenen "2. Değerlerimizle Buluşalım İsimli Ödüllü Meal Bilgi Yarışması" nda finalde ikinci olduk.26.04.2018 tarihinde yapılan final yarışmasında okulumuzu temsil eden öğrencilerimiz Hüda HACIOĞLU, Fatmanur ŞAHİN ve İkranur ULUĞ ikinci oldular. Başarılarından dolayı öğrencilerimizi tebrik eder çalışmalarında her türlü fedakârlığı gösteren İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Hatice GÖZEN 'e teşekkür ederiz.

KURANI KERİMİ GÜZEL OKUMA YARIŞMASINDA ÜÇÜNCÜ OLDUK

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü tarafından her yıl geleneksel olarak düzenlenen Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arası Kur'an-ı Kerim 'i Güzel Okuma Yarışması Ankara İli I. Bölge Finalinde Okulumuz 12/D sınıfı öğrencisi Halit FİDAN üçüncü olmuştur. Başarılarından dolayı öğrencimizi tebrik eder, çalışmalarında her türlü fedakârlığı gösteren İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Bayram GÜRBÜZ 'e teşekkür ederiz

2016-2017 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ÖSYM YERLEŞTİRME İSTATİKLERİMİZ

	ÖĞRENCİ SAYISI	%
SINAVA GİREN	96	
ÖSYM YERLEŞEN	39	%41
LİSANS PROGRAMINA YERLEŞEN	28	%72
ÖNLİSANS PROGRAMINA YERLEŞEN	11	%28

OKULUMUZUN ETKİNLİKLERİ

ODTÜ BİLİM VE TEKNOLOJİ MÜZESİ GEZİMİZ
Okulumuz öğrencileri Biyoloji Öğretmenimiz Nursen YAĞLIOĞLU ve Kimya Öğretmenimiz Nuray UĞURLU-OĞLU rehberliğinde 17.04.2018 tarihinde ODTÜ Bilim ve Teknoloji Müzesini gezdi.

OKULUMUZDA KAN BAĞIŞI KAMPANYASI DÜZENLENDİ

Okulumuzda Kızılay'a destek vermek ve Kan Bağışının önemini vurgulamak amacıyla kampanya düzenlendi. Kan Bağışı Kampanyasına okulumuz öğretmenleri ve velilerimiz yoğun ilgi ve katılım gösterdi. Kan Bağışı Kampanyasının düzenlenmesinde emeği geçen Sağlık Bilgisi Öğretmenimiz Yasemin BAŞAR'a ve duyarlı katılımcılarımıza teşekkür ederiz.

OKULUMUZUN FUTBOL TURNUVASINDA DERECEYE GİRENLER MADALYALARINI ALDILAR

Okulumuzda düzenlenen Futbol Turnuvasında dereceye giren öğrencilerimiz madalyalarını aldılar. Turnuvanın düzenlenmesinde emeği geçen Beden Eğitimi Öğretmenimiz Bülent GÜNEN'e teşekkür eder, öğrencilerimize tebrik ederiz.

OKULUMUZDA MİRAC KANDİLİ PROGRAMI DÜZENLENDİ

Miraç bizlere, Cenab-ı Hakk'ın kullarını sevgi ve rahmet gözüyle görebilme imkânı sunar. Programın düzenlenmesinde emeği geçen öğretmen ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

18 MART ÇANAKKALE ZAFERİ VE ŞEHİTLERİ ANMA GÜNÜ

18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Programımız okulumuz konferans salonunda gerçekleştirildi. Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN'ın günün anlam ve önemini anlatan konuşması ile başlayan programımız öğrencilerimizin okuduğu şiirler ve Çanakkale Zaferi Tiyatro Gösterisi ile tamamlandı. Programın hazırlanmasında emeği geçen öğretmenlerimiz Sibel AKÇA, Filiz SABIRER, Aysun GÖLCÜK, Nuray UĞURLUOĞLU'na ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

OKULUMUZDAKİ GENEL SORUNLARIN TESPİTİ VE ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK İSTİŞARE TOPLANTISI YAPILDI

Okulumuzda Akademik Başarı ve Mesleki Gelişim Alanlarında tespit edilen genel sorunları ve çözümüne yönelik öğretmenlerimizin yaklaşımlarını belirlemek amacıyla Müdür Yardımcısı Emine HOCAOĞULLARI başkanlığında istişare toplantısı gerçekleştirildi.

"YİYİNİZ İÇİNİZ FAKAT İSRAF ETMEYİNİZ" KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ

Tüketim ve israf konularında öğrencilerimizin duyarlılıklarını artırmak amaçlı çalışmalar yapıldı. Uygun yerlere uyarı amaçlı görseller asıldı. Sunum yapıldı. Emeği geçenlere teşekkür ederiz.

OKUL MÜDÜRÜMÜZ SINIF ZİYARETLERİ YAPTI

Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN eğitim içeriğini ve uygulamalarını izlemek ve değerlendirmek, öğretim birliğini sağlamak amacıyla sınıf ziyaretlerini gerçekleştirdi. Sınıf ziyaretlerinde deneyimlerini de aktaran Müdürümüze teşekkür ederiz.

ÖĞRETMENLERİMİZİN KİTAP OKUMA VE MÜZAKERE ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Eğitimde yeni yaklaşımlar elde edebilmek amacıyla öğretmenlerimizin Kitap Okuma Çalışmaları ve Müzakere çalışmaları devam ediyor. Okul kütüphanemizde gerçekleştirilen çalışmalarımız ile okunan kitaplar tanıtılıyor ve müzakere yapıyor.

OKUL BAHÇESİ DÜZENLEME ÇALIŞMALARIMIZ TAMAMLANDI

Okul Bahçemizin Düzenleme Çalışmaları havaların düzelmeye başlamasıyla tamamlandı. Mini Botanik Bahçemizde bulunan Kekik, Biberiye, Lavanta, Çilek gibi farklı türdeki bitkiler öğrencilerimizde bilimsel farkındalık, öğrenme kültürü oluşturma açısından oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Emeği geçen öğretmen ve öğrencilerimize teşekkür ederiz.

12.SINIF ÖĞRENCİLERİMİZE ÜNİVERSİTEYE HAZIRLIK DENEME SINAVLARIMIZ DEVAM EDİYOR

Son sınıf öğrencilerimizin sınav maratonu devam ediyor. Öğrencilerimizin Destekleme ve Yetiştirme Kurs Programları devam ederken diğer yandan deneme sınavları sürüyor. Sınava girecek tüm öğrencilerimize başarılar dileriz.

M.AKİF ERSOY 'UN TORUNU SELMA ARGON DEDESİNİ ANLATTI

12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü münasebetiyle okulumuzda düzenlediğimiz programda Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy 'u torunu anlattı.

Milli mücadelenin en büyük kahramanlarından olan, kaleme aldığı İstiklal Marşı ile milletin vatana, millete ve bayrağa olan sevdasını tüm dünyaya haykıran Mehmet Akif Ersoy 'un vatanperverliğini ve yaşam öyküsünü kendisinden dinleme fırsatı bulduğumuz Selma ARGON 'a teşekkür ederiz.

KUR 'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALARIMIZ DEVAM EDİYOR

Mesleki Uygulama Çalışmaları kapsamında öğrencilerimize Kur 'an-ı Kerim 'i Güzel Okumaya yönelik çalışmalarımız Meslek Dersleri Öğretmenlerimiz tarafından yürütülmeye devam ediyor. Mesleki Çalışmalarda ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kabiliyeti olan öğrencilerimizin topluluk önünde Kur 'an-ı Kerim 'i Güzel Okuma becerilerini geliştirmek amacıyla okulumuz konferans salonunda Kur 'an-ı Kerim Okuma Etkinliği düzenlendi. Öğrencilerimize ve emeği geçen öğretmenlerimize teşekkür ederiz.

AYIN ÖĞRENCİSİ VE SINIFI SEÇİLDİ

Ayın öğrencisi olarak Siyer-i Nebi Yarışmasında Okulumuzu Ankara Birinciliğine taşıyan

Melike İkra ÜNAL

Hazal AKBABA

Büşra Nur ŞAHİN seçilmişlerdir. Ayın sınıfı olarak seçim kriterlerini taşıyan 10/A sınıfı Ayın Sınıfı olarak seçilmiştir. Tebrik ederiz

"28 ŞUBAT DARBESİ " KONULU PANEL DÜZENLENDİ

Okulumuz Konferans Salonunda 02.03.2018 tarihinde öğrencilerimizi bilgilendirmeye ve bilinçlendirmeye yönelik "28 Şubat Darbesi" konulu panel düzenlendi. Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN 28 Şubat Darbe süreci ile ilgili konuşmasında o yıllarda yaşananları özetledi. 28 Şubat Darbe sürecinde alınan kararlarla eğitimin kesintisiz 8 yıla çıkarılması, İmam Hatip Ortaokullarının kapatılması ile eğitimin çok büyük darbe aldığı anlatıldı. 28 Şubat sürecinde mesleklerinden atılmış olan öğretmenlerimiz o dönemde yaşamış oldukları haksızlıkları dile getirdiler. Yaşadıkları acıların izleri hala öğretmenlerimizin yüzlerinden okunmaktaydı.

BASINDA BİZ...

Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Çankaya Müftülüğünün koordinasyonuyla gerçekleştirilen 5.Ankara Liseler Arası Siyer-i Nebi Yarışmasında okulumuz Ankara Birincisi oldu. Öğrencilerimiz Melike İkra ÜNAL, Hazal AKBABA ve Büşra Nur ŞAHİN 28 Şubat 2018 tarihinde Ankara Birincisini belirlemek üzere yapılan yarışmaya Çankaya İlçe Birincisi olarak katıldılar.

Ankara Merkez İlçeleri arasında birinci olan okulumuz aynı zamanda 5 yıldır yapılan yarışmada ilk kez bir Anadolu İmam Hatip Lisesinin birinciliği ile bir ilki de yaşamış ve yaşatmış oldu. Finalde okulumuzu Ankara Birinciliğine taşıyan öğrencilerimiz ve Danışman Öğretmenleri Merve BAĞIR Kutsal Topraklara Umre Ziyareti ile ödüllendirildiler. Final Yarışması tüm heyecanı TRT Diyanet TV de canlı olarak yayınlandı.

ÖĞRENCİLERİMİZLE AHMET HAMDİ AKSEKİ CAMİİNDE SABAH NAMAZINI EDA ETTİK

11 Mart Pazar günü öğrencilerimizle birlikte Sabah Namazı Buluşması Programı kapsamında Ahmet Hamdi Akseki Camiinde sabah namazını kıldık.

SINAV SONRASINDA KAZANIMLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Okulumuz zümre öğretmenleri yapılan uygulamalı ve yazılı sınavlar sonrası öğrencilerimizin kazanımlarını değerlendirme çalışmalarını I. Dönem itibariyle tamamlamış olup eksik görülen kazanımlar için gerekli tedbirler alınmıştır. Edinilmeyen kazanımlar için konu tekrarları ve örnek soru çözümleri gibi yöntemler kullanılmıştır. Aynı şekilde çalışmaların II. Dönem de yürütülmesine karar verilmiştir.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNERLİK FAKÜLTESİ MÜZESİNE GEZİ DÜZENLENDİ

Okulumuz 11/A ve 11/B sınıfı öğrencilerimiz Biyoloji Öğretmenimiz Nursen YAĞLIOĞLU rehberliğinde 27.02.2018 tarihinde Ankara Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Müzesini ziyaret ettiler. Öğrencilerimiz evcil ve vahşi hayvanların yapısı, yaşayış biçimleri hakkında yetkililer tarafından bilgilendirildi. Veteriner Hekimlik Mesleğinin tanıtılması ve ders konularımızın pekiştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen gezinin öğrencilerimize farklı ufuklar açması yeni bakış açıları kazandırması hedeflenmiştir. Gezinin düzenlenmesinde emeği geçen okul idaremize ve öğretmenimize teşekkür ederiz.

MESLEKİ GELİŞİM ÇALIŞMALARIMIZ DEVAM EDİYOR

İHL Meslek Dersleri Öğretmenlerimiz tarafından kız ve erkek öğrencilerimizin yeteneklerini geliştirme yönünde Mesleki Gelişim Çalışmalarımız devam ediyor. Öğrencilerimizin yetenekleri doğrultusunda yapılan uygulamalı çalışmalarımız Hitabet, Ezan Okuma, Kur'anı Kerim 'i Güzel Okuma gibi farklı alanlarda yürütülmektedir. Emeği geçen hocalarımıza teşekkür ederiz.

DOÇ.DR. ÖZCAN GÜNGÖR 'Ü MAKAMINDA ZİYARET ETTİK

Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN, 21.02.2018 tarihinde Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Doç.Dr. Özcan GÜNGÖR 'ü makamında ziyaret etti. Okul Müdürümüze, Müdür Yardımcımız Emine HOCAOĞULLARI ve İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Bayram GÜRBÜZ eşlik etti. Çankaya İmam Hatip Okulları Platformu Başkanı da olan Doç.Dr. Özcan GÜNGÖR hocamızla İmam Hatip Liselerinin Problemleri ve Geleceği ile ilgili verimli bir söyleşi gerçekleştirildi. Ziyaretimizden duydukları memnuniyeti dile getiren hocamıza okulumuz adına hediyemizi takdim ettik.

"TARİH BİLİNCİ" SEMİNERİ DÜZENLENDİ

Siyaset Bilimci Araştırmacı Yazar Sedat Servet HOCA-OGULLARI tarafından Değerler Eğitimi Projesi kapsamında okulumuz öğrencilerine 20.02.2018 tarihinde "Tarih Bilinci" konulu seminer verildi.

FEZA GÜRSEY BİLİM MERKEZİNE GEZİ DÜZENLENDİ

Okulumuz öğrencileri, Kimya Öğretmenimiz Nuray UĞURLUOĞLU rehberliğinde 14.02.2018 tarihinde Feza Gürsey Bilim Merkezini ziyaret ettiler.

"GENÇLİK VE GÜVENLİ GELECEK PROJESİ" KAPSAMINDA BİLGİLENDİRME SEMİNERİ DÜZENLENDİ

Ankara Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü Yetkilileri tarafından 14.02.2018 tarihinde öğrencilerimize "Gençlik ve Güvenli Gelecek Projesi" kapsamında bilgilendirme semineri verildi.

VEFATININ 100.YILINDA SULTAN 2. ABDÜLHAMİD HAN RAHMETLE ANILDI

Vefatının 100.sene-i devriyesinde Cihan İmparatoru Cennet Mekân Sultan 2.Abdülhamid Han 'ı rahmet ve minnetle andık. Programın hazırlanmasında emeği geçen öğrencilerimize ve Tarih Öğretmenimiz Leyla KOÇAK 'a teşekkür ederiz.

HALK EĞİTİM MERKEZİ İLE İŞBİRLİĞİ YAPILARAK ÖĞRENCİLERİMİZE KURS DÜZENLENDİ

Okulumuzda açılan Çocuk Gelişimi ve Bakımı Sertifikalı Programı öğrencilerimizin yoğun ilgisiyle başladı.260 saatlik kurs tamamlandığında Katılımcı Sertifikası almaya hak kazanan öğrencilerimiz Okul Öncesi Kurumlarda Yardımcı Eğitimci olarak görev alabilecekler. Katılımcı öğrencilerimize başarılar dileriz.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜREÇLERİ VE ÖĞRENME BECERİLERİ REHBERLİK SERVİSİ TARAFINDAN TAKİP EDİLİYOR

2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı çalışmaları kapsamında öğrencilerimizin eğitim ve öğretim süreçleri ve öğrenme becerileri Rehberlik Öğretmenlerimiz Meral ÖZCAN ve Asım CEYLAN tarafından düzenli olarak takip edilmektedir.

ÇANKAYA MÜFTÜLÜĞÜ İLE MESLEKİ GELİŞİM ÇALIŞMALARINDA İŞBİRLİĞİ YAPILDI

Çankaya Müftülüğü ile Mesleki Gelişim Çalışmaları konusunda işbirliği yapıldı. Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN ve Çankaya Müftüsü Sayın Hamdi GEVHER arasında gerçekleşen görüşme sonucunda okulumuz öğrencilerinin mesleki gelişimlerinin geliştirilmesi konusunda Çankaya Müftülüğü ile işbirliği sağlandı.

ÖĞRENCİLERİMİZLE BUZ PATENİ SARAYINDAYIZ

Okulumuz öğrencileri ile 15.01.2018 tarihinde Coğrafya Öğretmeni Rümeyza ERDOĞAN rehberliğinde Ankara Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Buz Pateni Sarayına gezi düzenlendi. Dönem sonu motivasyon gezisi olarak değerlendirdiğimiz etkinliğimizle öğrencilerimiz keyifli zaman geçirdiler. Gezinin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ederiz.

SAĞLIKLI BESLENME VE OBEZİTEYİ ÖNLEME SEMİNERİ DÜZENLENDİ

Okulumuz Rehber Öğretmeni Meral ÖZCAN tarafından öğrencilerimize yönelik Sağlıklı Beslenme ve Obeziteyi Önleme semineri düzenlendi. Düzenlenen seminerle öğrenciler için en önemli öğünün kahvaltı olduğu, kahvaltı yapılarak okula gelindiği takdirde dikkat dağınıklığının çok daha az görüldüğü vurgulandı. Ayrıca açta satılan gıdaların tüketilmemesi gerektiği anlatıldı. Seminerle öğrenci sağlığını korumak ve obeziteyi önleme konusunda farkındalık oluşturma amaçlandı.

MEKKE 'NİN FETHİ COŞKUYLA KUTLANDI

Mekke 'nin Fethi coşkuyla kutlandı. Program saygı duruşu ardından İstiklal Marşımızın okunması ile başladı. Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN 'ın günün anlam ve önemini anlatan konuşması ve Kur 'an-ı Kerim Tilaveti ile devam etti. Okulumuz Mehteran Takımının ilk sunumunu da böyle güzel bir programla gerçekleştirmiş olması oldukça önemli. Başarılı sunumlarından dolayı öğrencilerimizi tebrik eder, çalışmalarında emeği geçenlere teşekkür ederiz.

"KİTAPLARIMIZI SAKLAMAYALIM, KARDEŞLERİMİZ İLE PAYLAŞALIM" PROJESİ

Okulumuz Biyoloji Öğretmeni Nurşen YAĞLIOĞLU ve 10/A sınıfı öğrencilerinden Esra Nur BOZKOÇ, Kübra BEK ve Şeyma SÜLÜK 'ün Aralık 2017 de başlattığı "Kitaplarımızı Saklamayalım Kardeşlerimizle Paylaşalım" Projesiyle başlatılan Kitap Kampanyası okulumuz öğrenci ve öğretmenlerinin katkılarıyla tamamlandı. Kampanyada toplanan kitaplar öğrencilerimizin evde okunup tekrar değerlendirilmek üzere getirdikleri eserlerin düzenlenmesi ile Kardeş Okul Mamak Ahmet Kabaklı İlkokulu ve Ortaokuluna 10.01.2018 tarihinde teslim edildi. Kısa sürede tamamlanan kampanyamız ile küçük yüreklerin mutlulukları görmeye değerdi. Kampanya sürecinde emeği geçen öğrenci ve öğretmenlerimizi tebrik eder, desteğini esirgemeyen okul idaremize teşekkür ederiz.

ÖZEL HAREKÂT DAİRESİ BAŞKANLIĞINA GEZİ DÜZENLENDİ

Okulumuz Müdür Yardımcısı Emine HOCAOĞULLARI ve Tarih Öğretmenimiz Aysun GÖLCÜK 'ün rehberliğinde öğrencilerimizle Emniyet Genel Müdürlüğü Özel Harekât Daire Başkanlığını gezdik. Öğrencilerimiz Özel Harekât Personelleri tarafından bilgilendirildi.

YARDIMLARIMIZ MİNİKLERE ULAŞTI

Okulumuz Tarih Öğretmeni Aysun GÖLCÜK 'ün koordinesiyle Van Gürpınar Kuş Dağı Köyü Dr. Daim DİRİCAN İlkokulu çocukları için öğrenci ve öğretmenlerimizin elbirliğiyle topladığı yardımlar yerine ulaştırıldı. Kitap, kırtasiye, oyuncak ve kışlık giyeceklerden oluşan malzemeler teslim edildi. Elden Ele Yardımlarla gelen mutluluk görmeye değer. Emeği geçenlere teşekkür ederiz.

12.SINIF ÖĞRENCİLERİMİZE "TEST ÇÖZME TEKNİKLERİ"SEMİNER İ DÜZENLENDİ

Okulumuz Rehber Öğretmenleri Meral ÖZCAN ve Asım CEYLAN tarafından 12.sınıf öğrencilerimize 04.01.2018 tarihinde "Test Çözme Teknikleri" Semineri verildi. Seminerde test tekniğine dayalı sınavlarda başarısızlığın nedeninin genellikle bilgi eksikliğinden değil, sorulara yaklaşım tarzından veya soru tipine alışkın olmamaktan kaynaklandığı anlatıldı.

Sınav hazırlık aşamasında; öncesinde konu eksikliğinin kalmaması, mümkün olduğunca farklı soru tipleri çözülmesi, zamanın iyi kullanılması, çözülemeyen soruların bizi yıldırmaması, soru köklerinin iyi okunması ve anlaşılması gerektiği vurgulandı. Sunumlarından dolayı Rehber Öğretmenlerimize teşekkür eder, sınava girecek tüm öğrencilerimize başarılar dileriz.

"ÖFKEMİZİ KONTROL ETME YÖNTEMLERİ" KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ

Okulumuz 9.sınıf öğrencilerine 09.01.2018 tarihinde Rehber Öğretmenimiz Meral ÖZCAN tarafından "Öfkemizi Kontrol Etme Yöntemleri" konulu seminer verildi. Sunumları için teşekkür ederiz.

KÖY OKULLARINA YARDIM KAMPANYAMIZ

Okulumuz Tarih Öğretmeni Aysun GÖLCÜK 'ün koordinesiyle Van Özalp Dırbaz Şaylığ İlkokulu için öğrenci ve öğretmenlerimizin elbirliğiyle topladığı yardımlar yerine ulaştırıldı. Elden Ele Yardımlarla gelen mutluluk görmeye değer. Emeği geçenlere teşekkür ederiz.

"GENÇ NİDA" KIZ ÖĞRENCİLER KUR'AN-I KERİM GÜZEL OKUMA YARIŞMASINA KATILDIK

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün her yıl geleneksel olarak düzenlediği Milli İrade Kız Anadolu İmam Hatip Lisesin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencileri arası "Genç Nida" Kız Öğrenciler Kur'an-ı Kerim Güzel Okuma Yarışmasına okulumuz 10/B sınıfı öğrencisi Esra ARSLAN katılmıştır. Öğrencimizi gayretinden dolayı tebrik ederiz.

"ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI" SEMİNERİ DÜZENLENDİ

9 ve 10.sınıf öğrencilerimize 03.01.2018 tarihinde Okulumuz Rehber Öğretmeni Meral ÖZCAN tarafından "Çocuk İhmal ve İstismarı" konulu seminer verildi.

KONYA GEZİSİNE KATILDIK

25 Kasım 2017 tarihinde Gençlik ve Spor Bakanlığınca düzenlenen Konya Gezisine Müdür Yardımcımız Emine HOCAOĞULLARI refakatinde öğrencilerimizle katıldık. Konya Demek Mevlana Demek Konya Demek Tarih Demek

EBRU KURSUMUZ DEVAM EDİYOR

Geleneksel sanatlarımızdan Ebru Kursu 2017-2018 Eğitim Öğretim Yılında okulumuzda açıldı. Kendine özgü desenleri ve üretim tekniği açısından insanın karakteristik özelliklerini taşıyan Ebru sanatı öğrencilerimizde farkındalık oluşturma açısından önemlidir.

ÖĞRENCİ RİSK HARİTASI ÇIKARILDI VE ALINAN TEDBİRLER KARARLAŞTIRILDI

2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Öğrenci Risk Haritası okulumuz Rehber Öğretmenleri tarafından çıkarılıp analiz edildi. Bu kapsamda alınması gereken tedbirler kararlaştırıldı.

KUDÜS VE MESCİD-İ AKSA KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ

Kudüs Bilinci Derneği tarafından hazırlanan öğrencilerimize yönelik Kudüs ve Mescid-i Aksa Programımız okulumuz konferans salonunda gerçekleştirdik. Programda emeği geçenlere teşekkür ederiz.

ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN HAZIRLANMASI İLE İLGİLİ TOPLANTI YAPILDI

Meslek Dersleri Öğretmenlerimiz branşları ile ilgili öğretim materyali hazırlanması konusunda istişare toplantısı gerçekleştirdi. Maket, yap-boz, kelime kartları, afiş vb. ürünlerin geliştirilerek öğrencilerimizde kalıcı öğrenmeye katkı sağlanması hedeflendi.

SİYER-İ NEBİ YARIŞMASI BİRİNCİLERİMİZ VE İDARECİLERİMİZ FAİK GÜNGÖR, 'U ZİYARET ETTİLER

Siyer-i Nebi yarışması birincilerimiz ve idarecilerimiz okulumuz kurucusu Faik Güngör Bey'i ziyaret ettiler.

40 AYET VE 40 HADİS ETKİNLİKLERİ DÜZENLENDİ

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün Sosyal ve Mesleki Etkinlik Çalışmaları kapsamında "Kırk Ayet" ve "Kırk Hadis" çalışmalarımız devam ediyor. Öğrencilerimiz Meslek Dersleri Öğretmenleri rehberliğinde Hadis/Ayet meclislerinde düzenli olarak toplanıp belirlenen ayet ve hadisleri anlama ve ezber çalışmalarını yürütmektedir.

Değerler Eğitimi Çalışmaları kapsamında İNFAK konusu ile ilgili TDV yetkilileri tarafından okulumuz öğrencilerine seminer verildi.

TDV Yetkilileri vakfın yardım çalışmaları ile ilgili öğrencilerimizi bilgilendirdi. Program sonunda Arakanlı kardeşlerimiz için toplanan yardımlar vakıf yetkililerine teslim edildi. Yardım çalışmalarında özveriyle çalışan öğrencilerimizi tebrik ediyor, emeği geçen okul idarecilerimize ve TDV' na teşekkür ederiz.

ANNE-BABA EĞİTİMİ SEMİNERLERİMİZ TAMAMLANDI

Evin Okula Yakınlaştırılması ve Değişen Anne Baba Roller Projesi kapsamında velilerimize;
1-Çocuğun akademik başarısında aile desteği/okuma kültürü

2-Televizyon, cep telefonu, internet, siber güvenlik ve sosyal medya

Konulu seminerlerimiz Rehber Öğretmenimiz Meral ÖZCAN tarafından verildi.

DEĞERLER EĞİTİMİ KAPSAMINDA "İNFAK" KONUSU KONGRESİ DÜZENLENDİ

Değerler Eğitimi Çalışmaları kapsamında İNFAK konusu ile ilgili TDV yetkilileri tarafından okulumuz öğrencilerine seminer verildi.

TDV Yetkilileri vakfın yardım çalışmaları ile ilgili öğrencilerimizi bilgilendirdi. Program sonunda Arakanlı kardeşlerimiz için toplanan yardımlar vakıf yetkililerine teslim edildi. Yardım çalışmalarında özveriyle çalışan öğrencilerimizi tebrik ediyor, emeği geçen okul idarecile-

GENÇ BİLALLER EZAN OKUMA YARIŞMASINA KATILDIK

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün her yıl geleneksel olarak düzenlediği Porsaklar Kocalar Anadolu İmam Hatip Lisesi ev sahipliğinde Saray Kültür Merkezinde gerçekleştirilen Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencileri arası 1.Grup "Genç Bilaller Ezan Okuma Yarışması"na okulumuz öğrencisi Ahmet Arif PERÇİN katılmıştır.

12-C SINIFINDAN HASTA ZİYARETİ YAPILDI

Tuna Deniz ASAN öğrencimizi 12-C sınıf arkadaşları yalnız bırakmadı. Rahatsızlığı nedeniyle birkaç gündür okula gelemeyen öğrencimizi, arkadaşları evinde ziyaret etti. Bu anlamlı ziyaretlerinden dolayı 12-C sınıfına teşekkür ediyor, öğrencimize geçmiş olsun diyoruz.

12.SINIF ÖĞRENCİLERİMİZ ÜNİVERSİTE TANITIM FUARINI GEZDİ

Okulumuz 12.sınıf öğrencileri 21-22 Aralık tarihlerinde Altınpark ANFA Fuar alanında düzenlenen Üniversite Tanıtım Fuarını gezdiler. Okulumuz 12.sınıf öğrencileri 21-22 Aralık tarihlerinde Altınpark ANFA Fuar alanında düzenlenen Üniversite Tanıtım Fuarını Okulumuz Rehber Öğretmenleri Asım

ÖĞRENCİLERİMİZE YÖNELİK MOTİVASYON SEMİNERİ YAPILDI

Kişisel Gelişim Uzmanı Eğitimci Yazar Ayfer TOPRAK tarafından öğrencilerimize "Hedef Belirleme, Motivasyon ve Farkındalık" konulu seminer verildi. Sunumlarından dolayı Sayın Hocamıza ve programın hazırlanmasında emeği geçen Okul İdaremiz ile Kimya Dersi Öğretmenimiz Nuray UĞURLUOĞULLARI'na teşekkür ederiz

ÖĞRETMENLERİMİZE "DİNLER TARİHİ" KONUSU SEMİNER DÜZENLENDİ

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Din İlimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Ali Osman KURT tarafından "Dinler Tarihi" konulu seminer verildi. Sunumlarından dolayı Sayın Hocamıza ve programın hazırlanmasında emeği geçen Okul İdaremiz ile İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Sibel AKÇA'ya teşekkür ederiz.

BİLİM ŞENLİĞİ GEZİSİ DÜZENLENDİ

Okulumuz 11-A sınıfı öğrencileri 04 Eylül 2017 tarihinde Biyoloji Öğretmenimiz Nursen YAĞLIOĞLU'nun rehberliğinde 4007 Tübitak Bilim Şenlikleri kapsamında Mamak İlçe Milli Eğitim tarafından gerçekleştirilen Bilim Şenliğini ziyaret ettiler. Öğrencilerimizin çeşitli deneyleri görme ve uygulama fırsatı bulunduğu Bilim Şenliğinde emeği geçenlere teşekkür ederiz.

ATATÜRK EĞİTİM MÜZESİ VE ŞEHİT CUMA DAĞ TABİAT TARİHİ MÜZESİNE GEZİ DÜZENLENDİ

17 Kasım 2017 tarihinde öğrencilerimiz ile birlikte Atatürk Eğitim Müzesi, Şehit Cuma Dağ Tabiat Tarihi Müzesi ve Enerji Parkına gezi düzenledik. Danışman Öğretmenleri Rümeyza ERDOĞAN ve Nursen YAĞLIOĞLU'nun rehberliğinde gerçekleşen gezi ile öğrencilerimiz birçok maden ve mineraller, kayalar, prehistorik döneme ait canlı kalıntıları, canlılara ait fosil örnekleri, bunların oluşumu, mağara örneği, Türkiye'deki başlıca enerji kaynaklarımızın oluşumu, işleniş, dağıtım, yeraltı kaynaklarımız hakkında bilgi edindiler.

EMEKLİ ÖĞRETMENLERİMİZİ UĞURLADIK

2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı sonunda okulumuzdan emekli olan Saygıdeğer Öğretmenlerimiz Osman ÇANKAYA, Yıldız AYGEM ve Leyla KIRIŞ için okul çıkışı yemek organizasyonu düzenlendi. 24 Kasım Öğretmenler Günü münasebetiyle bu anlamlı günde okul idarecilerimiz ve öğretmenlerimiz ile emekli olan arkadaşlarımıza plaketlerini takdim ettik. Öğretmen arkadaşlarımıza emekleri için teşekkür eder, bundan sonraki hayatlarında sağlık, sıhhat ve başarılar dileriz.

DEĞERLER EĞİTİMİ SEMİNERLERİMİZ DEVAM EDİYOR

Çankaya Müftülüğü Vaizesi Ayşegül GÜRBÜZ tarafından 27.11.2017 tarihinde okulumuz konferans salonunda öğrencilerimize "Hadislerle Hayat Bilgisi" konulu seminer verildi. Sunumlarından dolayı Sayın Hocamıza ve programın hazırlanmasında emeği geçen Okul İdaremiz ile İHL Meslek Dersleri Öğretmenimiz Bayram GÜRBÜZ'e teşekkür ederiz.

"SORUMLULUK VE İMAM HATİP KÜLTÜRÜ" KONULU SEMİNER DÜZENLENDİ

01.11.2017 tarihinde Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Doç. Dr. Özcan GÜNGÖR tarafından okulumuz öğrencilerine "Sorumluluk Sahibi Öğrenciler ve İmam Hatip Kültürü" konulu seminer verildi. Sunumlarından dolayı Sayın Hocamıza ve programın hazırlanmasında emeği geçen Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN'a teşekkür ederiz.

"BİZ ANADOLUYUZ PROJESİ" KAPSAMINDA BİTLİS'E GEZİ DÜZENLENDİ

İçişleri Bakanlığı tarafından hayata geçirilen 'Biz Anadoluyuz Projesi' kapsamında okulumuz öğrenci ve öğretmenleri Bitlis ilimize konuk oldu. Bitlis Valisi Sayın İsmail USTAOĞLU öğrenci ve öğretmenlerimizi makamında kabul etti. Valilik konferans salonunda düzenlenen programda öğrencilere Bitlis'in tarihini anlatan Vali Ustaoglu, Bitlis'in yetiştirdiği önemli şahsiyetlerden de bahsetti. 3 gün boyunca Bitlis'in tarihi ve turistik yerlerini gezen öğrencilere Bitlis İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ndeki görevliler eşlik etti. Kültürel ve ortak değerlerimizin paylaşılması ve kardeşlik bağının güçlendirilmesinin amaçlandığı gezinin düzenlenmesinde emeği geçenlere teşekkür ederiz.

DOST KİTAPLAR/OKUYAN 7'LER

Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün OKUYAN 7'LER PROJESİ kapsamında Şube Rehber Öğretmenlerimiz Sınıf Okuma Takımlarını oluşturdular. Bu projeye Öğrencilerimizin; okuyan, düşünen, yorumlayan, bireyler olarak yetişmelerini sağlamak gelişimlerine çok yönlü katkıda bulunmak amaçlandı.

OKULUMUZ AKADEMİK GELİŞİM ALANINDA "DANIŞMA KURULU" OLUŞTURULDU

Okulumuz Danışma Kurulu Okul Müdürümüz Zekai TAŞIN başkanlığında toplandı. Toplantıya Okul Müdür Yardımcımız Emine HOCAOĞULLARI, Meslek Dersleri Öğretmeni Sibel AKÇA, Fizik Öğretmeni Ayşe AKSOY, Zümre Başkanları, Okul Aile Birliği Başkanı Üzeyir YİĞİT, Öğrenci Meclisi Başkanı Sidar YAVUZ katıldı.

"KALEMİM KALEMİN OLSUN MU" PROJEMİZ"

Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında "Kalemim Kalemim Olsun mu" kampanyasıyla okulumuz öğrencileri sınav çıkışlarında büyük yüklerinden topladıkları sınav gereçlerini yurdumuzun çeşitli köylerindeki öğrencilere göndermeye devam ediyor.

Bir gönül ve sevgi köprüsü oluşturan kampanyamızla Ankara'dan dostluk çemberimizi genişletmeye devam ediyoruz. Giresun ilimizin farklı ilçelerindeki köy okullarına ulaşmamızda yardımlarını esirgemeyen Tirebolu İlçe Millî Eğitim Müdürü İbrahim YILMAZ Bey'e teşekkür ediyoruz.

Proje çalışmamızda etkin rol alan Coğrafya Öğretmenimiz Ru-meysa ERDOĞAN'ı ve öğrencilerimizi kutluyoruz.

2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 9.SINIFLAR ORYANTASYON PROGRAMI

9.SINIFA BAŞLAYACAK ÖĞRENCİLERİMİZE ORYANTASYON PROGRAMI YAPILDI

11-12-13 Eylül tarihlerinde Okulumuzda yeni başlayacak öğrencilerimiz ile Öğrenci Oryantasyon Programı düzenlendi. Okulumuzda ve liseye yeni adım atan 9.sınıf öğrencilerimiz Oryantasyon Programı ile okul personeli ile tanışma, okul ve bölümlerini tanıma, yönetmelikler ve okul kuralları hakkında bilgi edinme fırsatı buldular. Lise hayatına yeni başlayan tüm öğrencilerimize başarılar dileriz.

ÖĞRETMEN "ORTAK OKUMALARI" BAŞLADI

Farklı branşlardan öğretmenlerimiz arasında "Ortak Okumalar" başladı. Kültür ve Medeniyet alanında katkı sağlayacak, farkındalık oluşturacak Ortak Okumalara DİB Yayınlarından "Şiddet Karşısında İslam" kitabı ile başlandı.

Okulumuz Çankaya Faik Güngör Anadolu İmam Hatip Lisesi Futbol Takımı Çankaya Belediyesi tarafından düzenlenen turnuvada üçüncü olmuştur.

Secil

İLKBAHAR - YAZ

Ehlibeyt Mah. 1271 Sk.

(eski 6.sok.) No:31

Balgat / ANKARA

Tel: (0312) 472 99 00

Fax: (0312) 473 05 05

www.secilstore.com

